

HOMILIE 2007

Římskokatolická farnost Veverská Bítýška

Výběr homilií z roku 2007

Obsah

Zvláštní projevy Ducha svatého.....	3
Poslání kmotrů.....	5
Inspirace k lásce.....	7
Pavle, je nějaký život po smrti?	8
Víra v osobní zmrtvýchvstání	10
Obnova v postní době	11
Je možné obstát.....	12
Máme svou vlast v nebi.....	13
Nejsme diváky, ale herci.....	15
Bůh se s námi usmířil	17
Vážíme si své víry?.....	19
Květná neděle v Jeruzalémě.....	21
Prožívejme s Ježíšem Velikonoce.....	22
Utrpení ze středu vlastních lidí se nese nejtíž.....	24
Proč hledat živého mezi mrtvými?.....	25
Velikonoce jsou svátky vztahů	26
Pán jim nic nevyčítá.....	27
Každý je povolán.....	29
Obraz nebeské liturgie	30
Člověče, přičiň se a Bůh ti požehná.....	32
Hle, všechno tvořím nové	34
Bůh nám poskytuje bezpečí	36
Kde je Otec, tam je domov	38
Letnice se mají zopakovat na každém z nás.....	40
Tajemství Nejsvětější Trojice přesahuje naše lidské schopnosti	42
Člověče, já ti půjdu naproti	43
Aby váš život nebyl pouští	44
Neschopnost užívat svobodu	46
O závislostech	47
Jsme opravdu dál než Kolosané?	50
Víra beze skutků je mrtvá	52
Svět tvoří jednotu	53
Co je to víra?.....	54
Naše víra musí být osobní.....	56
Být užitečný.....	57
Chci vědět, jak na tom jsem	59
Víře se učíme celý život	61
Dobře boj pro víru	63
Dům dětí Božích.....	64
Dobrý boj jsem bojoval.....	65
Tvoříme jedno společenství	66
Pracovat pro příchod Ježíše Krista	67
Ať Bůh utvrdí vaše srdce v každém dobrém činu i slovu.....	68
Adventní čas je čas rodiny.....	70
Hledejte to, co vás spojuje.....	71
Jsme podobní rolníkovi, který zasévá a čeká na úrodu.....	73
K čemu jsem byl povolán?.....	74
Pane, u Tebe má každý své místo	75
Podporovat život v celé jeho kráse	77
Vánoce jsou svátky naslouchání	79
Bůh pomáhá prostřednictvím nás.....	81

Zvláštní projevy Ducha svatého

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

14.01.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 62,1-5](#); 2. čtení [1 Kor 12,4-11](#); evangelium [Jan 2,1-11](#);

Bratři a sestry, zamysleme se zase nad dnešním druhým čtením. Krásně to druhé čtení souvisí s evangeliem. Když bychom hledali takovou hlavní myšlenku, o čem že ty texty jsou, tak to můžeme shrnout do takové věty „zvláštní projevy Ducha svatého“. Nalézáme v těch textech odpověď, jak se máme k těmto projevům postavit, jaký k nim máme zaujmout postoj, jak se máme třeba i chovat k lidem, kteří tyto projevy mají.

Začal bych trochu ze široka. Apoštol Pavel byl s největší pravděpodobností v Efezu a Korintáné mu poslali (asi písemně) několik svých dotazů. A Pavel, protože nemá možnost tam hned přijít, tak jim vypracoval písemnou odpověď.

Někdo může říct: „To je toho!“ Ale jeden můj kolega před nějakou dobou měl takovou pesimistickou náladu a povzdechnul si: „Když my kněží často odpovídáme na otázky, které si nikdo neklade.“ Je to hodně pesimistické, já bych to zas tak černě neviděl. Já bych to spíš viděl trochu jinak, v jiném duchu. Před časem byl v televizi pořad, který se jmenoval „Ptejte se mě na co chcete, na co chci vám odpovím“. Je tady skutečně jakási roztržitost mezi jazykem dnešního světa a jazykem církve. Těžko se hledá ta společná řeč, těžko se to spojuje, těžko se nachází ten společný jazyk, ale v tom je to jádro problému. Korintáné se nebáli zeptat Pavla na to, co je zajímavé, co jim dělalo starosti a Pavel se zase snažil nalézt odpověď tak, aby byla přijatelná, aby pro ně byla pochopitelná. A proto to fungovalo, proto měli spolu tak krásný vztah.

Jedna z těch otázek je: „Pavle, jak se máme chovat k lidem, kteří mají tyto mimořádné projevy Ducha svatého? Jaký postoj máme zaujmout?“ Problém totiž spočívá v tom, že některé ty dary, ty projevy jsou vidět víc a některé méně, a lidé mají takovou tendenci, že to, co je víc vidět, toho si víc váží. Člověk, který vykonává nějaké povolání, které je víc vidět, zpravidla bývá víc vážen, než ten, kdo pracuje někde ve skrytu a jeho práce je třeba mnohdy velmi důležitá a velmi prospěšná. Ale když ho ti druzí nevidí, tak o něm vlastně vůbec nepřemýšlejí.

A tak Pavel odpovídá Korintánům a píše jim: Za prvé, všechno jsou to dary. Čili, když má někdo tento dar, tak to nevypovídá nic o tom člověku. Jsou to dary, které Bůh dává svobodně, jak sám chce. Čili, když někdo ten dar má, to neznamená, že je ten člověk, ten nositel toho daru, že je lepší, dokonalejší než ten, kdo ho nemá. V žádném případě. Navíc potom Pavel ještě zdůrazňuje, že každý člověk má nějaký dar.

On to rozlišuje na tři skupiny – že jsou to dary, služby a mimořádné síly. My to dneska shrneme všechno do toho slova „dary“. A potom Pavel podotýká, že všechny tyto projevy jsou dány k tomu, aby ten člověk byl užitečný. Ne, aby se tím pyšnil, ne aby se tím „zviditelnil“, ale aby byl užitečný.

A teď se dostáváme k dnešnímu evangeliu. Je tam zajímavý moment a sice: „Byla svatba v galilejské Káně a byla tam Ježíšova matka. Na svatbu byl pozván také Ježíš.“ Tenhle kraťouk úryvek nám velmi mnoho říká o Ježíšově pokoře, o pokoře Božího syna, protože kdo byl pozván primárně na tu svatbu? No, Maria, jeho matka. S největší pravděpodobností tam vařila, pekla, prostě pomáhala, to, co bylo potřeba. A proto, že tam byla Maria, tak byl taky pozván Ježíš. To je jednou jedinkrát, kdy slyšíme tady o tom, že Ježíš je na druhém místě. Potom, jak se stal známým, tak už zvali jeho – rabiho z Nazareta. Ale tady je Ježíš pozván, jako syn Marie, jako její příbuzný. On, Boží syn, tohle klidně strpěl, že byl na druhém místě, že byl prostě někde za někým, že tam byl pozván na tu svatbu jako člen rodiny – ne jako ten hlavní, ale jako někdo vedlejší. Je tam na té svatbě a pomáhá, je užitečný. Je užitečný svou schopností proměňovat. Ježíš celý život proměňuje. Proměňuje vždycky to dobré v něco ještě lepšího. Takhle je myšleno to „být užitečný“, jak o tom mluví Pavel: hledat to dobré a snažit se to proměnit v ještě lepší.

Je to Ježíšův první zázrak. Někdo by čekal, že první zázrak bude někde v chrámu, v kostele, uzdravení někoho nevládně nemocného nebo že půjde o nějakou záležitost, která se bude týkat vyloženě náboženství. A co on udělal? On zachránil svatební veselí. Někdo může říct: „Vždyť to bylo malicherné.“ Nebylo. Nebylo to pro něj malicherné, neznamenalo to pro něho něco takového, že by mávl rukou a že by řekl: „To si vyřešte sami. Vždyť já jsem Boží syn, já jsem přišel řešit větší problémy, větší těžkosti.“

Pro něho je důležité zachránit štěstí novomanželů. Kdyby to neudělal, došlo by víno, svatebčané by se rozešli, někteří by brblali, někteří by se smáli a ještě dlouho by se v Káni galilejské vyprávělo o tom, že buď špatně odhadli počet hostů anebo že špatně odhadli jejich žízeň. Ale každopádně by to byl námět na „povídání na vsi“. Ale on to zachránil.

Bratři a sestry, tento Ježíšův postoj nám dává odpověď na naši otázku, kterou si často klademe: „A neobtěžují moje prosby Boha? Moje starosti? To, že mu to říkám pořád dokola? Vždyť jsou to maličkosti, že mu říkám, že mě bolí koleno nebo že mám z něčeho strach. Neobtěžuje ho to?“ A odpověď je: „Neobtěžuje.“ Je to pro něj důležité, jako pro něho bylo důležité zachránit svatební veselí v Káně. A navíc to udělal způsobem, že si toho vlastně skoro nikdo nevšimnul. Vidělo to těch pár lidí, co nabírali vodu, a věděla to Ježíšova matka. Jinak to neviděl nikdo. A Pavel říká Korintánům: „Vy to dělejte takhle. Takhle se snažte být užiteční. Dělejte to nenápadně. Nebojte se zabývat malými věcmi, nebojte se podporovat radost v jejich každodenních projevech. A hlavně si buďte vědomi toho, že každý z vás dostal nějaký dar.“

Když se vrátím k tomu, co už jsem říkal, že některé ty dary jsou vidět víc a některé méně. Dary jako uzdravovat, mluvit cizími jazyky, prorokovat – to jsou mimořádné dary, které jsou vidět. Potom jsou ty jiné dary, které vidět nejsou nebo nejsou vidět tolik. To je třeba to, když někdo má dar trpělivosti starat se o druhé, o děti, o malé anebo o staré lidi, o nemocné, kdo rozumí těm druhým lidem. Dar moudrosti, dar schopnosti poradit, dar trpělivosti, to všechno jsou velké dary, které nejsou třeba tolik vidět jako dar uzdravovat nebo prorokovat. Ale Pavel říká: „Nevyvyšujte jednoho nositele na úkor toho druhého, ale buďte si vědomi, že všechno to dává Bůh a hlavně za všechny ty dary děkujte a všechny ty dary se snažte udržovat při životě.“

Homilie 2007

Bratři a sestry, myslím, že to je námět i pro nás, abychom při této mši svaté děkovali za všechny dary, které jsou v této farnosti přítomné – za všechny ty, které jsou vidět víc, za všechny ty, které vidět třeba nejsou vůbec, ale jsou tady. Těch darů je tady mnoho, a proto ta farnost žije.

Bratři a sestry, děkujeme za to a snažme se ty dary, které každý máme, v sobě objevit a uvádět do života. A když se nám něco bude zdát příliš malé nebo si budeme říkat „to je příliš banální“, vzpomeňme na svatbu v Káně a na Ježíšův zásah.

Poslání kmotrů

P. Mgr. Václav Rychlý, OPraem

21.01.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Nech 8,2-4a.5-6.8-10](#); 2. čtení [1 Kor 12,12-30](#); evangelium [Lk 1,1-4; 4,14-21](#);

Jako Lukáš doprovází toho Teofila a sepisuje mu, co se dozvěděl o Ježíšově narození, působení, ukřižování a zmrtvýchvstání – o dějinách spásy, tak zrovna tak prorok Nehemiáš doprovází izraelský národ z exilu zpátky do vlasti a nacházejí Palestinu v zbědovaném stavu. Pobožený chrám, nemají kde konat bohoslužby a setkávají se u té brány, kde všechno připraví na to, aby duchovní vůdce lidu Nehemiáš vystoupil a předčítal z Božího slova, z Mojžíšovy knihy. A skutečně všichni s dojetím poslouchají a rozumí tomu, co jim Nehemiáš vypráví, jak předkládá a vykládá to, co je napsáno v tom posvátném textu a neubrání se dojetí, slzy v očích. Chápu tam, že to, že se vrátili do té zaslíbené země, že jim Hospodin odpustil hříchy a dal jim zpátky zemi, tak že to není výsledek vojenské moci nebo politické síly, ale že je to Boží moc a té chtějí zasvětit dál svůj život, s tou Boží mocí spolupracovat a plnit Boží vůli. Takové pěkné předsevzetí.

My se můžeme zamyslet nad významem toho Nehemiáše anebo potažmo Lukáše třeba podle evangelia. Člověk na cestě potřebuje vždycky někoho, aby ho doprovázel, a mně připadá zvlášť v dnešní době velice nebezpečný, když slyším u mnohých lidí: „Já jsem věřící a v něco věřím, ale nepotřebuji církev, nepotřebuji papeže, fláterníky a nepotřebuji chodit do kostela. Stačí, když se někde sám pomodlím třeba v lese, když žiji podle svého svědomí.“ Mně to kolikrát připadá, jako takový to našeptávání od toho Zlýho, od toho ďábla, protože člověk k tomu, aby nezabloudil na cestě, tak potřebuje někoho vedle sebe. Jak to krásně říká Pán Ježíš: „Kde jsou dva nebo tři v mém jménu, tam jsem uprostřed nich.“ A když je člověk sám, tak je daleko víc ohrožený, než když s ním jdou třeba další dva nebo tři. V církvi je nás víc a máme zodpovědnost jeden za druhého, máme jeden druhého doprovázet. To je poslání církve – nejenom udělovat svátosti (to je to nejdůležitější poslání, sedm svátostí), ale to další, abychom se starali jeden o druhého, abysme bezpečně šli k cíli pozemské pouti, ke spáse, abysme neztratili tento cíl. A k tomu jsou různé prostředky. Není to jenom biskup, který nám svým slovem pomáhá, nebo kněz, který z pověření biskupa slouží v té farnosti, uděluje svátosti, pomáhá svým slovem vykládat a předkládat Boží slovo, ale jsou to třeba rodiče, kteří jsou prvními svědky víry (nebo by měli být prvními svědky víry) svým dětem a svoji nezastupitelnou úlohu taky v tom doprovázení ke Kristu má kmotr.

Já bych se tady u tohoto poslání kmotra chtěl dneska společně s vámi pozastavit. Kmotr, jako kdyby význam toho slova trošičku vyvětral v dnešní době a možná je právě zapotřebí v té dnešní době oživit poslání kmotrů.

V té době, kdy žijeme v takové té zesvětštělé sekularizované společnosti, kdy třeba rodiče často nestačí na to, aby předávali víru svým dětem, aby byli těmi garanty víry, tak je zapotřebí, abysme pečlivě vybírali kmotra – kdo bude kmotrem našim dětem, našim vnoučatům. Abysme nevybírali jenom podle nějakého společenského žebříčku anebo zaběhnutých tradic, ale na prvním místě se ptali, jestli kmotr je skutečně praktikující věřící, jestli žije podle své víry, jestli může našim dětem něco předat v této oblasti.

Takový jeden příklad. Rodina Nováků slaví neděli, ale není to obyčejná neděle jako každá jiná. Přijdou z kostela, po dobrém obědě se doma sejdou v takové sváteční atmosféře, protože jejich rodina se rozmnožila. Právě večer předtím se jim narodilo další děťátko – jejich nejstarší dceři - a všichni společně oslavují. Oslavují takovou tu změnu, které v té rodině nastala. Z maminky a tatínka je babička a dědeček, kluk, budoucí maturant, je strýček, pyšní se tím, a očekávají vzácnou návštěvu – zeťák, když pojede z porodnice, tak se k nim má zastavit.

Už zvoní zvonek, přichází do dveří a vypráví, že ten jeho kluk je právě ten nejkrásnější a nejbáječnější kluk na světě, který se mohl narodit. Už dávno předtím vybrali jméno Petr. Přichází se zvláštním přáním, tím je všechny trošku zaskočil. Chce, aby právě ten jeho švagr, dospívající Jirka, aby byl jejich Petříkovi za kmotra. Nikdo to nečekal, ani ten Jirka. On je trošku zaskočený a říká: „Vždyť je mi teprve sedmnáct roků. Nejsem příliš mladý?“ A rodiče hned namítají: „Ale vždyť už jsme o tom hovořili a mluvili jsme o tom, že by to měl být právě strýček z Prahy. Vlastní firmu, podniká. To by byl ten nejlepší kmotr.“

A tatínek nově narozeného dítěte namítá a říká: „Možná že právě Jirka je nejvhodnější proto, že je mladý a bude tomu našemu Petříkovi nejlépe rozumět, až Petřík bude třeba dorůstat a tak dál. Jirka ministruje v kostele, chodí ke svátostem, může být tím nejlepším garantem víry našeho Petříka. Strýček v Praze sice vlastní firmu a je pokřtěný, ale do kostela vůbec nechodí.“

Víte, možná toto, co jsem tak jenom trošičku nastínil v takovém tom kazatelském příkladu, tak by mělo být nejdůležitějším kritériem, podle kterého vybíráme kmotra svým dětem nebo vnoučatům. Dřív se hodně vžil takový ten názor, že kmotr nebo kmotra je jenom ten, který podrží dítě při křtu, a vybírali se ti nejdůležitější v obci a ve vesnici. Kolikrát to byl třeba nějaký velkostatkář nebo nějaký pan baron, paní baronka a další, kteří byli spouště dětem v té vesnici anebo městečku za kmotry, a prostě takové to poslání kmotra být duchovním otcem toho dítěte se nějak smršlo.

Hezky to říká slovenský název „krstný otec“, a ten název kmotr vlastně pochází z latinského názvu „com pater“. Otec je „pater“ a „com“ je vlastně spoluotec, náhradní otec. Kdyby, nedej Bože, se něco s tatínkem v té rodině stalo, aby kmotr mohl nastoupit na jeho místo, plnit jeho poslání – pomáhat třeba ovdovělé mamince s výchovou dítěte. To je takové to lidské poslání kmotra. Ale to duchovní, které je ještě mnohem důležitější – ukazovat cestu ke Kristu dítěti. A to těžko může člověk, který nežije sám podle víry, to je první předpoklad, který je třeba vzdálený tomu dítěti, žije někde úplně jinde a nemůže se s rodinou potkávat a třeba nemůže mít ani takový přátelský, kamarádský vztah k dítěti, a člověk, který je taky třeba už věkově o nějakou generaci starší.

Jistě, kmotr má být starší, mělo by mu být nejméně šestnáct roků a víc, ale pokud je to člověk, který už je třeba v důchodovém věku, tak perspektiva, že dožije nějakých sta let, moc vysoká není a možná právě v období dospívání, kdy třeba ten křtěnec půjde k biřmování a kdy potřebuje příklad a pomocnou ruku třeba toho kmotra, tak zde už ten kmotr nebude.

Zrovna tak to bylo, když si třeba vzpomínám na svého kmotra a kmotřičku. Měl jsem nejenom kmotra, ale i kmotřičku. Jejich rodiče byli zase za kmotry mojí mamince, byla to taková rodinná tradice, lékařská rodina. Jistě, setkávali jsme se, ale bydleli už někde jinde a prostě kmotříček, kmotřička byli starší. Umřeli, mě bylo něco možná víc než deset roků a už třeba v době, kdy jsem šel k biřmování a tak dál, kdy jsem se třeba rozhodoval, že budu knězem, a kdy jsem slavil kněžské svěcení a primici, tak už tady nebyli. A možná, kdyby to byl člověk, který by byl třeba jenom o nějakých patnáct let starší než já, tak by mně mohl být právě tady v těchto chvílích třeba k pomoci a k radě a prostě lépe by mohl plnit tu funkci kmotra.

Moji prarodiče – dědeček, babička – kdysi za první republiky koupili na Vysočině nějaký statek a v té vesnici, protože měli možná víc těch hektarů, tak prostě byli oblíbení, zvaní k tomu kmotrovství, takže já nevím kolikati – deseti, patnácti dětem byli za kmotry. Možná, že to bylo právě proto, že vždycky k tomu kmotrovství dávali zlatý dukát. Ale tím to asi možná skončilo. Víím, že když tam přijíždím dneska, tak mnozí mně vyprávějí, že jim byli za kmotry. My jsme třeba doma o tom už ani nevěděli a těžko si dokážu představit, že plnili nějakou roli toho kmotrovství, že třeba pomáhali tomu kmotřenci v přípravě na první svatě přijímání, že byli u toho prvního svatého přijímání, že by byli třeba dál kmotry u biřmování a zase účastni třeba přípravě toho křesťana k tomu biřmování a tak dál.

Toto všechno je poslání kmotra. On má být na blízku té rodině právě v těchto důležitých věcech – příprava ke svátostem, sám ukazovat cestu k těm svátostem, být takovým světlem, duchovním rádcem svého kmotřence. A je to výzva pro nás pro všechny, aby, když chceme oživit víru, a především nejenom ve společnosti, ale u těch nejbližších, u svých dětí, vnoučat a tak dál, abysme už na začátku dobře vybírali kmotry. Abysme rozumě vážili, nejenom pragmaticky (nejenom jako děti světa, ale jako děti světla), kdo bude mému dítěti kmotrem, kdo může nejlépe plnit toto poslání, protože v kmotrovství má být na prvním místě duchovní otcovství.

Kéž dokážeme dobře vybírat kmotry svým dětem, kéž sami dokážeme být dobrými kmotry, když nás někdo vyvolí.

Ať se tak stane.

Inspirace k lásce

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

28.01.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 1,4-5.17-19](#); 2. čtení [1 Kor 12,31-13,13](#); evangelium [Lk 4,21-30](#);

Bratři a sestry, my se zamyslíme asi nad neznámějším textem svatého Pavla – velepisní na lásku. Text se čte velmi často na svatbě. Je to dobře, protože ten text je takový programový, říká, co člověk má dělat, a je to program na hodně dlouho, můžeme říct, na celý život. A je dobře si čas od času tenhle program připomenout. Ale ještě bych se chtěl vůbec vrátit k tomu, jak asi tenhle text vzniknul a kam je zasazený.

V předcházejících kapitolách apoštol Pavel mluví o těch různých mimořádných projevech, jako je mluvení jazyky, prorokování, uzdravování, tady o těch mimořádných službách. Naráz to přeruší, v podstatě během dvou vět úplně změni téma – to bylo to: „Usilujte o dary lepší. A teď vám chci ukázat ještě mnohem vzácnější cestu,“ – a následuje velepiseň na lásku. Když ta velepiseň na lásku skončí, tak on se zase vrátí tam, kde přestal, a mluví dál o těch mimořádných projevech, o těch mimořádných událostech, schopnostech, službách.

Někteří bibliční badatelé tedy říkali: „Tak to znamená, že to nenapsal svatý Pavel, že to tam někdo později dal.“ Napsal to svatý Pavel! Napsal to svatý Pavel, ale tenhle text, který jsme dnes slyšeli, je takový velmi propracovaný, promyšlený, to znamená, že Pavel to dlouho nosil v sobě, v srdci.

Víte, jak se třeba stane, že někdo přijde za někým a řekne: „Víš, už delší dobu přemýšlím o tom, že bych ti chtěl říct ...,“ a teď mu něco řekne. Buď něco povzbudivého nebo ho pokárá a takhle. Apoštol v sobě nosil tady tuto myšlenku o projevech lásky, uvažoval o tom a teď, když se mu naskytla vhodná příležitost, tak to použil.

Takže na první pohled to vypadá, že to tam nepatří, ale patří to tam, má to tam své místo, protože když mluví Pavel o těch různých zvláštních projevech, o těch zvláštních mimořádných schopnostech, tak připomíná a říká: „To jsou dary. To jsou dary, které člověk dostává zadarmo. Že má člověk tyto schopnosti, to nic nevyovídá o tom, jaký ten člověk je, protože ty schopnosti dostal.“ Ale dnes ta velepiseň na lásku právě vyovídá o tom, jaký člověk je, a proto je to dar mnohem lepší a je to mnohem vzácnější cesta, protože na tuhle cestu se můžeme rozhodnout, jestli po ní půjdu nebo nepůjdu. Je tady v tom už moje snažení, je to moje rozhodnutí.

Tady ten dnešní text má tři takové části. V první části apoštol Pavel mluví o tom, jaké to je, když někdo nemá tu lásku, když má jenom slova – slova, která krásně zní, ale jsou prázdná - „znějící zvon a cimbál zvučící“. Prostě říká, bez nějakých skutků jsou slova málo, je to k ničemu. Je to vlastně takové jakési varování.

A teď v druhé části mluví apoštol Pavel o konkrétních projevech lásky. Co je to láska? Mnoho lidí hledá definici lásky, tady toho podstatného jména, a nenajdou. Ona není. Jsou nějaké definice, které částečně vyovídají o tom, jaká je ta láska, ale nějaká souhrnná definice není, v každé té definici něco chybí, něco schází.

Apoštol Pavel se nezdržuje tady touto teorií, ale od toho podstatného jména přechází ke slovesu a říká, co to je, jak to vypadá, když má někdo někoho rád, když miluje, a vlastně tam jmenuje činnosti, jmenuje tam jednání, chování člověka: „Láska se nevychloubá, nenadýmá, dobrosrdečná, nezávidí, shovívavá, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží...“ Bratři a sestry, co slovo, to je téměř návod na životní program, to jsou velké ideály a aby apoštol Pavel ty Korintány pro to víc nadchnul, tak proto je tam ta poslední třetí část.

Co? Člověk se nadchne a řekne si: „Tak já to zkusím.“ Bude to zkoušet týden, čtrnáct dnů, měsíc a zjistí, že to není tak jednoduché, že to nejde. I když má tu nejlepší vůli nerozčilovat se, někdo přijde, já na to zapomenu, stačí maličkost a zase jsem v obrátkách. A člověk si řekne: „A je to vůbec možné? Dá se to zvládnout?“

Apoštol Pavel říká: „Ano.“ A teď tam používá právě ten příměr: „Když jsem byl dítě, jednal jsem jako dítě. Když jsem dospělý, už jsem někde dál.“ Chce tím Pavel naznačit dvě věci: člověk se z dítěte nestane dospělým ze dne na den, ani za měsíc, ale za několik roků, můžeme říct v podstatě za deset, patnáct let. A zrovna tak tady tom našem snažení v duchovním životě. Nepůjde to ze dne na den, ale bude to trvat roky. Je to tedy, jak se říká, běh na dlouhou trať. Přesto by si skutečně každý z nás z toho měl něco vybrat, stačí jedna jediná věc. A to je skutečně program na celý život a to bychom se měli snažit uskutečňovat. I když třeba těžkopádně, i když s velkými obtížemi.

Bratři a sestry, lásku není možné zorganizovat, lásku není možné nařít, ale je možné k ní inspirovat. Velepiseň na lásku vybízí Korintány, aby se podívali kolem sebe, aby si uvědomili, co všechno pro ně Bůh dělá a aby se tím nechali inspirovat. Můžeme říct: „No jo, ale oni měli víc času.“ Bylo to úplně stejné. Korint bylo přístavní město, v každém přístavním městě ten život „pulsuje“, jde to rychle, tam se hodně spěchá a je to tam všechno „honem, honem“. Tady v těch centrech obchodu je mnoho lidí, kteří řeknou: „Nemám čas na nějaké sentimentální zamyšlení, nemám čas na nějaké zaobírání se charitou nebo něčím podobným.“ Ale Pavel říká Korintánům: „Vy si dopřejte tenhle luxus zamyslet se, nechat se inspirovat a potom to v životě uskutečňovat.“

Takže, bratři a sestry, nechme se my inspirovat svatým Pavlem. Nechme se povzbudit a vybědnout k tomu, abychom se podívali, co všechno Bůh dělá pro nás a abychom se aspoň trošičku snažili něco podobného udělat pro své bližní.

Pavle, je nějaký život po smrti?

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
04.02.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
5. neděle mezidobí*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 6,1-2a,3-8](#); 2. čtení [1 Kor 15,1-11](#); evangelium [Lk 5,1-11](#);

Bratři a sestry, my se zase zamyslíme nad dnešním druhým čtením, nad tím, co napsal apoštol Pavel Korintňanům. Už jsme v komentáři slyšeli, že jim píše nebo znovu opakuje nejstarší formuli víry, nejstarší vyznání víry.

Dá se předpokládat, že Korintňané napsali Pavlovi svoje nějaké dotazy nebo věci, které by chtěli víc osvětlit, znovu osvětlit, zopakovat a apoštol Pavel to právě ve svém listě probírá jeden ten dotaz za druhým a dnes se dostal k otázce vyznání víry. Oni se ptají trochu jinak, oni se ptají: „Pavle, a je nějaký život po smrti?“

Víte, to je základní otázka, kterou si kladla už řecká filosofie: co je s člověkem v okamžiku, když odejde z tohoto světa, co se s ním děje? Jsou to otázky velmi vážné. Vzpomeňme třeba jenom, když Pán Ježíš vedl diskuse se svými protivníky, tak se tam vyskytuje strana, která si říká saduceové, a tito saduceové nevěří v posmrtný život, a byli to Židé. Korintňané, to byli Řekové. Řekové byli ovlivněni v té době hlavně filosofem Platonem, který říká, že naše duše je uvězněna v těle a touží se z toho těla dostat, takže okamžik smrti je pro tu duši takovým okamžikem svobody, tělo končí a dál žije jenom duše. Ale Pavel říká: „Ne! My křesťané věříme v něco jiného. My věříme ve věčný život, my věříme taky v těla vzkríšení – v to, že naše duše po smrti odchází k Bohu a u toho Boha na konci věku dostaneme nové tělo – dokonalejší, lepší.“

Někdo může říct: „A jak to ten Pán Bůh udělá?“ A tady my na to musíme říct: „No, to je to právě, čemu věříme. My nemáme jistotu, my nevíme, jak to bude, ale když Pán Bůh stvořil tenhle svět, proč by nedokázal každému z nás vytvořit nové tělo, oslavené tělo?“

Bratři a sestry, to, co se snaží apoštol Pavel znovu připomenout Korintňanům, je naděje – naděje na život věčný, naděje, že všechno to, co tady prožívám, všechny moje snahy, všechno dobro, co tady udělám na tomto světě, že se neztratí v okamžiku mého odchodu z tohoto světa, ale bude nějakým způsobem zúročeno. A odpovídá na to skutečně asi nejstarší formulí vyznání víry, kdy ta formule je v tom, že Ježíš umřel za naše hříchy, byl pohřben, vstal z mrtvých třetího dne a to vše ve shodě s Písmem.

Bibličtí badatelé říkají, že tahle formule víry vznikla asi pět let po Velikonocích, pět let po smrti a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Je to tedy něco velmi starého. My známe další formule vyznání víry – takzvané apoštolské a Nicejsko-cařihradské. Obě ty modlitby, ty vyznání víry jsou dost dlouhé. Tady to, co předkládá Pavel Korintňanům, je natolik krátké, že si to každý člověk může zapamatovat, má to s sebou po ruce, má to ve své hlavě. A Pavlovi jde o to, aby lidé, aby Korintňané podle toho žili.

Ještě se vrátím k jedné takové drobnosti, kterou on tady říká: že se toho musí držet přesně tak, jak jim to kázal. Pavlovi nejde o slovíčka, nejde o to, aby se hádal kvůli maličkosti, ale má na mysli to, čemu se říká „hereze“. Tady to slovo hereze je z řeckého hairein, a to znamená „vybírat“. Jsou lidé, kteří si v životě vybírají to, co se jim hodí: „Tohle ano, tohle ne. Tohle je příjemné, tak ano. Tohle je nepříjemné, tak tohle ne.“ A Pavel říká: „To nejde takhle si to vybírat.“ Nejde to v životě materiálním a nejde to v životě duchovním. Proto připomíná tady to „přesně“, proto říká: „Držte se evangelia. Jestli se ho nebudete držet, jestli si z toho budete jenom něco vybírat, bude to k vaší škodě, vy sami se ochudíte, vy sami si ublížíte.“

A když teda Pavel jim zopakoval tady tu nejstarší formuli víry, tak je chce nějak vybídnout, aby podle této formule víry žili, a tak jmenuje. Jmenuje lidi, kteří se setkali se zmrtvýchvstalým Ježíšem: Petr, dvanáct apoštolů, pět set bratří, Jakub a nakonec jako posledního jmenuje sebe. Když to čteme, tak tady z tohoto kousku na nás dýchne velké nadšení – nadšení, kdy si Pavel vzpomene na to, co zažil u Damašku, kdy se setkal s Ježíšem. Protože Pavel tady, když mluví o víře, tak nemá na mysli jenom slova, nemá na mysli něco naučeného, ale víra je pro Pavla setkání, událost, něco, co se skutečně stalo.

Všichni to známe, když někdo přijde a řekne: „Támhle se něco stalo.“ A my se ho zeptáme: „A odkud to víš?“ A on řekne: „No, říkal mi to někdo. Já jsem to slyšel.“ „Aha, tak ty nevíš, jestli se to stalo?“ „No, víš, mě to říkali.“ A tak si třeba řekneme: „No, to asi nemusí být pravda. To může být úplně nějak jinak.“

Ale když ten člověk přijde a řekne: „Já jsem to viděl, já jsem tam byl u toho. Já jsem se setkal s tím a tím člověkem,“ tak je to jeho svědectví mnohem přesvědčivější, je to úplně něco jiného, než když nám vykládá o tom, že támhle prý se něco stalo.

A tak pro Pavla víra v Ježíše Krista, to není jenom slovo, ale je to setkání, je to událost v životě. Bratři a sestry, aby naše víra byla živá, musí to být setkání, musí to být zážitek.

Když se narodí dítě ve věřící rodině, tak ti rodiče se mu samozřejmě snaží předat víru. Říkají mu: „Pojď, půjdeme do kostela. Pojď, pomodlíme se,“ a soustu dalších věcí. A to dítě má víru, které se říká „víra pro autoritu rodičů“. Ale jak to dítě roste a získává názory na všechno kolem sebe a začne potom dospívat, už to teda není dítě, ale je to mladý člověk, tak jeho víra se musí změnit. Z té víry pro autoritu rodičů se musí stát jeho osobní víra. Jestliže se to nestane, jestliže tam nedojde k tomuto přerodu, tak ten člověk tu víru odloží, protože je mu k ničemu a řekne si: „No, to je pohádka, které jsem věřil, když jsem byl malý, když jsem byl dítě. Ale já už nejsem dítě.“

A jak se taková víra pro autoritu rodičů přemění ve víru osobní? Zážitkem, nějakou událostí, nějakým setkáním, něčím, co ten člověk zažije. Nemusí to být žádný hlas z nebe jako u Pavla, nemusí to být žádná katastrofa. To může být klidné setkání s někým druhým, kdo je pro víru nadšený, nějaká pouť, nebo vůbec nějaké duchovní cvičení nebo něco. Ale vždycky to musí být událost, nesmí to zůstat jenom v rovině slov. Potom ten člověk taky přijme další takové poslání – poslání apoštola.

Když Pavel mluví o apoštolech, tak tam počítá i sebe. Když mluvíme my o apoštolech, tak si říkáme: „No, přece apoštolů bylo dvanáct.“ Tak jak se tam ten Pavel dostal?

Když se mluví v evangeliích o těch, kterým my říkáme apoštolové, tak jsou tam jmenováni jako „dvanáct Ježíšových učedníků“ a vlastně se tam neříká nic víc o nich. Co říká to „dvanáct“? To je číslo, kolik jich bylo – dvanáct. Je to číslo symbolické, pro Izraelity významné, ale neříká to nic o těch učednících, o jejich poslání, o tom jací byli, jak moc to brali vážně nebo tak. Bylo jich dvanáct. Kniha Skutků apoštolů a další potom novozákonní spisy už mluví o těchto dvanácti jako o apoštolech.

Apoštol je zase řecké slovo a znamená „poslaný“. Někdo někoho někam posílá, aby něco vyřídil, aby něco předal, aby tam něco řekl a podobně. Takže ten titul apoštol, tady to označení už říká, co ten člověk má dělat. On byl s Ježíšem, on se s ním setkal a teď to dává dál, nenechává si to pro sebe. Jinými slovy ten sbor apoštolů, to množství apoštolů není uzavřený počet. To není jenom těch dvanáct, ale to jsou právě všichni, kteří přijmou ten úkol říct to dál, nenechat si to pro sebe.

Bratři a sestry, apoštol Pavel tady v tom úryvku Korintánům, který jsme dnes slyšeli, nabízí takový návod, jak žít. Mluví se tam o teorii, o vyznání víry, o tom, co mám nosit ve své hlavě, o čem mám přemýšlet. Ale potom to taky pokračuje, pokračuje to do praxe. Mluví se tam o tom setkání, o těch zážitcích, mluví se tam o tom, že mám v životě přijmout poslání. Pavel tady krásně skloubil teorii a praxi a moc a moc si přál, aby Korintány získal pro takovýhle způsob života. Ale nejenom Korintány, on chce získat i nás. Jestliže to aspoň trochu zkusíme, potom můžeme říct, že víra v našem životě, v naší farnosti bude živá. Že usilujeme o to, aby naše víra nezůstala u slov, ale byla v rovině setkání, v rovině zážitků.

Víra v osobní zmrtvýchvstání

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

11.02.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

6. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 17,5-8](#); 2. čtení [1 Kor 15,12.16-20](#); evangelium [Lk 6,17.20-26](#);

Bratři a sestry, my budeme pokračovat v našich úvahách nad prvním listem apoštola Pavla Korintňanům.

Ta dnešní myšlenka, která je v tom listu, je o zmrtvýchvstání – o zmrtvýchvstání Ježíše Krista, zmrtvýchvstání našem. Je to tedy takový, řekli bychom, velikonoční text a není to ani tak text na nějakou přednášku, jako spíš na zamyšlení a na modlitbu. Dost těžko se o tomhle káže, ale zkusím aspoň něco.

V Korintě se stalo asi toto: byli tam lidé, kteří říkali: „Ano, my věříme, že Pán Ježíš vstal z mrtvých, je to Boží Syn, on to mohl udělat. Ale že my bychom měli stát z mrtvých? To asi ne. To asi nějak nebude ono, to asi nebude pravda, tomu nevěříme.“

Když si uvědomíme, že Korintňané jsou Řekové, tak nás až tak moc nepřekvapí tyhle jejich výhrady k osobnímu zmrtvýchvstání. Když přišel apoštol Pavel do Atén a začal tam kázat, mluvil o Pánu Ježíši, o tom, že to je Zachránce, Boží Syn a takhle, tohle všechno oni brali, ale v okamžiku, kdy řekl: „On vstal z mrtvých,“ tak se mu začali smát. Vlastně odcházeli, kroutili hlavou a říkali tak posměšně: „No, poslechneme si tě někdy jindy,“ jinými slovy: „Je to pěkná pohádka, co nám tady vykládáš, a na to my nemáme čas ani náladu.“

Takže vlastně byla to taková výtka nebo námitka často rozšířená mezi Řeky. Nevěřili v osobní zmrtvýchvstání. Ono to není jednoduché. Když si uvědomíme, že u toho zmrtvýchvstání Ježíše Krista nikdo nebyl... O Velikonocích, když o tom čteme, tak vlastně se tam dovidáme, že první tam přišly ženy, které uviděly anděla, který říká: „Hledáte Ježíše Nazaretského? Není tu, byl vzkříšen.“ Ale ony to neviděly. Potom přibíhá Petr, Jan, ale zase už se setkávají jenom s posly, ale u toho okamžiku zmrtvýchvstání nikdo nebyl.

Minulou neděli jsem tady zmiňoval tu nejstarší formuli víry: Ježíš Kristus umřel, byl pohřben, třetího dne vstal z mrtvých. Toto je obsahem naší víry, je to tedy něco, na co se nedá sáhnout. Je to něco, na co člověk buď řekne, že tomu věří nebo nevěří. Není třetí cesta, není nic „mezi“. Když se na to člověk dívá čistě rozumem, tak rozum mu říká: „Nevěř tomu, to není možné. To se nestává, tys to neviděl, nevěř tomu.“ Ale když se na to člověk podívá z druhé strany, když se nechá vést city, tak ty city mu říkají: „A proč by to nebylo možné?“

Abych to trochu víc vysvětlil, tak dám takový příklad, který se stává, bohužel. Třeba dojde k nějaké automobilové nehodě nebo třeba vlakové a my víme, že v tom vlaku jel nějaký náš známý, někdo, koho máme rádi. Rozum nám říká: „Jemu se něco stalo.“ Ale ty city říkají: „Ne, to bude dobrý, to bude v pořádku, uvidíš.“ A rozum říká: „Ne. On tam byl v tom vlaku. Nevěř tomu, nedělej si falešné naděje.“ Ale ty city, ve kterých je naše láska, naše náklonnost k tomu člověku, pořád doufají a říkají: „Uvidíš, bude to v pořádku, jemu se nic nestalo.“

Bratři a sestry, jediným motivem, proč Ježíš Kristus udělal to, co udělal, je to, že nás má rád, že mu na nás záleží. Takže tady v této oblasti se můžeme nechat vést svými city, nechat si napovědět od svých citů, protože když bychom se nechali těmi city unést a postavili to pouze na citech, nebylo by to v pořádku, ale tady můžeme.

A ještě jinak. Když někdo někoho má rád, když někdo někomu pomáhá, chce toho člověka vidět, chce s ním být. Když někdo naopak někomu škodí, když někdo někoho třeba okrade, tak už nechce toho člověka nikdy potkat, protože ten dotyčný by ho třeba mohl poznat a mohl by na něho žalovat a tak podobně.

My dnes si připomínáme světový den nemocných. Všichni ti, kteří se starali o nemocné, ať už třeba v nedávné minulosti nebo i dřív (teď mě napadají dvě jména – Matka Tereza, Albert Sweitzer), všichni tito lidé hledali nebo čerpali svou sílu k této péči o nemocné, o chudé právě ze své víry ve zmrtvýchvstání, z víry v to, že Ježíš říká: „Člověče, neboj se, budeš žít pořád. Tvůj život už se neztratí, on nezanikne. Já jsem tu cestu prošel před tebou, aby právě tvůj život nezanknul, ale abysme byli spolu, abychom se setkali.“

Když mluví bibliční badatelé o tomto úryvku, tak říkají: „My křesťané žijeme mezi dvěma zmrtvýchvstáními – mezi zmrtvýchvstáním Ježíše a osobním zmrtvýchvstáním.“ Tady tu myšlenku osobního zmrtvýchvstání moc nedomýšlíme. My si říkáme: „To je někde daleko,“ ale máme si uvědomit, že jsme povoláni k tomuto, máme za to děkovat. Když si uvědomíme, že můj život neskončí, to je důvod k radosti.

Jak se říká, mnoho lidí dnes žije ze dne na den, od výplaty k výplatě, od jedné katastrofy k druhé katastrofě, vidí to velmi pesimisticky a na konci vidí úplně tu největší katastrofu – zánik. Pavel říká: „Vy žijete od zmrtvýchvstání ke zmrtvýchvstání. Z toho zmrtvýchvstání Ježíšova máte brát sílu k tomu, abyste šli za ním, abyste si nezoufali při všech těch těžkostech, při všech těch nemocech, při všem tom trápení, ale abyste věděli, že na konci není nějaký zánik, nějaký zmar, ale osobní zmrtvýchvstání.“

Apoštol Pavel ví, že to je těžké tomuhle věřit, že to není snadné, a proto on na ně až tak moc netlačí, on ví, že potřebují čas, že jim musí dát prostor k tomu, aby oni se nad tím zamysleli, aby se nad tím modlili, aby to přijali.

Bratři a sestry, setkáváme se s mnoha lidmi, kteří nevěří ve zmrtvýchvstání ani Pána Ježíše, ani svoje osobní. Nelze se vždycky těm jejich námitkám vysmát, nebylo by to správné, ale spíš je potřeba jim pomoci, ukázat, že tady toto zmrtvýchvstání Ježíše a víra v moje osobní zmrtvýchvstání nám dodává energii k životu, že je to takový motor, který žene mnohé lidi, ať už ty velké, ty známé, anebo i spousty obyčejných lidí, kteří jsou kolem nás. Zamysleme se tady nad tím, co to znamená, že Ježíš mi nabízí moje osobní zmrtvýchvstání. Poděkujme mu za to a poprosme ho, aby to i v mém životě, v životě každého z nás bylo takovým pohonem, motorem, který nás povede.

Obnova v postní době

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

21.02.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

POPELEČNÍ STŘEDA

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jl 2,12-18](#); 2. čtení [2 Kor 5,20-6,2](#); evangelium [Mt 6,1-6.16-18](#);

Začínáme dobu, ve které se máme dívat dovnitř, do sebe. Je to doba liturgického roku, ve které mají trochu ustát vnější aktivity a čas, který člověk uspořídá, má věnovat sám sobě. Protože každá aktivita vyžaduje určité plánování, ale také vyžaduje určitou sebereflexi, říkáme zpětnou vazbu, hodnocení. To, aby se člověk podíval, jak mu to šlo nebo nešlo.

Tady tu dobu postní nemáme prožít s nějakým strachem. Dnešní druhé čtení nám říká: Neboj se, člověče. Vždyť Bůh kvůli tobě jednal se svým Synem tak, jako by on provedl něco strašného, jakoby on se nějak provinil, ale on se neprovinil. Ale Bůh to udělal schválně, aby ti řekl: „Neboj se. Neměj obavu předložit mi cokoliv, co tě tíží, co tě trápí. Neměj strach. Dnes je ta doba příhodná, teď je ten den spásy.“

Když to tak vezmeme, každý den je příhodný, každá doba je dobou spásy, ale někdy ještě víc, někdy to platí dvojnásob. To můžeme říct právě o době postní.

Takže tedy nebojme se. Nebojme se vstoupit do této doby a podívat se na sebe, na svůj život. Nevadí, že tam najdeme něco, co se nám nebude líbit, něco, co bychom chtěli změnit. Je důležité, abychom se na svůj život podívali opravdově.

První čtení z proroka Joela dávalo důraz právě na toto, aby to nebylo jenom nějaké divadlo, nějaká estráda, něco pro ty druhé. Říkal jim: „Obráťte se skutečně, roztrhněte svá srdce.“ Tedy jinými slovy: Ať je to opravdové, nejenom šaty, protože ty šaty, to bylo divadlo pro lidi. O tom se dlouho mluvilo, jak třeba někdo dělá okázale pokání. Ale prorok říká: „Nemusí to být nějak okázalé, ale mělo by to být opravdové.“ A ve stejném duchu pokračuje evangelium.

Když Ježíš dává rady svým učedníkům, tak tam sleduje několik věcí. Tou první věcí je tam právě „proč“, proč to děláme. Neděláme to proto, abychom se chlubili. Víte, to není, jako když nějaký sportovec trénuje a potom vystoupí na závodech, aby všem ukázal, že využil dobře čas, že trénoval, že to umí, že to zvládá. Ne, o tohle tady nejde, někomu něco ukazovat, něco navenek předvádět. Jde o vnitřní postoj, jde o to být blíž sám sobě, blíž Bohu a druhým lidem. Jde tedy v první řadě o vnitřní změnu, ta je na prvním místě.

Potom Ježíš říká učedníkům co a jak mají dělat. Mluví o tom, že k té vnitřní obnově člověka jsou dobré věci jako modlitba, půst a almužna. Ale taky jim zároveň zase říká: „Musí to být nenápadné. Nejde o to rozdat co nejvíc peněz, nejde o to odříkat co nejvíc modliteb, nejde o to postit se co nejvíc dnů, ale jde o to setkat se – sám se sebou, s Bohem, s druhým člověkem. To je cílem, obnovit kontakty, obnovit vazby, obnovit vztahy.“

Bratři a sestry, ta postní doba nás vybízí především k tomu, abychom v první řadě mluvili sami se sebou, abychom se podívali na věci, které jsme odkládali, do kterých se nám třeba nechtělo, abychom je probrali sami se sebou. Totéž s Bohem, totéž s druhými lidmi.

Za chvíli budeme označováni popelem. Popel je znamením zániku, konce. S popelem už se nedá dělat celkem nic, je celkem k ničemu. Tady to označení popelem nám má připomenout, že jestliže se zřekneme Boha, který je život, Boha, který je dárce života, tak to skončí v nicotě, v niveč, nebude z toho vůbec nic.

Máme si uvědomit, že ten popel je z ratolestí, které byly posvěceny loni na Květnou neděli, tedy bylo to něco krásného, bylo to něco živého ty ratolesti, ale teď je z nich popel. Je to obraz toho, jak by to mohlo skončit v našem životě, jestliže se pustíme Boha, jestliže ho odložíme, jestliže na něho zapomeneme.

Doba postní nám má připomenout jednu takovou důležitou věc. My jsme to probírali dneska s dětmi v náboženství, s těmi nejstaršími, kdy jsme mluvili o pokušení. A sice, že je možné, že člověk, jak se říká, prohraje bitvu, ale doba postní je tady proto, abychom se nad tím zamysleli a abychom si dali pozor, jestli náhodou neprohráváme válku, jestli náhodou neprohráváme svůj život.

Doba postní je tady proto, abychom se zamysleli nad tím, co za mnou zůstává - jestli to za mnou kvete anebo jestli je tady popel.

Bratři a sestry, mějme odvahu předložit Pánu všechno, co nás trápí, všechno, co nás bolí. Vždyť on se svým Synem jednal jako s největším hříšníkem. Udělal to proto, aby mi řekl: „Neboj se. Já jsem svého Syna poslal, aby on zachraňoval, aby on ti pomohl. Neboj se.“

Je možné obstát

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.02.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

1. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dt 26,4-10](#); 2. čtení [Řím 10,8-13](#); evangelium [Lk 4,1-13](#);

Bratři a sestry, dnešní neděle nabízí vícero myšlenek, ale ze všech těch čtení se dá vytáhnout jedna jediná, a sice je to víra.

Apoštol Pavel v listě Římanům říká, jaká naše víra má být: má být v našem srdci a má být v našich ústech. Oba rozměry té víry jsou potřeba - aby byla zakořeněna hluboko v nás, ale aby se taky projevovala. Není možné, aby byl křesťan stoprocentně utajený, není možné, aby to na něm nebylo poznat, že je křesťan.

Zase naopak se můžeme často setkat s lidmi, kteří, jak se říká, mají Pána Boha plnou pusou, plná ústa, ale když je potřeba podle toho jednat, tak skutek utek.

Apoštol Pavel říká, že víra je naším pomocníkem. Pán Ježíš, jak jsem říkal na začátku mše svaté, podstoupil to pokušení právě proto, aby nám ukázal, že je možné obstát, protože když Adam s Evou neobstáli, tak si lidé kladli otázku a říkali si: „Dá se to vůbec zvládnout? Je možné v těch složitých situacích vydržet? Je možné se tomu pokušení ubránit?“ A Ježíš říká: „Ano, člověče, je to možné, když budeš mít Pomocníka.“

To pokušení se nám snaží namluvit, že nám něco chybí, ať už ve věcech materiálních: „to musíš mít, to ti schází, tvůj život nemá tu správnou kvalitu, když si něco nekoupíš“ (takhle pracuje velmi často reklama) anebo i v těch věcech nehmotných, kdy ďábel nabízí Ježíšovi slávu, moc: „budou se ti klanět, ty seš přece dobrej, dej to poznat, ať oni to vidí, že ty seš dobrej, já ti seženu ty davy, které budou pochlebovat, které budou za tebou dolízat“.

Ale Pomocník je tady proto, aby nám řekl: „Člověče, vždyť je to úplně jinak. Jestliže ti něco opravdu chybí, máš tady někoho, kdo ti to dá, a to je tvůj nebeský Otec. On se o tebe postará.“

Víra je pomocník, který nám má otevřít oči. Dívejte, je to úplně stejné, jako třeba když jsme byli malí, tak jsme se báli jít do sklepa, protože tam byla tma, a hledali jsme nějakou pomoc. Buď někoho, kdo tam rozsvítí, anebo někoho, kdo tam půjde s námi. Nejraději máme to, když jde někdo s námi. Nejenom, že někdo něco udělá, že třeba rozsvítí to světlo, ale že nás vezme za ruku a jde s námi.

A takovouhle pomoc nám nabízí víra. Říká: „Člověče, neboj se. Nenech si namluvit, že ti něco chybí, nenech se takhle přesvědčit, nenech se takhle „ukecat“. Jestliže ti něco opravdu chybí, tvůj Otec ti to dá. Tomu věř, na to se spolehni.“

Máme svou vlast v nebi

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

04.03.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 15,5-12.17-18](#); 2. čtení [Flp 3,17-4,1](#); evangelium [Lk 9,28b-36](#);

Bratři a sestry, než začnu mluvit blíže k dnešnímu úryvku z listu Filipánům, tak bych chtěl připomenout aspoň v kostce okolnosti vzniku listu. Apoštol Pavel je ve vězení a Filipy byly první církevní obec, kterou Pavel založil na evropském kontinentu. V tomto listu Filipánům nacházíme ten známý úryvek „radujte se v Pánu, opakujte, radujte se, Pán je blízko“. Toto píše Pavel z vězení.

Takže Filipané mu byli zase velmi blízko, byli mu velmi milí, bylo to velké město a těch křesťanů tam byla malá část, malá skupinka, takže byli tou pověstnou kapkou v moři. A můžeme říct, že to neměli vůbec jednoduché a proto se je Pavel snaží povzbudit, utvrdit, upevnit ve víře.

Potom je tam ještě jeden takový asi dost důležitý moment. Abychom ho pochopili: my máme kříž v každé domácnosti, v každém bytě, na kostele. Kříž vidíme velmi často. Když vyjdeme ven, tak kříže jsou v polích. Je to časté zobrazení Pána Ježíše – na kříži. Ale tady v té době, kdy žil apoštol Pavel, když zobrazovali Krista, tak ho zobrazovali jako dobrého pastýře nebo jako beránka nebo jako učitele mezi apoštoly, ale nezobrazovali ho na kříži, vůbec. Ten zvyk zobrazovat Krista na kříži je pozdější, až ze středověku. Takže oni neměli tady ten okamžik Ježíšovy smrti tak zažitý jako my, a proto apoštol Pavel ho velmi zdůrazňuje.

Také známe od Pavla tu větu, že „my kážeme Krista ukřížovaného“. „Židy to uráží, pohané to považují za něco zvláštního, za něco nemožného, ale my kážeme Krista ukřížovaného (přímo je tam: židy to uráží, pohané tím pohrdají). Ale my se toho držíme.“

Apoštol Pavel zdůrazňuje to, že o Velikonocích, během těch tří dnů Ježíšova utrpení, smrti a zmrtvýchvstání, do těchto tří dnů je shrnuto všechno to, co Ježíš učil těch tři, tři a půl roku, kdy chodil mezi apoštoly, a že to je takový skutečně ústřední bod našeho duchovního života, že si to máme připomínat, že tady v tom okamžiku jsme byli zachráněni.

Pavel říká: „Nemyslím si, že budu zachráněn od toho, co jsem vybudoval svými rukama. Nemyslím si, že moje záchrana je v tom, že shromáždím velké množství finančních prostředků nebo že zabezpečím svoji rodinu, ale v tom, že věřím v Ježíše Krista.“ Dobrý Ježíšův učedník si připomíná, za jakou cenu byl zachráněn.

Bylo to pro Filipány důležité, protože, jak jsem říkal, byli obklopeni jinými názory, tím mořem pohanů. A vlastně s tím mořem pohanů každý den byli v jakési konfrontaci a i oni museli ukazovat, na co spoléhají, v čem vidí svoji záchranu.

Apoštol Pavel tam potom říká, že „máme svou vlast v nebi, odkud také s touhou očekáváme spasitele Ježíše Krista“. Vlast, to je něco, co je člověku drahého, odkud má své kořeny, odkud vyšel, kam se rád vrací. Víme, že po devadesátém roce, kdy se otevřely hranice, tak se do naší vlasti vrátilo hodně lidí, kteří odešli, ať už v roce 48, 68 nebo kdykoliv jindy, a mnozí z těchto lidí se vrátili s tím, že řekli: „Já tady chci umřít. Já jsem se tady narodil a tady chci umřít.“

Apoštol Pavel, když mluví o tomto, má na mysli ještě jednu věc, která byla v tehdejší době velmi důležitá a je důležitá i dnes, a sice to, čemu se říká „státní občanství“. Už v té době existovalo takzvané „římské občanství“. Ze začátku toto občanství měli skutečně jenom lidé, kteří byli svobodní a kteří se narodili v městě Římě. Ale postupně, jak se Římská říše zvětšovala, tak bylo možné toto občanství získat i jiným způsobem, například koupit ho. A to se stalo v Pavlově případě. Pavel byl Žid, narodil se v Tarsu, ale jeho otec pro celou jejich rodinu koupil toto římské občanství. Mělo to velký význam pro veškeré jednání na úřadech, pro veškeré kontroly, se kterými se Pavel mohl setkávat, nebo na těch soudech, a on díky svému křesťanství dost často se dostával před různé soudy. Jakmile on řekl a prokázal, že je římským občanem, už to mělo úplně jinou váhu.

A Pavel říká: „Nespoléhám ani na tohle, i když je to ‚něco‘ a něco to znamená tady to moje občanství, ale to je teď. To hlavní, na co spoléhám, je to, že věřím v Ježíše Krista, který za mě umřel na kříži a pro mě vstal z mrtvých.“

Apoštol Pavel by si přál, aby to Filipané měli v sobě vtisknuté, proto jim to nenařizuje, ale on je o to vlastně prosí. Na začátku říká, že „se slzami v očích“ sleduje, že mnoho lidí to nechce přijmout, že mnoho lidí chce odmítnout tenhle paradox, tuhle nepříjemnou stránku křesťanství, a končí tím, že o nich říká, že jsou jeho milovaní bratři, vytužení, jeho radost a jeho koruna.

Je to takové zvolání, které je jednak plné citu, ale jednak je zase plné pojmů, které oni znali. Vlastně korunu si dával každý panovník, když vcházel do města, při slavnostních příležitostech, aby ukázal, jakou má moc a že něco znamená, že se nějak odlišuje od těch ostatních. A Pavel, když mluví o Filipánech, že jsou jeho korunou, tak jim dává takové pohlazení a říká vlastně: „Já jsem se mezi vámi namáhal a mám z toho radost, že to tam zapustilo kořeny. Mám z vás radost a chci se chlubit vámi.“

Apoštol Pavel si je velmi dobře vědom toho, že křesťan, každý křesťan žije v jakémsi napětí. Toto napětí vychází z přikázání lásky k Bohu a z přikázání lásky k bližnímu. Láska k bližnímu nás vede k tomu, že se snažíme na této zemi ledcos vybudovat, že se snažíme budovat svoje vztahy, ale i to hmotné: zázemí pro rodinu, všechno to, co rodina potřebuje. Snažíme se, aby to na této zemi bylo co nejkrásnější, ale přitom nezapomínáme, že tu zemi jsme dostali od Boha a že naše vlast, naše kořeny jsou u Otce.

Bratři a sestry, hledat tuto rovnováhu mezi tím „snažením pozemským“ a „snažením se pro věčnost“, to není vůbec jednoduché, ale je to zase jeden z takových aspektů života křesťana. Je to něco, na co bychom neměli zapomenout. Církev nám to připomíná teď v době postní, ale to je živé a bude to živé vždycky – hledat, kde je ta hranice, kde napřít síly víc nebo kde se snažit víc, co udělat a jak to udělat. Tady neexistuje nějaký jednoduchý recept. Nelze říct: „Tohle ještě ano, tohle už ne,“ nebo: „Teď je třeba odložit ty věci, které se týkají tohoto světa, a je potřeba dělat támhle to, co se týká věčnosti.“ Není takové jednoduché a rychlé řešení, naopak, jak to Pavel připomíná Filipánům: „Hleďte tu hranici. Hleďte

Homilie 2007

to ve svém životě, každý pro sebe, každý to má trošku jinak. Ale nezapomínejte na to. Snažte se, buďte tuhle zemi, ale nezapomínejte na to, že domov, kořeny máte u Otce.“

Takže, bratři a sestry, přijměme i my tenhle úkol a snažme se žít podle té výzvy, kterou Pavel adresoval Filipánům.

Nejsme diváky, ale herci

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

11.03.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 3,1-8a.13-15](#); 2. čtení [1 Kor 10,1-6.10-12](#); evangelium [Lk 13,1-9](#);

My si budeme povídat o dnešním úryvku z listu apoštola Pavla Korintňanům. Proč to tam Pavel napsal? Co tím chce Korintňanům připomenout?

Chce jim připomenout, aby byli trochu pokorní, aby se dokázali pravdivě podívat sami na sebe. Řečeno lidově, jednoduše, někteří z korintských křesťanů začali mít nos pěkně nahoru a začali si říkat: „U nás je to všechno pěkné, my jsme asi ti nejlepší. Už to tak bude, my budeme ti nejlepší.“

Taková odbočka: za svého působení jako kněze, za těch šestnáct let, jsem se setkal asi se třemi lidmi z různých farností v naší diecézi, kteří hrdě hlásili: „Naše farnost je v diecézi nejlepší!“ Tak jsem si říkal, že by bylo zajímavé, kdyby se tito lidé potkali, jak by to asi dopadlo. Protože když jsou tři nejlepší, tak to nedopadne většinou dobře :).

A Pavel chce říct Korintňanům: „Tudy cesta nevede, takhle ne. Tohle přece není smysl, v tomhle nemůže mít křesťan zalíbení, že takhle staví sám sebe na obdiv a říká: ‚Obdivujte mě, chvalte mě.‘“ A tak začíná jim Pavel připomínat události, když Židé odcházeli z Egypta, když byli vysvobozeni z egyptského otroctví. Oni už to znali. Byl tam s nimi dva roky, takže on jim to tam vyprávěl, on je poučoval, ale teď jim to v kostce, v náznacích připomíná, ty hlavní události.

Ještě ale, než se dostaneme k těm jednotlivým událostem, co to znamená a proč to Pavel připomíná, tak bych chtěl upozornit na to, že Pavel všechny tyto události vykládá už směrem ke Kristu. Vidí ve všech těchto událostech předobrazy Nového zákona, předobrazy všech svátostí, předobrazy všeho toho, co udělal Ježíš Kristus.

Začíná tím, že praotcové byli pod oblakem. Má na mysli oblačný a ohnivý sloup, který odděloval tábor Izraelitů a tábor Egypťanů, a egyptské vojsko se nemohlo přiblížit k Izraelitům a Izraelité byli takto chráněni. Vlastně touto událostí jim připomíná to, jak Bůh se postaral o Izraelity a říká: „Bůh se stará o tebe člověče, ale ty na to musíš reagovat. Nestačilo by, že Bůh se stará sám. Bůh chce, abys ty se taky staral, abys ty to přijal.“

A pokračuje, že praotcové přešli suchou nohou Rákosové moře. Tady je potřeba udělat další takovou odbočku. Okamžik toho přechodu přes Rákosové moře Židé chápou jako vznik svého národa a říkají: „My jsme tam kráčeli taky přes to Rákosové moře. My jsme tam kráčeli v tělech našich předků. Oni tam vlastně šli před námi, my jsme s nimi pokrevně spojeni.“ A tak když se stalo, že někdo uvěřil v Boha Izraele, v Boha Jahve, v Hospodina a chtěl, aby se mohl počítat mezi vyvolený národ, tak musel podstoupit křest, který připomíná tento přechod přes Rákosové moře. Měli k tomu vybudované takové zvláštní bazénky, kde bylo tak do pasu vody. Ten člověk do toho bazénku sestoupil a prošel. Udělal několik kroků ve vodě a zase vystoupil. Nikdo u toho nic neřikal, kněží stáli kolem něho, ale připomínalo to tuto událost, toho přechodu přes Rákosové moře. Protože tomu člověku oni říkali: „Tvoji předkové tam nebyli. Jestli ty chceš se počítat mezi nás, musí se tato událost, která se stala už dávno, musí se nějakým způsobem zpřítomnit, zopakovat, připomenout.“

Takže u Židů tady ta příslušnost k národu, to, že ten člověk nebo jeho předkové prošli suchou nohou přes Rákosové moře, má velký význam.

A Pavel zase říká: „Ano, má tato událost velký význam, ale vy se k ní musíte postavit ne jako k magii (to znamená ‚to se stalo a to tak je‘), ale musíte tu událost přijmout, musíte se zeptat: ‚Jaký to má význam pro mě, jaký to má význam pro můj život? Uvědomuji si, že jsem byl vysvobozen, že jsem se z otroctví dostal do země, která mně dává svobodu? Uvědomuji si, že Bůh se o mě postaral, že mi nabídl nejen svobodu vnější, ale i svobodu vnitřní?‘“

A tak potom Pavel ještě pokračuje a připomíná to, kdy se Bůh o ně stará na poušti, kdy dostávali manu, dostali vodu, dostali všechno, co ke svému životu potřebovali, a připomíná, že pořád se jim to nějak nelíbilo, že pořád měli nějaké připomínky, že reptali. Ono, když by se to přeložilo doslova, tak by tam bylo, že brblali. Asi tak, jako když člověku se něco nelíbí, ale nám odvahu to říct nahlas, a tak si „melou něco pod fousy“, pořád si pro sebe něco říkají, ale nahlas to neřeknou.

A Pavel připomíná, že přesto, že tito Izraelité zažili tyto velké věci – ten odchod z Egypta, přechod přes Rákosové moře, to, že se Bůh o ně stará na poušti, přesto zůstali vnitřně stejní, ubrblaní, pořád si na něco stěžovali, pořád se jim něco nelíbilo, měli mezi sebou všelijaké rozepře. Zkrátka a dobře byli to lidé, kteří nedokázali přijmout tu nabízenou svobodu, a hádali se o věci, které byly naprosto podřadné. (Konec konců, jestli je nějaká farnost nejlepší v diecézi, to je skutečně podřadné, to není důležité.)

Apoštol Pavel to připomíná Korintňanům proto, že je má rád a říká: „Byl bych nerad, abyste upadli do něčeho podobného, aby vás postihnul podobný osud,“ protože těm Izraelitům se to vymstilo. Právě to, že pořád měli strach, pořád se jim něco nezdálo, nevešli do zaslíbené země hned, ale až po čtyřiceti letech.

Apoštol Pavel toto připomíná Korintňanům a říká: „Prosím vás, vyhněte se těmto chybám. Vemte si z toho příklad.“ Pomohlo to? Nepomohlo to? Asi moc ne, protože ve druhém listě Korintňanům jim to připomíná znovu. My lidé jsme bohužel v tomto těžko poučitelní. Těžko si to nějakým způsobem vezmeme k srdci, těžko si uvědomíme, že se to týká zrovna mě, že i mně Pavel připomíná, co všechno Bůh pro mě udělal. Ale já to musím přijmout. Musím to přijmout a zařadit se podle toho ve svém životě.

Abych nekončil takhle pesimisticky, tak bych chtěl připomenout jednu takovou událost, která se stala dnes v pátek na přípravě k prvnímu svatému přijímání. Probírali jsme tam to, že se stanou v životě různé nepříjemné situace, hlavně třeba v rodině mezi sourozenci, že se nějak poškorpi, něco si řeknou a takhle, a že je potřeba si odpustit, že to je ta správná cesta jak z toho ven.

Už vlastně ta příprava skončila, děti se balily a teď tam dvě holčiny se bavily mezi sebou a jedna říká druhé: „To bude hrozný, to bude těžký furt bráchovi vodpouštět.“ Už jsem přemýšlel, jestli mám něco říct a než jsem vymyslel, co bych na to řekl, tak ona pokračovala: „A ještě k tomu celej týden.“ :) Chudák ještě netuší, že celý život.

Bratři a sestry, církev nám tento text, který se nám může zdát nepříjemný, připomíná právě v době postní, protože nás chce vybídnout, chce nás povzbudit, abychom viděli velké Boží věci, které Bůh pro nás, pro každého z nás dělá, a abychom je přijali. Abychom si uvědomili, že nemáme být jenom diváky, ale že jsme herci, kteří v tom příběhu hrají, že jsme herci, kvůli kterým Bůh to všechno dělá.

Bůh se s námi usmířil

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

18.03.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Joz 5,9a.10-12](#); 2. čtení [2 Kor 5,17-21](#); evangelium [Lk 15,1-3.11-32](#);

My se dnes spolu se svatým Pavlem zase vrátíme do Korinta. Jenom bych připomněl, že to už druhý dopis, který Pavel píše Korintánům – druhý dopis, který máme v Písmu svatém. Víme, že Pavel napsal do Korinta nejméně čtyři dopisy. Ty, které máme v Písmu, to je ten druhý a čtvrtý. První a třetí v Písmu svatém není. Někdo by mohl říct: „Jak to?“

Tady z této situace krásně vidíme, že apoštol Pavel byl člověk, člověk tak jako my. Vedl svůj život, psal svou korespondenci. Ne všechno, co napsal, bylo vedeno Duchem svatým, ne všechno bylo inspirováno Bohem a tedy zařazeno do Písma svatého. Je to pro nás takové dobré upozornění, že Pán Bůh nedělá nic mechanicky, že se neřeklo: „Aha, to napsal Pavel, tak to tam dáme všechno!“

Ne, takhle to nebylo. Apoštol Pavel byl člověk, člověk, který byl vedený Bohem, člověk, který žil ze své víry, ale pořád to byl člověk. A Bůh nejedná mechanicky, ale Bůh si volí svobodně, vybírá a dává své povolání.

Apoštol Pavel tenhle svůj dopis do Korinta posílá před sebou. On se tam chystá přijít už po třetí a ta předchozí návštěva nedopadla moc dobře. Vystoupili proti němu někteří jeho odpůrci, hodně tam na něho žalovali a apoštol Pavel z toho nevyšel zrovna dobře. Můžeme říci, že tam došlo k jakési roztržce mezi ním a některými Korintány – ne všemi, ale některými ano. A teď tedy Pavel posílá tenhle dopis, aby si připravil cestu, aby se usmířil se všemi Korintány.

Takže to, co jsme dnes slyšeli, tam byla hlavní myšlenka usmíření – usmíření hlavně člověka s Bohem. Apoštol Pavel říká: „Když se někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pominulo, nové nastoupilo.“

On chce po Korintánech velmi těžkou věc: aby změnili své smýšlení. Jak jsme slyšeli v komentáři k evangeliu, tehdejší svět byl rozškrtávkován snad v mnohém víc než náš. Tam se dělilo: kdo je Žid, kdo není Žid. U těch Židů se ještě dokonce dělilo, kdo je z jakého kmene. Kdo byl z kmene Levi, tedy z toho kmene kněžského, byl něco víc než ti ostatní. Kdo byl z kmene Juda (z toho kmene pocházel král David, tedy šlechta, královský rod), zase byl něco víc než ti ostatní. Kdo měl v Římské říši římské občanství, byl něco víc než ti ostatní.

Takže tam byly mnohé takové rozdíly, mnohé předsudky a mnohé zvyky, které se jevily, že to tak musí být. Apoštol Pavel říká: „Nemusí to tak být a jestliže se někdo stane křesťanem, tak se to všechno mění.“

On po korintských křesťanech chtěl, aby změnili svoje myšlení. To je něco hrozně těžkého, něco hrozně náročného, něco, do čeho se nám ale vůbec nechce. On chtěl po nich, aby odstranili svoje předsudky.

Když začneme od věcí vnějších. Vemte si, když třeba doma v kuchyni v nějaké zásuvce máte nějaké věci a teď je přestěhujete o dva metry vedle. Kolikrát se stane, že člověk jde k té první zásuvce, protože tam to přece vždycky bylo. A jak to, že to tak teď není? To jsou věci vnější, natož potom věci vnitřní, způsob uvažování.

Zase ve středu v náboženství zazněla jedna taková hláška. Vždycky je nejlepší, když děcka si vykládají mezi sebou nebo pro sebe, a jeden ključina povídá: „Já teda nevím. Ti naši pořád poslouchají ty zprávy nebo politiku, furt na to nadávají a furt to poslouchají,“ a kroutil hlavou, čtvrták :).

Nebo jiný takový příklad, který jsem zažil. Bylo to v Římě, kdy jako vyslanec u Vatikánu byl pan František Halas, což je syn básníka, on je historik a napsal knížku o vztazích mezi Čechy a Slováky. A on v té knížce píše, že Češi mají v cizině pověst husitů, rebelů a tak vůbec lidí, kteří k náboženství moc neinklinují. A Slováci mají zase takovou nálepku vzorných katolíků. A on v té knize píše, že to tak vůbec není, že to není pravda. Nicméně tuto knihu četl jeden Slovák, se kterým já jsem se setkal, a on povídá: „No, čo s tým, veď je to pravda.“

Změnit svoje smýšlení, změnit svoje názory, vnitřní postoje, není vůbec jednoduché. Apoštol Pavel, když chce Korintány povzbudit k tomu, aby to aspoň zkusili, tak jim říká: „Udělejte to proto, že Bůh se s vámi smířil.“

Bůh se s námi smířil, tedy v tomto smíření my jsme pasivnější. Ne, že my bychom byli úplně pasivní, ale my jsme pasivnější. Aktivnější je Bůh. A zase tady je problém, protože my jsme vychováni k tomu, abychom byli aktivní: „Člověče, snaž se, dělej, usiluj. Snaž se, nezahod' příležitost, využij šanci!“ Začíná to už reklamou v televizi, v rozhlase a novinách taky. Všude se tam vlastně říká: „Člověče, vem svůj život do svých rukou. Tohle kup, tohle nekup, támhleto udělej,“ a takhle. Vybízí nás to k tomu, abychom byli aktivní a tak jsme aktivní pořád a zapomínáme, že někdy je potřeba se také zastavit, zklidnit.

Pavel vlastně říká Korintánům to, co se říká nám na začátku každé doby postní: že je potřeba se zastavit, věci utřídit, probrat.

Takže byli jsme smířeni s Bohem. Jak se k tomu postavit, jak to přijmout? Jako dar. Tak, jako malé dítě přijímá dar třeba o Vánocích nebo o svých narozeninách: rozbálí, rozzáří se mu oči a ono poděkuje. To je ten správný postoj: poděkovat, vyjádřit svoji vděčnost a říct: „Já to beru.“ To dítě ten dárek vezme a drží ho. Nechce ho pustit, všem ho ukazuje, všem říká: „Podívejte se, já jsem dostal.“

Apoštol Pavel říká: „Nás Bůh poslal, abychom hlásali toto smíření, abychom si to nenechali pro sebe.“

Bratři a sestry, dennodenně se setkáváme s tím, že lidé nejsou smířeni sami ze sebou, mezi sebou. Někdy máme pocit, že toho snad pořád přibývá. Co uděláme? Budeme na to nadávat? To nemá smysl, ale je potřeba začít jednat jako usmířený člověk, jako ten, který přijal smíření, jako ten, který ví, že ten hlavní krok udělal Bůh, jako ten, který ví, že ruka už nám byla podaná, a my ji máme přijmout.

Bratři a sestry, toto je potřeba domyslet v modlitbě, toto je potřeba promeditovat. O tom nemá smysl mluvit, diskutovat, ale rozjímat nad tím, děkovat.

Amen.

Vážíme si své víry?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.03.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 43,16-21](#); 2. čtení [Flp 3,8-14](#); evangelium [Jan 8,1-11](#);

Bratři a sestry, takovou hlavní myšlenkou všech dnešních textů je to, co jsme slyšeli v prvním komentáři: abychom nezůstávali v nějakých vzpomínkách na minulost, v takových neužitečných vzpomínkách na minulost (protože jsou i vzpomínky dobré, kdy člověk hledá z minulosti poučení pro svůj další život), ale abychom se dívali dopředu. O tom dokonce mluví i dnešní evangelium, i když to tak nevypadá, protože Pán Ježíš tím, jak se chová k té ženě, kterou před něho postavili, tak jim říká: „Já jsem nepřišel, abych vám dokázal, že jste hříšní, že to děláte špatně. Já jsem nepřišel vás „nachytat na hrůškách“. Pokud jste rozumní, tak to si všichni uvědomujete, že ve vašich životech je mnoho věcí, které nejsou v pořádku. Ale já jsem přišel, abych vám ukázal, jak dál, jak se k tomu postavit, co dělat v budoucnosti, aby to bylo lepší. Nejde o potrestání, ale jde o to, jak dál.

A takhle mluví prorok v prvním čtení, takhle mluví apoštol Pavel v listě Filipánům. Prorok Izaiáš připomíná Izraelitům, že nestačí, aby vzpomínali na vysvobození z Egypta, protože oni na to vysvobození vzpomínali asi stylem: „Naši předkové věřili, naši předkové odešli z Egypta, Bůh je vysvobodil ... Naši předkové ..., naši předkové ...“ A zapomněli, a to jim právě prorok připomíná: „Nestačí, že vaši předkové věřili. Nestačí, že vaši předkové poslechli Mojžíše, že poslechli Boha. Vy musíte věřit, vy musíte poslechnout Boha, vy se k tomu musíte postavit osobně, ne jenom vzpomínat, jaké to bylo.“ Toto říká prorok i nám.

A něco velmi podobného říká Pavel Filipánům. Protože už jsme z listu Filipánům nečetli delší dobu, tak připomenu ty souvislosti. Filipy, to bylo město, které rozšířil král Filip Makedonský, usadil v něm především svoje vysloužilé vojáky. Od roku 146 před Kristem se stalo toto město součástí Římské říše. Židů v něm bylo velmi málo, a tak i křesťané, kteří tam byli, byli křesťané z pohanství. Filipy je první město tady na evropském kontinentu, kde apoštol Pavel hlásal evangelium. A Pavel jim posílá list, který je takový pro povzbuzení. Jsou v něm ta známá slova „Pán je blízko, radujte se“.

Pavel ten list napsal z vězení, s největší pravděpodobností byl ve vězení v Efezu, ale to není důležité. Důležitý je ten fakt, že Pavel je ve vězení. A Pavel tedy, když je ve vězení, tak mu jde o život. On neví, jestli se z odsud dostane, a tak to, co píše Filipánům, můžeme brát jako jeho jakousi duchovní závěť, jako jakýsi odkaz pro případ, že by se z toho vězení už nedostal.

Začíná tím, že říká, že si nesmírně váží a cení toho, že zná Ježíše Krista, že ho poznal. To slovíčko „poznat“ tam má své místo, je důležité v tom Pavlově slovníku, v tom, co chce říct (ještě se k tomu vrátím). Ale teď už první myšlenka na zamýšlení pro každého z nás: Vážíme si své víry? Děkuji za ni? Napadlo mě vůbec, že jsme se mohli narodit v jiné době, na jiném kontinentu, v místech, kde o Pánu Ježíši třeba nikdo nikdy neslyšel, že jsme nemuseli být věřící, že jsme nemuseli znát Ježíše Krista, že to vůbec není samozřejmé. A konec konců nemuseli jsme se narodit ani někde jinde. Uvědomme si, že dnes u nás je věřících (tady na Moravě se říká) nějakých dvanáct procent obyvatelstva. Že jsme tedy mohli patřit mezi těch osmdesát osm procent, kteří Krista vůbec neznají.

Teď zpět k tomu slovíčku „poznat“ nebo „poznal jsem“. Apoštol Pavel tady jednak trochu šfouchá do odpůrců náboženství. Už jsme tady o nich mluvili, jsou to ti takzvaní gnostikové, kteří říkají: „My nepotřebujeme žádné náboženství, nepotřebujeme víru. My tomu rozumíme, my to známe, my máme do těch věcí vhléd.“ Tito lidé brali sami sebe nesmírně vážně, ale přitom se chovali jako takoví brouci pytlíci, kteří si mysleli, že skutečně všemu rozumí, ale běda, když jim to někdo vytknul nebo je někdo na to upozornil. A Pavel tady to slovíčko „poznat“ používá, aby do nich právě trochu šfouchnul a aby jim připomněl, že to není tak, jak si myslí.

Pavel to slovo „poznat“ používá ve smyslu biblickém. Když toto slovo najdeme ve Starém zákoně, tak je tam třeba v takových podobných souvislostech, třeba: „Jákož poznal svou ženu Ráchel, ona počala a porodila syna Josefa.“ Když používá Starý zákon tady toto slovo poznat, tak tím chce říct nejenom, že někdo někoho zná, jak je vysoký, třeba že měří metr sedmdesát pět, má modré oči a blondaté vlasy, ale chce tím Písmo říct, že ten člověk toho druhého zná taky zevnitř, že ví, jaký ten druhý je, zná jeho přání, zná jeho radosti, zná jeho bolesti. Ví o něm, na co se třeba ten člověk těší, z čeho má strach a takhle. Písmo svaté, když používá toto slovo, tak taky je používá v souvislostech, že Bůh nás zná, že nás takto zná zevnitř. Tedy nejenom nějakým rozumem, nejenom, že jde něco změřit, zvážit, ale že je tam vztah, že je tam to, že někdo má někoho rád, že někomu na druhém záleží. Bohu na nás záleží.

No, a teď Pavel pokračuje a říká: „Mě uchvátil Kristus.“ Pavel bere celý svůj život jako setkání s Kristem. Ať se děje co se děje, Pavel se setkává s Kristem. Mohli bychom nějak obrazně říci, že se s ním někdy Pavel setkává třeba v Betlémě při narození nebo se s ním setkává u Jana v Jordánu nebo se s ním setkává na Kalvárii s křížem. Ať je to jak to je, ať je to setkání radostné nebo bolestné, je to setkání s Kristem. Vždycky se Pavel těší na toto setkání s Kristem, a proto Pavel je schopen napsat i z vězení to, co je v listu Filipánům. Proto tam nejsou žádné stesky, žádné nářky na to, jak se mu vede špatně.

Bratři a sestry, co uchvátí nás, co nás zdvihne? Když si přečteme černou kroniku nebo že má zase někdo nějakou ostudu nebo o něčem podobném. To nás nadzdvihne. Ponačáváme si a pak se zase vrátíme do toho svého normálu. Anebo co nás nadzdvihne? Že třeba soused má nové auto nebo že za výlohou byly nějaké nové pěkné šaty... Bratři a sestry, ale to je žalostně málo, to je velmi málo. Aniž si to uvědomujeme, tak my svůj život takhle neprožíváme jako setkání s Kristem, nejsme jím uchváteni. Ten Kristus je někde vespod v našem životě. Když bychom to poskládali, tak na nějakém třeba osmém, desátém místě, a pak se divíme. Pak se divíme a bereme svůj život jako prohry: „Mně se nedaří, mě nemají rádi, oni jsou na mě zlí.“ Ale ona to vůbec není pravda, ono to tak vůbec není. Jde o to, abychom Krista z toho nějakého dvouciferného místa na tom žebříčku vytáhli a postavili ho dopředu, co nejvíc. Samozřejmě by bylo ideální, aby byl na prvním místě, k tomu směřujeme, ale i Pavel říká: „Nedomnívám se, nenamlouvám si, že už bych to uchvátil, že už bych to měl v kapse, ale snažím se o to. Dělán, co umím, dělám, jak to jde.“

Homilie 2007

Bratři a sestry, tady ta myšlenka žít život jako setkání s Kristem, být jím uchvácen, pořád se na něho dívat, jako na svůj ideál, jako na vzor, ke kterému jdu, to je velmi silná myšlenka. Čím ta myšlenka bude silnější, tím bude náš život radostnější a pokojnější. Pokud ta myšlenka v nás vyhasne, pokud se ztratí, tak právě budeme vnímat svůj život jako sérii neúspěchů, zklamání, jako sérii proher a budeme pořád a pořád si na něco stěžovat a pořád a pořád se nám nebude něco líbit a zamlouvat.

Budeme za čtrnáct dnů slavit Velikonoce a budeme si připomínat Kristův kříž. I v našem životě je těch nepříjemných situací mnoho, ale vzpomeňme, že Kristus je na tom kříži kvůli mně, kvůli každému z nás. Takhle si to uvědomoval Pavel a takhle se k tomu stavěl. Neříkal: „Už to mám, už jsem to dosáhl,“ ale: „Dělám, co můžu, dělám, na co stačím.“ Dělejme to taky tak.

Květná neděle v Jeruzalémě

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.04.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

KVĚTNÁ NEDĚLE

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 50,4-7](#); 2. čtení [Flp 2,6-11](#); evangelium [Lk 22,14-23,56](#);

V těch textech, které jsme slyšeli na začátku dnešní liturgie, se mluvilo o tom, že se máme připojit k zástupu, který oslavoval Krista. A vlastně já nás všechny chci také vyzvat k takové vnitřní cestě. V roce 1884 v italském městě Aretzu v knihovně u kostela Panny Marie našli několik pergamenových listů a mezi nimi byl zachycen jeden cestopis, řekli bychom křesťanský cestopis, někdy z konce čtvrtého století (je datován asi do roku 393 po Kristu) a napsala ho nějaká řádová sestra, která se jmenovala Eterie, pocházela zřejmě z dnešní Francie, z Galie, a vydala se do Jeruzaléma, do Palestiny, aby viděla všechna ta místa, kde žil Pán Ježíš. A tady z té cesty, z jejích zápisků vzniklo velmi zajímavé dílo, které vypráví o tom, jak se křesťané scházeli na těchto místech a jak oslavovali Pána Ježíše.

Dneska takový úvod pro pochopení: v té době, na konci čtvrtého století, tam stály na místě ukřížování a pohřbení Pána Ježíše kostely dva. Dneska tam stojí jeden takový velký komplex. Ten kostel, který stál poblíž Kalvárie, byl právě zasvěcen památce umučení a taky se mu říkalo kostel Umučení. Samotná kalvárie stála v jeho blízkosti nebo, řekli bychom, na nádvoří. Kolem byly sloupy, chodby, ale ta kalvárie byla venku.

Za kalvárií stál druhý kostel, pod jehož kopulí bylo místo, kde byl Pán Ježíš pohřben. A to je velmi zvláštní, dnes se nazývá kostel Božího hrobu, ale oni tomu říkali Anastasis, což znamená Vzkříšení. Už tady s tím místem pohřbu Pána Ježíše spojovali taky jeho vítězství. Věděli, že ty Velikonoce nekončí na Velký pátek, ale až v neděli.

A teď Eterie líčí ty jednotlivé dny. Květnou neděli začínali slavit velmi brzo, už po půlnoci. Po půlnoci se sešli tady v této Bazilice vzkříšení, poslouchali zpěvy Žalmů, hymny, modlitby. Potom slavili mši svatou – slavili ji na několikrát. Přesunuli se z té baziliky Vzkříšení do baziliky Umučení a tam probíhalo to, čemu se u nás říká bohoslužba slova. Potom biskup požehnal katechumenům, tedy těm, kteří se připravovali na křest, a ti odešli, protože dokud nebyli pokřtěni, nemohli být účastníky toho, čemu se říká eucharistická modlitba. Potom se přesunuli zpět do té baziliky Vzkříšení a tam slavili tu druhou část. Když to končilo, tak než je jáhen propustil, tak jim připomněl, že v jednu hodinu odpoledne mají všichni být na Olivetské hoře.

Tam se sešli v kostele, kde se připomínal výrok Pána Ježíše, kdy zaplakal nad Jeruzalémem, a tam se konalo vyučování lidí. To vyučování bylo velmi dlouhé, protože jednak mluvil biskup, ale potom mluvili i všichni kněží, kteří chtěli. Byla to taková jeruzalémská specialita, že mohl vystoupit kdokoli a říct, co pokládal za užitečné pro věřící, takže se vlastně nikdy nevědělo dopředu, za jak dlouho to skončí, bylo to dlouhé.

A potom se přesunuli do kostela, který je postaven na místě, kde Pán Ježíš vstoupil na nebe. A z tohoto kostela kolem páté hodiny odpolední se vydali průvodem zpět do Jeruzaléma. Všichni šli pěšky, všechny děti měly nějaké větvičky, buď palmové nebo olivové. Eterie píše, že ten průvod byl velmi radostný, že rodiče s sebou měli i svoje malé děti, které nesli na ramenou, na zádech, a biskup jel na oslíku tak, jako Pán Ježíš před těmi čtyřmi sty lety. Celý ten průvod byl velmi radostný, velmi spontánní. A potom vlastně celá bohoslužba končila zase v té bazilice Vzkříšení. Čili oni prožili v tom kostele celý den.

Když jsem to potom pročítal dál, tak mi z toho vyplývalo, že hodně času prožili v těch kostelích. Člověk si říká až: „Je to vůbec možné? Dělal něco jiného?“ Asi ne, věnovali celý ten čas. Pro nás to není možné takhle. Máme své povinnosti, máme svou práci, máme jiné věci, ale v tom týdnu, který teď začínáme, bychom si měli udělat víc času, hlavně vnitřně bychom měli věnovat ve svých myšlenkách víc času své víře a tomu všemu, co si budeme připomínat. Oni to dokázali prožít tak hluboce a s takovou radostí a spontaneitou právě proto, že tomu věnovali ten čas, že to neošidili.

A ještě jedna myšlenka, jedna taková zajímavost. Každý den, ať ve svátek nebo ve všední den, když začínala bohoslužba v bazilice Vzkříšení, tak napřed biskup a potom i jáhen jmenoval lidi, za které se modlí. Byly to vlastně takové přimluvy. Oni tam jmenovali všechny ty vladaře, jmenovali tam biskupa, kněze, ale jmenovali tam taky všechny nemocné, všechny, na kterých jim nějak záleželo, všechny ty, kteří měli nějakou těžkost, nějakou svízeľ. Všichni ti byli zahrnuti do těchto modliteb.

Zkusme během tohoto svatého týdne začít den vždycky tak, že vzpomeneme na ty, kteří jsou kolem nás. Že nebudeme hned prosit za sebe a myslet na své potřeby, ale že budeme prosit za ně. Že vzpomeneme na ty, kteří jsou kolem nás, na jejich potřeby, na to, co oni potřebují, a že jim dáme přednost, že je doporučíme Boží pomoci a Boží ochraně.

Takže tolik pro začátek a ve čtvrtek vám zase povím o tom, jak slavili památku první mše svaté, památku poslední večeře a toho všeho dalšího.

Prožívejme s Ježíšem Velikonoce

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
05.04.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
ZELENÝ ČTVRTEK

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 12,1-8.11-14](#); 2. čtení [1 Kor 11,23-26](#); evangelium [Jan 13,1-15](#);

Bratři a sestry, chtěl bych vás pochválit – za to, že jste přišli, že jste se rozhodli oslavit i tento den, že jste si neřekli: „Ale, ty Velikonoce jsou dlouhé a budu to slavit až třeba v sobotu nebo v neděli“, anebo jak někteří si myslí, že až v pondělí. Chci vás pochválit za to, že jste se rozhodli vstoupit do tohoto velikonočního třídního opravdu od začátku. V jistém slova smyslu se tak podobáme poutnici Eterii, o které jsem začal mluvit v neděli.

Víme o ní, že se na konci čtvrtého století vydala na cestu do zaslíbené země, navštívila i Egypt a vůbec ta místa, která nějakým způsobem souvisí s dějinami vyvoleného národa. Víme, že v té době těch lidí bylo celkem dost, kteří se vydávali na takovou pouť. A tady už nás může napadnout první otázka: „Proč?“ Vždyť měli evangelium doma, v té době celé Středomoří už bylo křesťanské, mše svatá se slavila ve všech těch zemích kolem Středozevního moře, znali evangelium.

Proč? Protože nechtěli být jenom nějakými pasivními diváky, nechtěli být jenom těmi, kteří to vyslechnou a zůstanou nezúčastněně mimo. Oni chtěli do toho děje vstoupit, vstoupit do evangelia, přivlastnit si ho, prožít s Ježíšem to, co prožil on.

A proto se tito lidé vydávali na cestu. Když jeli lodí, tak to trvalo nějaký týden, když šli pěšky, tak to trvalo i několik měsíců. Oni pak taky tam nezůstali jenom týden nebo dva, ale několik dalších měsíců nebo i půl roku zůstali ve Svaté zemi a pak se vraceli domů. Mnoho z nich ale také na té cestě zemřelo a všichni tito lidé si museli položit otázku: „Vrátím se domů? Uvidím vůbec někdy svůj domov? Stojí mi za to vydat se na tuto cestu?“ A řekli si: „Ano, stojí mi to za to. Stojí mi to za to a já chci prožít evangelium, chci prožít aspoň trošku to, co prožil Ježíš.“

Bratři a sestry, toto je skutečný apoštolát, toto je nadšení pro evangelium, protože když takto my budeme prožívat Velikonoce, tak ti, kteří nevěří, ale budou nás vidět, tak si řeknou: „Co to je, že toho člověka to žene, aby se zvednul, aby šel, aby něco dělal, aby nezůstal doma? Co to je za myšlenku, co to je za sílu?“

Ale když my bychom dávali takový příklad laxnosti a toho, když bychom třeba slavili Velikonoce tak, jak se slavily různé svátky za minulého režimu, kdy šlo o to mít čárku a potom co nejdříve utéct, tak bychom dávali evangeliu velmi špatný příklad a ti, kteří by nás viděli, by řekli: „Vždyť ani on tomu nevěří, vždyť ani on na to nespolečá.“ Ale když uvidí naše zaujetí pro tuto věc, tak určitě to někoho z našeho okolí povede k tomu, že se zamyslí, že bude o těchto věcech uvažovat.

Jak už jsem začal v neděli mluvit o tom, jak tito křesťané slavili v Jeruzalémě Květnou neděli, tak z toho vyplývalo, že to bylo skutečně slavení velmi náročné, i po té fyzické stránce, že toho hodně nachodili, že byli hodně vzhůru v noci. Tam je dobré si uvědomit, že tam už v tuhle chvíli začíná být dost teplo a že tedy tady v těch zemích kolem Středozevního moře bdít v noci není zas až tak zvláštní nebo vyjímečné, jak třeba u nás, a že skutečně tam za poledne v létě život ustává a zase se celá ta země probouzí k životu se západem slunce.

Ta myšlenka, záměr fyzické námahy, toho chození, je tady proto, aby člověk udržel svoji pozornost. Když člověk chodí, přemísťuje se, tak ho to vede k tomu, že se víc zamyslí, že si uvědomí: „Aha, teď jsem tady. Tady Ježíš prožil to a ono.“ Když člověk sedí na jednom místě, je tady nebezpečí toho, že mu myšlenky utečou, že zadřímne, že neudrží pozornost.

A potom tady byla ještě jedna myšlenka, a sice oplatit námahu Pána Ježíše svojí vlastní námahou. Skutečně prožít ty svátky nejenom po stránce duchovní a duševní, ale i po té stránce fyzické, dát Pánu i námahu právě těch různých procesí, nočních bdění a podobně. Ale vždycky, a k tomu dojdeme, tam byla myšlenka mít ohled na lidi, mít ohled na ty, kteří to slaví.

Takže jak slavili křesťané ve čtvrtém století Zelený čtvrtek? Ráno, dopoledne vykonali ty modlitby, které konali každý den, v chrámu Vzkříšení a to hlavní začalo ve dvě hodiny odpoledne, a sice v tom větším chrámu, v chrámu Umučení. Tady začalo to, čemu my říkáme bohoslužba slova. Těch textů tam bylo víc, než my jsme třeba četli dnes. A když ta bohoslužba slova skončila, tak se přesunuli na nádvoří, které bylo mezi oběma chrámy – mezi chrámem Umučení a chrámem Vzkříšení.

Jak už jsem zmiňoval v neděli, na tomto nádvoří byla Kalvárie, tedy místo, kde byl Kristův kříž před čtyřmi sty lety. A na tomto místě oni slavili na Zelený čtvrtek eucharistii – bohoslužbu oběti. To byl jediný den v roce, kdy slavili eucharistii na Kalvárii, právě proto, aby si připomněli spojitost mezi Poslední večeří, tím, kdy Kristus nabídl svoje tělo, svou krev, a Velkým pátkem, tou obětí na Kalvárii, kdy se to skutečně stalo.

Bratři a sestry, na Zelený čtvrtek, když Ježíš řekl: „Toto je moje tělo, toto je moje krev. Tělo, které se za vás vydává, krev, která se za vás prolévá,“ tak apoštolové určitě nechápali, jak to Pán myslí. Možná měli chuť se ho na to zeptat: „Mistře, vysvětlí nám to,“ ale ty události šly tak rychle, že už na to neměli čas. A oni to pochopili až po jeho zmrtvýchvstání, že Zelený čtvrtek a Velký pátek spolu velmi úzce souvisí. Že na ten Zelený čtvrtek Ježíš udělal krok nabídky, kdy řekl: „Já to dávám, já to chci dát“ a na Velký pátek to uskutečnil.

Takže když dokončili tuto bohoslužbu oběti u Kalvárie venku, což bylo asi kolem šestnácté hodiny, tak potom jáhen je všechny propustil a vyzval je k tomu, aby se sešli v deset hodin večer v púlece Olivetské hory, v místě, které se nazývá Eleona a je to jeskyně. Je to jeskyně, o které se vědělo, že tam Ježíš pobýval se svými učedníky a že je tam učil.

Tam přišli a četli si znovu všechny ty texty ze Zeleného čtvrtku, co Pán Ježíš dělal, kde byl. Když potom taky četli úryvek o tom, že „Pán Ježíš poodešel, co by kamenem dohodil, padl na zem a modlil se“, tak to udělali, o kus se přesunuli. A nakonec se přesunuli do Getsemanské zahrady. Tam se dostali někdy kolem půlnoci. Tam četli úryvek o tom, jak Jidáš přivedl zástup lidí, kteří Pána Ježíše zajali.

Eterie říká, že v tu chvíli, kdy četli o Ježíšově zatčení, že mnozí lidé plakali. Nám to může připadat zvláštní. Jednak lidé kolem středomoří jsou takoví mnohem víc impulsivnější, dávají víc najevo svoje city než my, neschovávají se s nimi tak,

jak my. Ale to není jenom otázka nějakých citů a povahy, ale je to taky otázka toho, že tito poutníci si uvědomovali: „Já teď mám možnost prožít na těchto místech to, co prožíval Ježíš.“

S určitou nadsázkou můžeme říct, že dnes, když by někdo chtěl, tak může být ve Svaté zemi, v Jeruzalémě o Velikonocích každý rok.“ Ale tito lidé si uvědomovali: „Já jsem tady jednou za život. To je moje životní zkušenost, to je zkušenost víry, ze které já budu potom žít celý další život.“

Bratři a sestry, pro nás je to těžší, my zůstáváme doma, ale velikonoční svátky, zážitek velikonočních svátků tak, jak do nich teď vstupujeme, to má být něco, z čeho máme brát sílu minimálně po celý další rok, do dalších Velikonoc.

Eterie dál popisuje cestu celého toho shromáždění, průvodu, z Olivetské hory do Getsemanské zahrady. Píše, že na cestu poutníkům svítili jáhnové a další „ministranti“ se svícemi a že jich tam bylo víc než dvě stě. Že ten průvod šel velmi pomalu, co noha nohu a protože všichni už byli unaveni z celého toho bdění. Někteří z nich se postili předtím, třeba i týden, čtrnáct dnů během postní doby. Takže byli unaveni.

Zase bych k tomu podotkl, že celé ty oslavy mají takový velmi lidský rozměr, protože je to připomínka toho, co všechno vykonal Ježíš pro člověka a tedy člověk je tam na prvním místě. Není to jenom nějaká manifestace, není to něco, kam všichni musí, ale je to vyjádření víry všech těch, kteří tam jsou.

A když tedy skončily obřady v Getsemanské zahradě, tak se vydali zpátky do města a došli do chrámu Vzkříšení, do Anastaze, a tady, to je velmi zvláštní, měl biskup promluvu. Určitě už byli všichni velmi unaveni a Eterie píše o tom, že je biskup je povzbuzoval. Povzbuzoval, aby si odnesli domů všechna ta slova, která slyšeli, aby o těch slovech rozjímali, aby děkovali za všechno to, co Ježíš pro nás udělal, a aby z toho čerpali posilu pro svůj život.

Potom bylo propuštění lidu a ještě dobrovolná cesta, kterou nikdo nevyžadoval, ale stejně tam skoro všichni šli. A sice o kus dál se přesunuli ke sloupu, u kterého byl Ježíš přivázán při bičování. A tam už se vlastně každý z nich sám pomodlil a potom šli domů.

Ještě jsem trošku přeskočil, že tady v tom chrámu, v té Anastazi, četli evangelium o tom, jak Ježíš byl před Pilátem. Potom se odebrali k tomu sloupu a šli domů.

Celé to končilo při východu slunce v pátek ráno, čili ty obřady byly velmi dlouhé, ale jak říkám, šlo vlastně o to zmapovat celou cestu, kterou prošel Pán Ježíš. Nejenom ji zmapovat, jako nějaký divák, ale jako ten, kvůli kterému to Ježíš prošel, jako ten, který je velmi vděčný za toto, jako ten, který z toho chce načerpat sílu.

Bratři a sestry, po mši svaté bude adorace v Getsemanské zahradě. Zkusme Ježíšovi poděkovat za všechny ty dary, které nám dal na Zelený čtvrtek, za eucharistii, za příklad nesení utrpení, za osamocení, kterou podstoupil (my často trpíme osamocnění), za všechno to, co on pro nás udělal. Každý si tam najdeme svoje místo, svůj kouteček. Za to poděkujeme a v tomto koutečku se „schovíme“ a prožijeme s Ježíšem Velikonoce. Prožijeme je tak, jako kdyby každý z nás byl jediný člověk na světě, protože kdyby na světě byl jeden jediný člověk, Ježíš by to, co udělal, udělal pro každého z nás.

Za to mu děkujeme.

Utrpení ze středu vlastních lidí se nese nejtíž

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.04.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

VELKÝ PÁTEK

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 52,13-53,12](#); 2. čtení [Žid 4,14-16; 5,7-9](#); evangelium [Jan 18,1-19,42](#);

Bratři a sestry, už od těch nejstarších dob Velký pátek je vyhrazen kříži, rozjímání o tomto nástroji umučení, popravky na jedné straně, ale na druhé straně nástroji záchrany. My jsme včera opustili křesťany ve čtvrtém století, když už vlastně na Velký pátek ráno těsně před východem slunce si přečetli evangelium, které jsme slyšeli my teď, o tom, jak Ježíš stojí před Pilátem. Potom biskup celé to shromáždění rozpustil a poslal je, aby si šli všichni domů alespoň krátce odpočinout.

Shromáždili se už po osmé hodině ranní na Kalvárii, na tom nádvoří mezi bazilikou Umučení a bazilikou Zmrtvýchvstání, vzkříšení. Na toto místo postavili stůl, na ten stůl přinesli jáhnové schránku, ve které byly zbytky Kristova kříže - část kříže a velká část nápisu, který stál poblíž Kristova kříže.

Jen tak mimochodem, dnes všechny tyto relikvie jsou v Římě v bazilice svatého kříže jeruzalémského, takže je možné je vidět.

Vyjmuli ze schránky kus Kristova kříže, vzal si ho biskup a držel ho od osmi hodin až do polodne. Po celou tu dobu od osmé do dvanácté hodiny přicházeli věřící, aby mohli uctít Kristův kříž. Kolem biskupa stáli jáhnové, kteří jednak usměrňovali ten zástup věřících, ale taky dávali pozor. Paradoxně, protože tato relikvie byla tak cenná, tak se několikrát někteří lidé pokusili ji ukradnout. Takže věřícím bylo dovoleno, aby se Kristova kříže dotkli čelem. Nesměli na něj sáhnout, nesměli udělat nic víc. Eterie píše, že ta doba od osmé do dvanácté hodiny téměř nestačila, kolik lidí tam přicházelo a chtěli uctít Kristův kříž.

Potom, když zase tuto relikvii schovali, tak začali číst z Písma svatého, ze Starého i z Nového zákona, všechny úryvky, kde se mluví o utrpení Pána Ježíše. Toto čtení trvalo od dvanácté do třetí hodiny odpoledne. Cílem tohoto čtení bylo, aby věřící pochopili, že na Kristu se splnilo to, co předpovídali proroci. Že to, co se stalo s Pánem Ježíšem, nebyla nějaká náhoda, že to tak nějak nevyplývalo, ale že to byl Boží záměr, že Bůh nás chtěl zachránit zrovna tímto způsobem a že Ježíš vyplnil tento Boží záměr.

Ve tři hodiny odpoledne přečetli z Janova evangelia úryvek o smrti Pána Ježíše. Potom se přesunuli do baziliky Umučení a ze probíhalo to, čemu my říkáme bohoslužba slova. Po jejím skončení se přesunuli do baziliky Zmrtvýchvstání, kde je Boží hrob, a tady na tomto místě přečetli zase z Janova evangelia úryvek o tom, jak Josef z Arimatie po Pilátovi žádá Ježíšovo tělo a jak Ježíše pohřbili.

Zde potom na závěr biskup všem udělil požehnání a rozpustil celé shromáždění. Kdo byl schopen, komu stačily síly, tak zůstal, aby bděl u Kristova hrobu. Musíme si uvědomit, že vlastně oni už na těch bohoslužbách byly od čtvrtku, od dvanácti hodin, čili že to trvalo všechno velmi dlouho.

Bratři a sestry, my půjdeme domů, ale církev by si velmi přála, abychom si odnesli ve svém srdci to, co jsme slyšeli v pašijích. Těch myšlenek je tam celá řada, těžko se z toho vybírá. Víte, třeba jedna taková myšlenka, která je i u nás v naší zemi velmi aktuální. To utrpení, které zakusil Pán Ježíš, jeho příčinou nebyli cizinci, Římané, ale vlastní lidé. Utrpení, které vzejde ze středu vlastních lidí, třeba vlastní rodiny, příbuzných, přátel, takového utrpení se nese nejtíž, to je nejtěžší v našem životě, protože to třeba nečekáme, protože nás to třeba překvapí. Nevíme jak na to reagovat. U Ježíše, v jeho reakci můžeme najít sílu. On nikdy nezatratil svůj národ, on nikdy neřekl: „Vymstí se vám to,“ on nikdy neřekl: „Bůh vás potrestá.“

Nebo další myšlenka, kdy Pilát na něho útočí, vyzvídá: „Odkud jsi? Cos udělal špatně? Čím ses provinil?“ Tak mu Ježíš říká: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.“

Přemýšlel jsem delší dobu o tom, proč to říká Ježíš zrovna tady, proč to říká zrovna Pilátovi. Můj názor (to není názor církve, to je můj názor, taková moje troška konstrukce) je, že z těch souvislostí vidíme, jak Pilát kličkuje. Pilát je takový člověk dneška. Na jedné straně on chce být zadobře se všemi, na druhé straně on se chce mít dobře. Pilát je člověk, který, aby se měl dobře, je ochotný přikývnout. Jednu chvíli tomu, za chvíli někomu jinému. Ježíš ho na to upozorňuje a říká mu: „Už se v tom motáš, už v tom kličkuješ. Vůbec to není dobře a ono tě to pohltí, jestli s tím nepřestaneš.“ A Pilát to pohltilo. Toho svého bohatství vůbec neužil, znelíbil se císaři a skončil ve vyhnanství.

„Já jsem se proto narodil a proto přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.“ Žijeme v době, která není nakloněna nějakým velkým prohlášením. ... měli uvažovat a přemýšlet o tom, proč tady jsem, čím naplním svůj život. Jedna z odpovědí je i v těch pašijích, kdy Panna Maria a Jan stojí pod křížem. Jen tam stojí. Nic neříkají, nic nedělají, jen tam stojí. Někdo by mohl říct: „Copak nemohli udělat víc? Nešlo udělat víc?“ Asi ne. Oni v tu chvíli udělali maximum. Jenom to, že tam byli, byla pro Krista velká posila. To bylo maximum, které šlo udělat a vůbec to nebyla maličkost. Mohli bychom určitě říct, že to je jeden z velkých okamžiků života Panny Marie a svatého Jana, že pro tento okamžik oni přišli na svět, že pro ten okamžik se narodili, aby byli s Kristem pod křížem.

Bratři a sestry, prosme ta to, abychom i my viděli. Abychom viděli a abychom dokázali udělat maximum ve zdánlivě beznadějných situacích. Abychom dokázali udělat takového zdánlivé maličkosti, které mohou a určitě druhé podpoří, potěší, podrží. Potom můžeme říct: „Pane, my jsme s Tebou prožili Velikonoce.“

Proč hledat živého mezi mrtvými?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

07.04.2007 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (Velikonoční vigilie)

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 1,1-2,2](#); 2. čtení [Gn 22,1-18](#); evangelium [Lk 24, 1-12](#);

Bratři a sestry, když píše poutnice Eterie o slavení Velikonoční vigilie v Jeruzalémě, tak píše těm svým známým, pro které píše celý ten spis, že ta vigilie se slaví stejným způsobem jako u nich doma, a nepovažuje nějak za nutné se o tom široce rozepisovat, pouze dává několik málo informací o jakýchsi podrobnostech.

Co to znamená, že se to slaví tak jak u nich? Co tím chce říct? Že je ten obřad velmi starý. Jsme účastníky velmi starého obřadu. Je jasné, že se měnil v dějinách počet čtení, že se to různě přeskupovalo, něco bylo dříve, něco později, ale ta hlavní osnova, ta hlavní myšlenka je stále stejná: Pán vstal. Pán vstal a chce nám dát něco trvalého – trvalý život.

Eterie se zmiňuje o tom, že ta vigilie začíná ve větší bazilice – v bazilice Umučení, tam že taky probíhá křest katechumenů a potom, po křtu, biskup s těmito nově pokřtěnými se odebere do baziliky Vzkříšení, kde u Božího hrobu vykonají modlitby, biskup jim požehná a zase se vrátí do baziliky Umučení. Jde tam o to, že i ti pokřtění si mají uvědomit, že ten křest je ovoce toho, co vykonal Ježíš Kristus, že to je ovoce jeho oběti.

Potom se slaví bohoslužba slova v té bazilice Umučení a pak se už všichni odeberou do baziliky Vzkříšení a tam se slaví eucharistická oběť. Také se tam čte evangelium o zmrtvýchvstání Pána Ježíše.

Už jsem tady několikrát zdůrazňoval, že ta bazilika, ve které je Boží hrob, se nazývala bazilikou Vzkříšení, Zmrtvýchvstání, že ti křesťané si chtěli připomenout, že Kristus v tom hrobě nezůstal. Chtěli si připomenout i tím názvem to, co jsme teď četli: proč hledat živého mezi mrtvými? On žije a chce se o ten život rozdělit s námi.

Jak jsem říkal, v této bazilice Zmrtvýchvstání se slavila eucharistie a této eucharistické oběti byli poprvé také přítomni nově pokřtění. Do té doby nemohli, nemohli tam přijít. Křesťané si to střežili jako svoje tajemství, jako něco velmi vzácného, jako něco, co právě patří jenom těm pokřtěným.

Chtěl bych se zmínit ještě o jednom obřadu, který se v bazilice Zmrtvýchvstání konal každý den odpoledne. A sice je to obřad, který se nazývá lucernárium. Je to něco podobného, jako když my jsme vstoupili do tohoto kostela teď večer a byla tu tma, a pak jsme si začali zapalovat svíce jednu od druhé. Eterie píše, že od lamp, které hoří kolem Božího hrobu, se zapalují další lampy a svíce, doslova píše „kdejaká lampa, kdejaká svíce“. Bylo to vlastně v kontrastu s tím, že venku už se začínalo šefit, ale v té místnosti bylo světlo.

Je to právě vyjádření toho, co slavíme o Velikonočních. V našem životě se střídají dny, noci. Střídají se chvíle radostné, chvíle bolestné - chvíle těžké, chvíle smutné s chvílemi radostnými, takovými, řekli bychom, lehkými. Ten obřad rozsvěcování světel nám má připomenout, že Kristus je ten, který říká: „Já ti dám něco, co se nemění, něco trvalého, něco, co je napořád.“

Bratři a sestry, lidé touží udělat něco napořád, něco, co by vydrželo, co by tady zůstalo. Faraónové v Egyptě kvůli tomu stavěli pyramidy, různí státníci si nechali postavit různá mauzolea a všelijak balzámovat těla, aby to vydrželo, aby to zůstalo. A Ježíš říká: „Já ti dám taky něco, co vydrží – život. Nic menšího, věčný život. Dám ti jistotu.“

V tyto dny velikonočního třídního i tady v kostele to bylo jaksi naruby. Svatostánek byl prázdný, v kropenkách nebyla voda. To, co jsme byli zvyklí dělat po celý rok, jsme nedělali a dělali jsme naopak něco jiného - právě proto, abychom si uvědomili, jaké by to bylo, kdyby nebyla mše, kdyby nebyla eucharistie, kdyby nebyl křest, kdyby nebyla Kristova oběť, kdyby nebylo vykoupení. Teď se to vrací do jakéhosi normálu. Až budeme odcházet, všechno bude na svém místě, ale nemá to být tak, abychom podlehlí falešné jistotě: „Tak je to zase všechno v pořádku, už se to tam zase vrátilo. A tak až zase za rok.“ Máme poděkovat tomu, kdo nám dává tu jistotu. Máme poděkovat tomu, který se s námi chce rozdělit o svůj život.

A úplně nakonec. Z toho lucernária, z toho rozsvěcování v Jeruzalémském chrámu, se vyvinul zvyk, že rodiny doma, když se modlí, tak si zapalují svíci. Nemusí to být večer, je jedno, kdy to bude, ale mělo by to tak být. A zkusme to udělat aspoň někdy, abychom si připomněli tady tuto noc. Abychom si připomněli Ježíše a to, že on se s námi chce rozdělit o něco, co se nemění, o něco, co je trvalé – o svůj život.

Velikonoce jsou svátky vztahů

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

08.04.2007 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (ve dne)

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 10,34a.37-43](#); 2. čtení [1 Kor 5,6b-8](#); evangelium [Jan 20,1-9](#);

Bratři a sestry, my jsme se shromáždili k tomu, abychom oslavili slavnost zmrtvýchvstání, abychom oslavili to, že Ježíš žije.

Ještě kratince bych se chtěl vrátit k poutnici Eterii, která na konci čtvrtého století doputovala do Jeruzaléma a popisuje oslavy všech těch dnů ve Svatém týdnu. Pokud jde o ten dnešní den, tak ten zápis není dlouhý. Ona tam mluví o tom, že se děje to, co obvykle, to znamená scházejí se věřící k modlitbě, ke mši, zpívají žalmy, hymny, ale dodává tam: „Ale všechno je to s obrovskou radostí. Vždyť jsou Velikonoce!“

Za zmínku snad stojí ještě to, že po celou dobu velikonočního oktávu se konají po Jeruzalémě průvody a procesí na ta místa, kde se Ježíš postupně zjevoval apoštolům nebo i dalším učedníkům. Je tam výslovně zmíněno procesí na horu Sion, protože na hoře Sion stálo večeřadlo a tam Pán Ježíš se prvně ukázal v neděli večer apoštolům. Takže mimo ty obvyklé bohoslužby křesťané v Jeruzalémě ve čtvrtém století navečer všichni šli a sešli se na hoře Sionu, kde četli evangelium právě o tom, jak Ježíš se ukázal deseti apoštolům (ještě mezi nimi nebyl Tomáš) a potom jak za týden tam zase přišel a už tam byl i Tomáš. A jak říkám, ona tam zdůrazňuje, že všechno to se děje s velkou radostí, protože Ježíš žije.

Chtěl bych se teď kratince vrátit k druhému čtení. Apoštol Pavel tam mluví o pečení chleba, o kvasnicích a říká, že máme něco změnit. Má na mysli asi tuto myšlenku: Když je nějaký velký svátek, a to Velikonoce bezesporu jsou, tak je tu jedno nebezpečí, a sice na ten svátek je všechno velké: zvony, hudba, výzdoba, liturgie. To všechno je jenom vnější a je tu nebezpečí, že to zůstane u toho vnějšího, že to vnější bude velké, ale že pak nebude nic dál. Je potřeba, abychom si Velikonoce přivlastnili, abychom je oslavili taky uvnitř, pokud možno co nejvíc, co nejhloběji.

Pavel vyšel z něčeho, co židé velmi dobře znali. Židé nazývají Velikonoce také svátky Nekvašených chlebů. Šlo tam vlastně o jakousi historickou souvislost, kdy oni, když chtěli odejít z Egypta a faraón je nechtěl pustit, tak po té poslední ráně, po smrti prvorozených synů faraón tedy nakonec řekl: „Dobře, jděte. A jděte hned!“ A oni věděli, že je možné, že si to faraón rozmyslí a proto to vzali doslova a šli hned. Vzali svoje věci, sbalili se a během jedné noci byli pryč.

V té době si všichni pekli chléb doma. Tak tady se stalo to, že neměli čas se zdržovat s tím, až těsto vykyne, neměli čas se zdržovat se svojí obživou. A proto to těsto vzali a upekli jakési placky na rozžhavených kamenech, na ohni. A od té doby to židé tak dělají každé Velikonoce a vždycky před Velikonocemi ze svých domů odstraní cokoliv kvašeného.

Jestli si vzpomínáte, tak na Velký pátek, když jsme četli pašije podle Jana, tak tam byla zmínka na konci, že ten den byl den příprav na Velikonoce. To je právě ono, kdy odstraňovali ze svých domů starý kvas. Po celé svátky velikonoční jedli nekvašené chleby, až potom zase po Velikonocích židé začali jíst chleba kvašený.

Apoštol Pavel použil tento obraz, který všichni znali, a byla tam ještě taková myšlenka, že to nekvašené je čistší, ryzejší, že kvasnice to těsto mění a že ne vždycky se ví, jak to dopadne. A tak Pavel chce říct: „Slavte ty svátky s takovým ryzím svědomím. Slavte je upřímně, slavte je s radostí.“ Všichni víme, že v našem životě někdy stačí málo a ten nejlepší úmysl se „zvrtné“ a nedopadne to dobře. Na druhou stranu zase stačí málo a člověk může vykonat mnoho dobra.

Velikonoce, to jsou svátky vztahů – našeho vztahu k Bohu a našich vztahů mezi námi lidmi. Ježíš přišel a říká: „Bohu není jedno, jak to s vámi vypadá. Já jsem přišel proto, abych ten vztah dal do pořádku.“ Vy se máte na to dívat, máte si z toho vzít příklad a máte se snažit dát svoje vztahy do pořádku.

Já už jsem tady o tom letos mluvil, že náš vztah k Bohu je založený na náklonnosti, na svobodě, na velkorysosti, na zájmu jednoho o druhého. A takto se máme snažit upravit i svoje mezilidské vztahy.

Pavel to říká trošku jinak, říká to s tím obrazem toho chleba: nový chléb. Stačí často málo, stačí se na někoho hezky podívat, usmát, podat ruku, říct dobré slovo. Často jsme svědky opaku, kdy někdo někoho špatným slovem zarazí do země, kdy jeden druhému způsobí bolest špatným chováním, špatným jednáním.

Ať jsou tyto Velikonoce pro nás impulsem, abychom dělali opak, abychom šířili to dobré slovo, abychom šířili pomoc, abychom byli ochotni dívat se kolem sebe a vidět, kdo potřebuje naši pomoc, abychom byli ochotni se takhle nasadit, jako se nasadil Ježíš Kristus.

Bratři a sestry, to potom budou opravdové Velikonoce. Ne jenom jeden, dva dny, ale i potom, když začnou ty dny, kterým říkáme všední. Když si poneseš do těch všedních dnů to smýšlení, zájem o druhého, to potom opravdu oslavíme Velikonoce, jak by si to Ježíš přál.

Kéž se nám to s Jeho pomocí podaří.

Pán jim nic nevyčítá

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

09.04.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Pondělí velikonočního oktávu

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,14.22-33](#); 2. čtení [Mt 28,8-15](#);

Bratři a sestry, budeme teď číst, hlavně ve velikonočním oktávu, ale i v dalších nedělích, o tom, jak Ježíš přichází ke svým učedníkům. Většinou ti učedníci jsou smutní, takoví zaražení, bázlíví, a on přichází, aby tento stav změnil. Přichází, aby se jich obrazně řečeno dotkl a aby jim ukázal nějaký nový směr v jejich životě. A toto je další velmi důležité poselství Velikonoc.

My jsme ty Velikonoce začali slavit v noci ze soboty na neděli a budeme je slavit dalších čtyřicet dnů. Bratři a sestry, pro většinu nevěřících lidí jsou Velikonoce dneska a dnes večer skončí. Ale to je špatně, protože to je málo. To, co se stalo za ty tři dny v tom velikonočním třídenní, je potřeba, abychom to zažili, vstřebali do sebe. A proto je tady ta dlouhá doba – těch čtyřicet dnů do nanebevstoupení a potom ještě další deset dnů do Sslání ducha svatého, takže celkem tedy padesát dnů to budeme slavit.

Bratři a sestry, i my máme přijmout tu myšlenku, že i nás se chce Ježíš dotknout. Chce se dotknout našeho strachu, našich obav, našich bolestí a chce nám ukázat, jak z toho ven. Co je na tom krásné je to, že Ježíš těm učedníkům, kteří utíkají do Emauz, že jim nehubuje, že jim nevyčítá. Můžeme říct, že ten dnešní evangelní úryvek je taková krásná učednická psychologie. Můžeme říct: „Pane, vždyť ty nás znáš. Jednak jsi náš Tvůrce, stvořil jsi nás, takže víš, co od nás můžeme čekat,“ ale taky můžeme říct, že Pán velmi dobře ví, koho si vyvolil za učedníky. Pán si o nás nedělá žádné iluze. On ví, jací jsme a takové si nás volí, a to je důvod k radosti, k optimismu.

Nic jim nevyčítá. Nevyčítá jim jejich strach, nevyčítá jim starost pouze o sebe. Víte, v neděli končily židovské svátky a Kleofáš s tím druhým si řekli: „V pondělí zase už bude všední den, zasedne velerada a mohlo by se zase zatýkat. Mohli by hledat další Ježíšovy učedníky. Tak tady nemáme na co čekat, radši pryč.“ A tak v neděli večer po západu slunce, tedy kdy končí ty svátky, tak pryč.

Ježíš se k nim připojuje a nic jim nevyčítá. Všichni dobře víme, že výčitky, že to je hrob našich vztahů. Jakmile se začne vyčítat: „Ty jsi měl udělat, tys měla zařídít, ty ses měla postarat o támhleto a ono …,“ to je konec, to je hrob. To začne takový kolotoč, který nikdy nekončí a potom jeden na druhém hledá to nejčernější, to nejhorší.

Ježíš i v tuhle chvíli, kdy oni utíkají, kdy by jim mohl říct: „Jste pěkně zbabělí,“ tak je začne těšit. Začne je těšit a přidá se k nim.

Víte, tady je zase: proč se přidal Ježíš k těmto učedníkům, kteří utíkají do Emauz? Proč se k nim přidal a proč nezůstal ve večeřadle? Proč se nestará tam o ty? No, protože tihle na tom byli asi nejhůř. Ti, kteří byli v tom večeřadle, kteří se rozhodli zůstat, ti na tom byli sice špatně, ale ne nejhůř. Ježíš je ten, který si vybírá tu nejtěžší cestu, který hledá a posiluje ty, kteří jsou na tom nejhůř.

Bratři a sestry, kéž bychom to my aspoň někdy dokázali. Je to nejtěžší cesta, není nám tedy uložena jako povinnost. Není to nařízeno, není to přikázání, říká se tomu někdy takzvaná strmá cesta. Ale Ježíš si přeje, abychom se o tuto strmou cestu aspoň někdy pokusili. Zkrátka dobře, aspoň někdy.

Takže je těší, ujímá se jich. Dělá to způsobem, aby je získal, ne aby je ještě víc odradil, aby jim nahnal ještě větší strach. Doprovází je.

Bratři a sestry, jestli chceme po někom něco, jestli chceme někoho získat pro svoje myšlenky, musíme ho „doprovázet v životě“. Toto doprovázení, to je celý takový myšlenkový směr, kterým se církev zaobírá. Bere si příklad z Ježíše, který doprovází tyto dva učedníky, a snaží se ho napodobit, protože ví, že v tom je cesta. V tom je způsob, jak tomu druhému pomoci. Nejenom na něho vychrlit nějaká ponaučení, nějaké rady, něco, co jsme někde vyčetli nebo co jsme někde slyšeli, ale provázet ho, jít s ním, zažít s ním třeba jeho strach, jeho úzkost, být s ním v jeho obavách, získat jeho důvěru a potom mu ukázat, jak dál.

Uslыšíme ještě několikrát teď o Velikonocích, jak Ježíš přichází ke svým učedníkům do večeřadla a oni čekali, že jim něco vytkne, že jim třeba řekne: „Neměli jste utíkat, neměli jste spát v Getsemanské zahradě, neměli jste mě zapírat,“ nebo takhle. Nic takového se tam neobjeví, ale objeví se tam jedna výtka, a sice že neuvěřili ženám, které jim říkaly o tom, že žije.

Bratři a sestry, Velikonoce jsou dobou, kdy se máme zamyslet nad tím, co je důležité v Božích očích. Apoštolové si říkali: „My jsme zklamali. My jsme zklamali v té Getsemanské zahradě, my jsme utekli, my jsme zaspali.“ To považovali za nejdůležitější. Je to zvláštní, ale Ježíš ne. On považoval za důležité úplně něco jiného.

Těch padesát dnů velikonoční doby nás vybízí k tomu, abychom se snažili zamyslet nad svým životem a tady nad tím: co by mi asi Pán vytkl a za co by mě pochválil. Možná dojdeme k nějakým překvapivým závěrům.

Jaký je konec té cesty emauzských učedníků? To, že se rozhodnout otočit se a jít do Jeruzaléma, protože si uvědomili, že pokud by zůstali v Emauzích, tak by byli „mimo“. Mladí dnes rádi používají tento termín – být „in“ a být „out“. Myslí tím třeba módu, myslí tím názory nebo kdo zná které hudební skupiny a podobně.

Bratři a sestry, Ježíš ty dva pojmy taky znal a chtěl, aby emauzští učedníci nebyli mimo, ale aby byli tam, kde se dějí velké věci – v Jeruzalémě.

Bratři a sestry, zkusme se nad tím zamyslet, kde jsme my. Jestli utíkáme do svých vlastních Emauz, jestli si je někde nebudujeme anebo jestli jsme v Jeruzalémě, kam jdeme. Ježíš by si moc a moc přál, abychom si přes všechny svoje obavy, strachy, přes všechno, co nás tíží, přes všechno, co nás trápí, abychom zůstali v Jeruzalémě, abychom byli ve

Homilie 2007

večeřadle, protože tam On přijde, tam se dějí velké věci. Ale nejkrásnější na tom je to, že pokud tam nebudeme, pokud utečeme, On nás bude hledat. On nás bude hledat a bude nám ukazovat cestu zpět.

A my? Jednak ho máme poslechnout a vrátit se zpět, ale jednak máme být ochotni tuhle službu „najít druhého člověka a ukázat cestu k Ježíšovi“, máme být ochotni tuhle službu prokázat i druhým. Kéž k tomu o Velikonocích najdeme odvahu.

Každý je povolán

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.04.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 5,12-16](#); 2. čtení [Zj 1,9-11a.12-13.17-19](#); evangelium [Jan 20,19-31](#);

Bratři a sestry, budeme se po celou dobu velikonoční zamýšlet nad knihou Zjevení svatého Jana. Možná si pamatujete, že tam dřív bývalo ještě „apoštola Jana“. Dneska to tam není. Je to proto, že panuje takový názor, že Jan, který napsal Knihu zjevení, není totožný s Janem, který napsal evangelium. Někdo by mohl namítnout: „Zase komplikace, zase je to takové nejisté,“ ale zkusme se na to podívat z druhé strany.

Když by Jan byla jedna osoba: byl by to apoštol, evangelista a taky pisatel Bible, Písma svatého. Takže by to pak vypadalo, že ten okruh lidí, které si Pán Ježíš volí, je takový malý, uzavřený, že je to takový jeden píseček, ze kterého si Pán Ježíš vybral svoje následovníky a ty privilegované, vyvolené.

Na druhou stranu, když přijmeme tu myšlenku, že Jan evangelista je jedna osoba a Jan, spisovatel Zjevení, je druhá osoba, tak nám tady z toho vyplývá právě to, že Bůh si volí všechny lidi, že i ten okruh lidí, kteří byli inspirováni Duchem svatým, aby zapsali něco, co potom bylo zařazeno do Písma svatého, že to není jenom úzká skupinka vyvolených, že to není jenom ten jeden píseček, ale řečeno ještě jinak: každý je povolán. Každý je povolán a Bůh počítá úplně se všemi, ne jenom s některými.

V době, kdy tato kniha vznikla, tak na tato témata, to znamená poslední soud, konec světa, odsouzení hříšníků, spása spravedlivých, tak na tato témata vznikalo vícero knih, ale nebyly zařazeny do Písma svatého. Jenom kniha Zjevení Jana.

Co je její hlavní myšlenkou, co je jejím hlavním smyslem? Mnoho lidí v tom bádá a hledá odpověď na otázku, kdy bude konec tohoto viditelného světa. Mnoho lidí tam hledá katastrofy a říká: „Už se to blíží, už to bude,“ ale smysl té knihy je úplně někde jinde. Slyšeli jsme to hned v první větě dnešního úryvku: Já Jan, váš bratr, účastník vašich soužení, království i trpělivosti v Ježíši.

Tato kniha vznikla někdy kolem roku 95 po Kristu, o tom celkem nejsou pochyby. Víme, že vznikla v Malé Asii. Kde, to už nevíme. Ale tady kolem toho roku 95 v Římě vládl císař Domicián a ten pronásledoval křesťany. Takže tato kniha vznikla jako podpora, posila, protože ten Jan viděl, kolik těžkostí, kolik trápení, kolik problémů mají křesťané, věřící v Ježíše Krista a on chce říct: „Nebojte se, i když prožíváte ty těžkosti, i tenkrát jste na cestě k Bohu. Záleží na vás, jak se k tomu postavíte, jak se lidově říká, za jaký konec to chytete – jestli si vzpomenete při vašich problémech, při vašich potížích na Ježíše, na jeho kříž a řeknete si: ‚Aha, tak já jsem teď podobný Ježíšovi,‘ anebo jestli budete chodit, fňukat, brblat, stěžovat si a říkat, že vás nikdo nemá rád. Záleží na vás, jak se k tomu postavíte, záleží, co vy z toho získáte. I v těch těžkostech, i v těch problémech Otec je s vámi.“

Potom dál říká, že se kvůli hlásání Božího slova a kvůli Ježíši Kristu dostal na ostrov Patmos. Mezi lidmi je rozšířeno, že tam byl ve vyhnanství, ale to se tam neříká. Tam se říká, že se tam dostal kvůli Ježíši. On se tam mohl dostat taky jako misionář, jako ten, který přišel, aby místním obyvatelům zvěstoval evangelium, Ježíše Krista.

Bratři a sestry, lidé vždycky cestovali a cestovat budou. Má to různé důvody, třeba kvůli zaměstnání. Někdo je hudebník a „sjezdí půlku světa“ nebo to může být kvůli obchodu nebo to může být jenom proto, abych poznal ty cizí země, abych se seznámil, jak to tam vypadá, abych si „udělal obrázek“. Ale ten Jan říká: „Já jsem se tam dostal kvůli Ježíši Kristu.“ My děláme taky spoustu věcí kvůli něčemu nebo kvůli někomu. To „kvůli někomu“ je lepší. Zkusme si položit otázku: „Co dělám kvůli Pánu Ježíši?“

Ten Jan, přestože ta jeho kniha je velkolepá, přestože to zjevení je skutečně velkolepé, tak ten Jan vystupuje velmi pokorně: „Váš bratr a účastník vašich soužení.“ On tedy chce říct: „Přes to všechno, co jsem dostal, tak jsem jeden z vás a vím, že jsem to dostal. A chci tímto darem, že jsem viděl to zjevení, chci tím být užitečný. Neříkám to proto, abych se vychloubal, ale říkám to proto, aby to vám bylo k užtku.“

A jak se tedy dívat na tuto knihu? Je to kniha velmi komplikovaná, je v ní mnoho obrazů a my jim těžko rozumíme. Badatelé to vysvětlují asi takto: představme si, že nějaký člověk se rozhodne, že vystoupí na kopec, na horu. Protože je ten kopec velmi prudký, tak ten člověk nejde přímo, ale jde po jakési spirále, stoupá k vrcholu postupně. A jak tak jde po té spirále, tak čas od času se podívá dolů, do údolí, odkud vyšel. A ten pohled, přestože se dívá na to stejné údolí, ten pohled je pokaždé jiný. Pokaždé je to z jiné výšky, z jiného úhlu.

A tak je to i s touto knihou. Mluví se tam o sedmi obcích, dneska jsme slyšeli o sedmi svícnech, o posledních sedmi ranách a já nevím ještě o čem. Ale pořád ta kniha mluví o tom stejném: mluví o našem světě, mluví o nás a mluví o Bohu, ale vždycky je to z trošku jiného pohledu, z trošku jiného úhlu. Ale ta základní myšlenka je pořád stejná.

A tak už jenom krátko k tomu, co jsme dnes slyšeli o těch sedmi svícnech. Všechna čísla v této knize mají symbolický význam, nejde o doslovné číslice. Sedmička je symbolem dokonalosti – nebeské i pozemské, absolutní dokonalosti. Je to odvozeno z toho, že měsíc má sedm fází a je to tedy něco ukončeného, něco hotového, něco krásného. Takže vlastně když se tady píše, o tom, že má poslat ten dopis církevním obcím, tak se nemyslí jenom sedmi, ale myslí se všem.

A stejně tak je to s těmi svícny. Je to něco, co si připomínáme vždycky na Bílou sobotu. Obřady vzkříšení jsme začali tím, že jsme do kostela, kde už byla tma, vnesli velikonoční svíci, která nám připomíná Krista. A naráz tady bylo světlo. Ježíš je světlo, Ježíš je světlo pro náš život – do všech těch situací, do všech těch problémů, do všech těžkostí, do všech našich setkání, zkrátka a dobře vždycky. Ježíš je dostatečné světlo pro můj život. Tím se vysvětluje ta sedmička – že On je plnost světla. On mi dává všechno to, co potřebuji, ale já to musím přijmout, já to světlo musím vzít.

Bratři a sestry, kolikrát se ptáme: „Pane, a co mám dělat? A jak to mám udělat? A jak bys to chtěl, jak by to bylo nejlépe?“

Pán je světlo, proto tady máme po celou dobu velikonoční rozsvícený paškál, rozsvícenou velikonoční svíci, abychom si to připomínali. Připomíná nám to i dnešní úryvek: Pane, ty jsi světlo. Pane, buď se mnou, ať mi tvé světlo nikdy nechybí.

Obraz nebeské liturgie

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

22.04.2007, kostel Nejsvětější Trojice v Lažánkách

3. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 5,27b-32.40b-41](#); 2. čtení [Zj 5,11-14](#); evangelium [Jan 21,1-19](#);

Bratři a sestry, a co nám říká dnešní druhé čtení? Je to zase z knihy Zjevení svatého Jana. Je to obraz, my bychom řekli, nebeské liturgie. Nechci teď se dostávat do nějakých vzletných frází nebo do něčeho podobného. Je to skutečně obraz, který vypovídá o tom, co se děje v nebi, a tady s tím jsou vždycky problémy, abychom my to pochopili, přetlumočit to do nějakého způsobu, který je pro nás srozumitelný, aspoň trochu pochopitelný.

Celý ten úryvek je vzatý z kapitoly, která se nazývá Otevření sedmi pečeti. Když je něco zapečetěné, tak je to zavřené, nikdo k tomu nemůže. A teď se hledá někdo, kdo má právo tu pečeť rozlomit, kdo má právo to otevřít. A tady ten úryvek říká, že to právo získal Beránek. Beránkem je myšlený Ježíš a získal to právo proto, že umřel a vstal z mrtvých. Tady ten úryvek taky chce říct, že před Ježíšem není nic skryté.

Před námi lidmi je skrytých mnoho věcí. Často můžeme slyšet třeba v rádiu nebo v televizi, když udělají nějaký objev, třeba v přírodních vědách, tak řeknou: „Ano, byl to velký úspěch, my jsme něco vybádali, zjistili, odpověděli jsme na otázku, ale další dvě nebo tři otázky se objevily.“ A tak je to pořád dokola v našem životě. Na jednu otázku odpovíme, další dvě tři otázky se objeví. Ale Ježíš je ten, který zná odpověď na všechny otázky, Ježíš je ten, který odpovídá na naše otázky, jde o to, abychom my se ho ptali.

A teď to pokračuje. Vlastně Beránek je přivedený před Boha Nejvyššího a je mu postaven na stejnou úroveň. Nejvyšší sedí na trůnu. Neříká se tam jeho jméno, ale říká se, že sedí na trůnu. Trůn je místo, odkud vladaři dávaly pokyny, kde udíleli rozkazy, odkud nařizovali. Často ten trůn byl na nějakých stupních, aby ten vladař byl skutečně odlišen od lidí, protože ti vladaři často ze sebe dělali něco víc. Ale tady čteme o tom, že kolem toho trůnu byly bytosti, starci a bylo jich na miliony a stamiliony. Jinými slovy, Bůh je sice ten nejvyšší, ale není oddělený. Není někde daleko vysoko, Bůh si nebuduje žádnou přehradu, žádnou zeď mezi námi a sebou. Není to tak, že by Bůh se oddělil od nás, od lidí. Je to člověk, který se odděluje od Boha. Říkáme: „Já to nepotřebuju, mně to nic neříká. Až budu starší, možná.“ Je to člověk, který posílá Boha pryč a odděluje se, vyděluje se.

A teď je tam vlastně jakýsi chvalo zpěv: Beránek, který byl zabit, si zaslouží, aby přijal moc, bohatství, moudrost a sílu, čest, slávu i chválu. Co to je? To je přání. To je přání, které si přáli ti lidé. To jsou vlastně samé hodnoty, které znamenají úspěch, které vždycky byly vážené mezi lidmi. My si dnes často přejeme zdraví: „Hlavně to zdravíčko!“ Ano, zdraví je velmi důležité, ale jsou ještě i další věci, které jsou důležité, které potřebujeme pro svůj život, a neměli bychom na to zapomenout. Beránek si zaslouží, aby toto všechno získal.

Když mluvíme o naší spáse, tak říkáme, že spásu si nemůžeme zasloužit, že ji nemůžeme odpracovat, že ji můžeme přijmout jako dar, protože ji zasloužil, odpracoval Pán Ježíš. Připomínali jsme si to o Velikonocích a můžeme říct, tvrdě nám tu spásu odpracoval, stálo ho to velikou námahu, obrovské úsilí, obrovské utrpení.

Takže on je ten, který nám tu spásu zasloužil. Jinými slovy, na světě je mnoho lidí, kteří říkají: „Mám tě rád, mám tě ráda,“ a zůstane to u těch slov. U Ježíše to nezůstalo u těch slov ale šlo to k činům, pokračovalo to skutky, a proto je Beránek ten, který si to skutečně zaslouží.

A teď oni se mu všichni poklonili. Latina má pro to výraz adorovat, adorace. Zase, když se vrátím k obrazu těch různých králů a mocipánů, tak víme, že ve starověku se před těmi králi klekalo a mnohdy i lehalo na zem. Dokonce, někde to bylo tak, že ti obyčejní lidé se na toho svého vladaře ani nesměli podívat, dokud on je nevyzval.

Svatý Jan tady zcela programově naráží na to, že Římané uctívali svého císaře jako boha a on říká: „Ne, císař je obyčejný člověk, jako každý druhý, a křesťané ho nikdy jako boha uctívat nebudou.“

Tento úryvek, který mluví o Beránkovi a o tom, že křesťané ho uctívají, na jedné straně připomíná Beránkovu pokoru a kolik toho Ježíš pro nás udělal, tak na druhé straně jak je nám blízko. Ale z jiného pohledu tenhle úryvek nám chce připomenout ještě jinou věc, a sice: každý člověk chce někoho obdivovat, každý člověk někoho nebo něco uctívá (je vždycky lepší, když uctíváme někoho než něco), ale svatý Jan nám chce připomenout a říct: „Človče, zamysli se nad tím, co ve svém životě uctíváš, čeho si ceníš nejvíc, koho považuješ za nejvyššího. Přemýšlej o tom, jestli ten, koho uctíváš, skutečně je schopen splnit tvoje očekávání, jestli je schopen vyplnit to, co ty od něho žádáš, co od něho čekáš. Dej si pozor, koho uctíváš, abys nebyl zklamán, aby se ti nestalo, že to tvoje uctívání, tvoje snaha vejde v niveč, protože budeš uctívat někoho falešného, někoho, kdo není Bohem, někoho, kdo není tím Nejvyšším. Nejvyšší je ten jeden jediný.“

Bratři a sestry, jsme svědky toho, že lidé uctívají různé věci, různé lidi, ale to vůbec není ono. Svatý Jan nám chce připomenout, že skutečně máme uctívat toho Nejvyššího. Všimněte si, tady se neříká: „... proto, že Bůh je vševědoucí, všudypřítomný, všemohoucí,“ tady se říká, že ho mám uctívat a klanět se mu proto, že nás zachránil, že nás vykoupil, že byly nějaké Velikonoce - pro toto jeho dílo pro nás.

A konečně tady ten dnešní úryvek mluví ještě o jakémsi spojení nás a těch, kteří jsou v nebi. To spojení, to klanění prožíváme při mši svaté. Při mši svaté si jednak připomínáme, co Ježíš udělal na Zelený čtvrtek, tedy je to jakýsi pohled do minulosti, do toho, co bylo. Na druhou stranu zase ve mši svaté několikrát si připomínáme Beránka. To je vzato tady z tohoto. I dnešní velikonoční preface mluví o Beránkovi (vybral jsem ji schválně kvůli tomuto čtení) a připomíná nám, že kolem toho Beránka jsou všichni naši drazí, kteří už zemřeli, které jsme měli a máme rádi. Oni už ho vidí tváří v tvář a tady ta mše svatá je jakési spojení s těmi, kteří už jsou na věčnosti. Je to tedy propojení toho, co bylo, toho, co prožíváme, a toho, k čemu směřujeme, protože i my věříme a doufáme, že jednou budeme stát před Bohem tváří v tvář, budeme Ho vidět, naše víra se naplní v té jistotě, že Ho uvidíme, že se s Ním setkáme a že se tam setkáme se všemi těmi našimi drahými.

Bratři a sestry, toto je podstata klanění. Ne nějaké ohýbání zad nebo něco takového, ale klanění, úcta, to je postoj. To je náš životní postoj, který jakýmsi způsobem upevňujeme a korigujeme při mši svaté, když se díváme dozadu, co Ježíš pro nás udělal, a obracíme se taky dopředu k cíli všeho toho našeho putování a tady toho našeho pozemského snažení.

Člověče, přičiň se a Bůh ti požehná

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
29.04.2007, kostel Nejsvětější Trojice v Lažánkách
4. neděle velikonoční*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 13,14.43-52](#); 2. čtení [Zj 7,9.14b-17](#); evangelium [Jan 10,27-30](#);

Bratři a sestry, takovou hlavní číslicí v dnešním druhém čtení je číslovka čtyři. Čtyřka v biblickém chápání je číslo pozemské dokonalosti. Zkrátka a dobře, dokonalé je něco, čemu nic nechybí, k čemu už se nedá nic přidat, jak se dneska říká: „Když něco nemá chybu.“

Ale ještě začnu trošičku z jiné strany. Ten dnešní úryvek, který jsme slyšeli, je zhruba v polovině knihy Zjevení a mluví se tam o tom, jak ti zachránění, vyvolení stojí před trůnem a před Beránkem. Je to zase obraz Nebe a je to jakési vysvětlení toho, k čemu jdeme, je to zjevení cíle naší cesty a je to v prostředí té knihy, v půlce. Když by nějaký autor třeba detektivního románu v půlce knihy vysvětlil, jak to bylo, odhalil, kdo je ten pachatel, kdo je viník, nebo vůbec kdyby jakýkoliv autor nějakého literárního díla už v půlce řekl, jaký je konec, jaké je rozuzlení, tak už by to nikdo dál nečetl. Ale kniha Zjevení apoštola Jana není kniha lidská, tady najde o to, aby to někdo četl.

Jestli si vzpomínáte, tak když jsme začínali tuto knihu rozebírat, tak jsem říkal, že cílem je povzbudit, dodat odvalu, že křesťané v té době prožívali pronásledování. A proto schválně už doprostředka této knihy je vloženo tady to zjevení cíle – setkání člověka s Bohem, aby to bylo posilou, aby se jim to neztratilo uprostřed všech těch pronásledování, uprostřed všech těch těžkostí, aby nezapomněli, k jakému cíli jdeme, kam se máme dostat, co bude vrcholem našeho života. Říká se tam, že je to velký zástup, který by nikdo nespočítal, ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků – to jsou ty čtyři. To je tam schválně, to není jenom slovní hříčka nebo není to jenom tak, že se našly čtyři výrazy, jak tam ty lidi vyjmenovat. To je tam schválně, aby všem bylo jasné, že Bůh na nikoho nezapomene, že se nemůže stát, že by se někdo ztratil, že by se někdo zatoulal nebo že by se stala nějaká chyba, že by Bůh na někoho zapomněl. Prostě to nejde.

A teď se tam mluví o nich, že přicházejí z velikého soužení. Co to je tady to veliké soužení? Různí lidé se snažili podat různé výklady tady tohoto momentu. Říkají, že by to mohlo být pronásledování církve za císaře Domiciána, kdy tahle kniha vznikla. Můžeme to taky chápat jako odkaz na Lukášovo evangelium, kdy Ježíš říká, že než bude konec světa, že budou znamení na Slunci, že budou různé katastrofy a pronásledování křesťanů. Ale můžeme to chápat taky tak, že v životě každého člověka jsou okamžiky soužení, že v životě každého z nás přijde situace, kdy si řekneme: „Tak toho mám tak akorát dost,“ a kdy si musíme říct: „Pane, už je toho přespříliš. Pane, tohle je velké, nevím, jak na to budu stačit.“ Zkrátka a dobře, každý z nás zažívá okamžiky, které bychom raději nezažili, okamžiky, o kterých můžeme říct: „Ano, tohle bylo pro mě velké soužení, tohle bylo pro mě velmi nepříjemné, tohle bylo velké utrpení.“

Takže je možné to brát taky takhle, že každá doba, každý člověk má svoje soužení, svoje trápení. A právě v tomto soužení a v tomto trápení si zase máme připomenout ten cíl své životní cesty. Máme si připomenout to, co jsme slavili o Velikonocích: Ježíš nesl kříž. Ježíš není ten, který se díval na moje soužení, na moje trampoty, ale šel a pomáhá mi. Ježíš není ten, který by nás jenom utěšoval, ale Ježíš je ten, který pomáhá, který se do toho zapojil. Ježíš není jako divák, ale jako pomocník.

„Do běla si vyprali roucho v Beránkově krvi.“ Děcka se ptali v sakristii přede mší, jak je to možné, a já jsem jim říkal, že jim to vysvětlím v kázání. No, je to obraz. Z červené není možné udělat bílou, takhle se to nebere. Ale bere se to tak, že bílá byla barva slavnostní, barva radosti, barva nevinnosti. Ono udělat taky dobrou bílou barvu nebylo tak jednoduché, aby v tom nebyly šmouhy, aby to skutečně bylo bílé, jednolitě. Ne každý to uměl. Tady tímto obrazem se chce naznačit to, že jsme byli zachráněni za cenu prolití krve Ježíše Krista. Že jsme nebyli zachráněni jenom pro učení Pána Ježíše, že jsme nebyli zachráněni třeba pro jeho zázraky, ale právě pro jeho smrt na kříži, i pro tu jeho bolest, i pro jeho utrpení, že on je s námi v tom utrpení solidární.

Naráží to na jiný výrok z Písma svatého, kde se mluví o tom, že kříž, který byl i ve Starém zákoně chápán jako znamení potupy (tam se říká: proklet každý, do visí na dřevě), tak že z tohoto znamení potupy Ježíš udělal znamení záchrany, něco tu změnil. A tak je to vlastně naznačeno i tady tím obrazem o změně těch barev.

No, a teď to zase pokračuje, že Beránek a Bůh je uprostřed nich a bude se o ně starat. Už nikdy nebudou mít ani hlad ani žízeň, nebude do nich pražit slunce ani jakýkoliv jiný žár. Tedy zase ta čtyřka. Jsou tady jmenovány čtyři takové hlavní obtíže života tehdejších lidí. Obyvatelé starověké Palestiny a vůbec celého toho kraje byli kočovníci. Ne, že by je to tak moc bavilo, ale oni kočovali kvůli dobytku – kvůli pastvě, kvůli vodě. Bydleli ve stanech a v těch stanech bylo velké vedro. A jejich velkým snem bylo to, aby se mohli usadit na jednom místě, kde by bylo dost vody, dost trávy, kde by si mohli vystavět nějaké stabilní domy, kde by nemuseli zažívat tak velké vedro, kde by skutečně mohli v klidu žít. A tady v tomto obraze je právě naznačeno a řečeno: „Člověče, Bůh ti to dá.“

Můžeme to říct taky jinak. Naši předkové to řekli slovem: „Člověče, přičiň se a Bůh ti požehná.“ Svatý Benedikt, zakladatel mnišství tady v západní Evropě to řekl zas trošku jinak: „Modli se a pracuj.“ Obojí je potřeba. My žijeme v době, kdy se hodně mluví o lidském snažení, o naší chytrosti, o naší práci, o našich schopnostech. Ale nezapomeňme na to, že potřebujeme i to druhé, velmi to potřebujeme. Nebo naopak bych řekl, na prvním místě potřebujeme tu Boží pomoc, protože ty schopnosti jsme dostali od Boha.

Takže Bůh je ten, který nám to dává, my to máme přijmout a máme to dál rozvíjet. Nezapomeňme děkovat, když se nám daří, a nezapomeňme prosit, když se nám něčeho nedostává, protože Bůh je ten, který nám to může dát.

No, a teď je tam taková poslední narážka na knihy prorocké, a sice je to vlastně narážka na proroka Izaiáše a proroka Ezechiela, zase o té starosti – že Bůh se bude starat o svůj vyvolený lid. Víme všichni, že ti, kteří bývají nahofe, v politice, tak často mluví o tom, jak se starají, jak myslí na ty, za které byli zvoleni, jak dnem i nocí pro ně pracují a podobně. A vidíme, že to má své mezery, a bylo to vždycky tak. I ti králové, ti různí mocipáni říkali, jak mají na srdci blaho lidu a takhle, ale často to bylo nějak jinak. A tady svatý Jan nás chce ubezpečit a říct: „U Boha to tak není. Bůh není jako člověk, který

mění své názory. Bůh není ten, který by jeden den řekl: ‚Budu se starat,‘ a druhý den řekl: ‚Nebudu se starat,‘ nebo není ten, který by se přetvařoval. Ale když Bůh říká: ‚Budu se starat,‘ tak se bude starat.“ Je to takové ubezpečení, které si máme odnést do každodenního života: Bůh se stará. Člověče, svěř mu svoje starosti a potom podle svých schopností pracuj.

Anglický státník Tomáš Moore se modlil: „Pane, pomoz mi změnit to, co změnit mohu, pomoz mi do Tvých rukou svěřit to, co změnit nemohu, a pomoz mi rozeznat to první od druhého.“ Dělejme to taky tak.

Hle, všechno tvořím nové

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.05.2007, kostel Nejsvětější Trojice v Lažánkách

5. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 14,21b-27](#); 2. čtení [Zj 21,1-5a](#); evangelium [Jan 13,31-33a.34-35](#);

Bratři a sestry, dnešní úryvek z knihy Zjevení svatého Jana mluví o dovršení stvoření. Mluví o tom, že stvoření se vrátí k té podobě, jak si ho Bůh přál mít na začátku. To znamená, že bude dokonalé, že tam nebude žádná chyba, žádná vada. Můžeme říct, že ten dnešní úryvek mluví o tom, jak Bůh spraví to, co člověk zkazil, protože prvním hříchem to stvoření člověk pokazil. Mezi člověka a Boha se postavil hřích a ten dnešní úryvek mluví o tom, jak na konci věku to zase Bůh dovede k dokonalosti, kterou zamýšlel už od začátku.

Když mluví různí lidé o konci světa, tak mluví o tom, že bude katastrofa, že to prostě všechno dopadne špatně. A co dál? Neříkají, co dál. Prostě berou to tak, že dál nebude nic. Ale kniha Zjevení nám říká: „Až skončí tenhle svět, který my známe a v kterém žijeme, tak neskončí katastrofou, ale skončí dovršením, tedy jakýmsi dovedením k dokonalosti.“ Tedy ne zánikem, ale naplněním.

V celé té knize Zjevení mluví mnoho postav. Nejvíce tam mluví anděl průvodce, který toho Jana provází, mluví tam ti zachránění, kteří zpívají Bohu chvalozpěv. Bůh tam říká jednu jedinou větu, a tu jsme slyšeli dneska v závěru toho úryvku: Ten, který seděl na trůně (to je Bůh), řekl: „Hle, všechno tvořím nové.“

To je základní myšlenka toho dnešního úryvku, toto nové stvoření. To nové stvoření začalo v okamžiku Ježíšova zmrtvýchvstání, kdy Ježíš se ukazuje apoštolům s novým dokonalým tělem, oslaveným tělem. V tomto okamžiku Bůh začíná tvořit novou zemi a nové nebe, ale úplně zřetelné, úplně zřejmé to bude až na konci.

„Já, Jan, jsem uviděl nová nebesa, novou zemi - dřívější nebesa a dřívější země zmizely, ani moře už není.“ Tady ta zmínka o moři je velmi zajímavá. Moře je zde míněno jako jakýsi příklad, symbol nevyzpytatelnosti, jakési snad i zrádnosti. Izraelité neměli rádi moře, neuměli plavat a víme, že Izraelité nebyli žádnými plavci ani v tom smyslu, že by podnikali nějaké obchodní cesty a podobně. Dokonce ani Římané, kteří ovládali celé Středomoří, tak nebyli žádnými velkými mořeplavci, a je známe, že jejich lodě, když pluly po Středozemním moři, tak většinou pluli v dosahu pobřeží, aby viděli na břeh, protože ten břeh jim dával jakousi jistotu. To moře je bráno právě jako symbol změny – naráz přijde vlna, naráz přijde bouře, všechno to tu spláchne. Tedy symbol nevyzpytatelnosti, nevypočítatelnosti, symbol nejistoty.

Takže moře zmizelo – dřívější země, dřívější nebe zmizely. Tím chce svatopisec říct, že Bůh odstraní z našeho života všechno nevyzpytatelné, všechno nečekané, všechny překážky – všechno to, s čím se teď potýkáme, všechno to, co nás trápí, všechno to, co se nám staví do cesty a čeho bychom se nejradyji zbavili a ono nám to třeba nejde.

„A uviděl jsem svaté město, nový Jeruzalém, jak sestupuje z nebe od Boha.“

Jeruzalém znamená místo pokoje a víme, že zrovna tohle město nemá moc pokoje. Téměř každý den slyšíme ve zprávách o tom, že jsou tam nějaké nepokoje, že se tam pořád něco děje. Proč? No, protože tohle místo si nárokují hned tři náboženství, a co si budem povídat, nejradyji by ho měli jenom pro sebe – každé z nich jenom pro sebe. A v tom je ten problém - v tom „jenom pro sebe“. Když chce mít člověk něco jenom pro sebe, tak v tom nebude pokoj. Pokoj bude v okamžiku, kdy je člověk ochoten se rozdělit. Bůh si svoji spásu, svůj nový život, svůj nový svět, svoje nové nebe, svoji novou zemi nechce nechat pro sebe, chce se o ni s námi rozdělit. To je ta základní myšlenka, že Bůh se s námi rozděluje, a v okamžiku, kdy tedy někdo to chce mít jenom pro sebe, tak nebude mít pokoj – ani v sobě, ani kolem sebe, to prostě nejde, to se vylučuje.

Ten nový Jeruzalém, tím není myšleno ani tak místo na zemi, zeměpisně, ale je tím myšlen nový vztah Boha a lidí, že mezi Bohem a člověkem nebude ten hřích, že tam nebude žádná překážka, že člověk nebude muset říkat: „Bože, odpusť mi. Mně je líto, já jsem to zase zkazil,“ protože my všichni máme i třeba předsevzetí a řekneme si: „Ano, já se budu snažit, chci být lepší. Budu se varovat něčeho, na něco si dám pozor.“ A třeba nám to vydrží týden, čtrnáct dnů a za měsíc musíme s pokorou říct: „Pane, a ono mi to nejde. A já jsem fakt tolik moc chtěl a tolik jsem se snažil a ono mi to nejde.“ Tady toto už nebude, nebude žádná překážka ve vztahu mezi Bohem a člověkem. V tom bude ten vztah nový, v tom to bude všechno krásnější a dokonalejší.

„A uslyšel jsem od trůnu mohutný hlas: „Hle, Boží stan mezi lidmi!““ Když Izraelité putovali pouští, když šli z Egypta do zaslíbené země, bydleli ve stanech, a stejně tak Bůh s nimi bydlel ve stanu. Nechtěl pro sebe nic zvláštního, nic odlišného. Řekl: „Já prostě budu s Vámi. Tam, kde jste vy, já s vámi budu.“ A tak je to napořád. Bůh říká: „Člověče, budu s tebou tam, kde jsi ty. Budu s tebou prožívat to, co prožíváš ty, ať prožíváš radost nebo bolest.“

My třeba někdy přijdeme na nějaké místo a řekneme: „Tady se mi nelíbí, tady nebudu, půjdu odsud.“ Ale Bůh to neřekne. Bůh řekne: „Já tady budu. Já tady s tebou budu, člověče, protože jsi tady ty. To je důvod toho, abych tu byl i já. Já tě neopustím.“

„On jim setře každou slzu z očí. Nebude už ani smrt, ani zármutek, nářek ani bolest.“

Bůh utěšuje, ale utěšuje jinak, než utěšujeme my. Když nějakého člověka potká něco nepříjemného, nějaká ztráta, že třeba umře někdo mu blízký, nebo nějak onemocní, tak my ho těšíme a říkáme: „Neboj se, to bude dobré, to uzdraví čas, z toho se dostaneš, z toho se vyléčíš,“ a takhle. Utěšujeme toho člověka. Ale jak ho utěšujeme? My nejsme schopni odstranit příčinu, my odstraňujeme následek, utěšujeme následek. Kdežto Bůh dělá něco úplně jiného, On odstraňuje tu příčinu a v tom je ta jeho útěcha úplně jiná, že On říká: „Já odstraním to neštěstí, to nepříjemné,“ v tom je to úplně jiné.

Bratři a sestry, my žijeme v době, kdy se lidé sjednocují, žijeme v době, kdy se sjednocuje Evropa, kdy se sjednocuje celý svět. Do určité míry to není nic nového, lidé se snažili sjednotit vždycky, ale má to různé základy, různý podtext. Většinou v tom je podtext, že se sjednocuje silou. I Římané koneckonců sjednotili Středomoří, ovládli ho. Vzpomínám si teď na výrok o německém kancléři Bismarkovi, o kterém se říká, že sjednotil Německo železem a krví.

Evropská unie se sjednocuje na základě nařízení, různých směrnic, které platí pro všechny ty země, a někdy je to skutečně kuriózní, protože to platí pro všechny země a třeba víc to odpovídá tomu, co je potřeba někde na jihu Evropy a tak ti na severu nad tím kroutí hlavou a říkají si: „No, k čemu toto je,“ a nechápou to. Všechno toto lidské sjednocování má své meze, má své hranice. Je to lidské, je to nedokonalé. Ale Bůh dělá něco jiného, taky nás sjednocuje, ale On říká: „Činím všechno nové.“ V čem je to nové? Bůh říká: „Já přináším do světa nové vztahy, nové skutečnosti,“ a člověče, ty se k tomu můžeš přidat.

My si někdy ve svém životě, když něco děláme, když něco budujeme, tak si říkáme: „A proč? Jsem tady na světě chvílečku, pár let, pak odsud odejdu a k čemu mně to bude?“ No, mně třeba k ničemu, ale vším tím, co tady budujeme, ať už v tom smyslu hmotném, anebo i v tom smyslu třeba vztahů, kdy se snažíme vybudovat pěkné a dobré vztahy, tak tím vším se připojujeme k Bohu, který buduje a tvoří novou zemi a nové nebe.

Takže všechno to, co podnikáme, všechno to, o co se snažíme, máme nějak směřovat a říkat: „Bože, já to chci přidat k tomu tvému, k tomu, co buduješ Ty už od toho okamžiku zmrtnýchvstání Ježíše Krista. Chci to přidat k tomu, cos udělal Ty, chci Ti to nabídnout, aby Tys to použil tam, kde potřebuješ a jak potřebuješ. Vzpomeňme na to vždycky, když budeme mnět udělat něco obtížného, něco, do čeho se nám nebude chtít. Vzpomeňme na to vždycky, když budeme dělat něco dobrého, krásného. Přispívám tím k budování nového nebe a nové země.“

Bůh nám poskytuje bezpečí

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
13.05.2007, kostel Nejsvětější Trojice v Lažánkách
6. neděle velikonoční*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 15,1-2.22-29](#); 2. čtení [Zj 21,10-14.22-23](#); evangelium [Jan 14,23-29](#);

Bratři a sestry, dnešní úryvek z knihy Zjevení mluví zase o nebi. Mluvit o nebi, to není vůbec jednoduché, protože nebe je něco, na co se těšíme, na co čekáme, co si nějakým způsobem každý z nás představuje, ale je to něco, co přesahuje naše myšlení, naše chápání, přesahuje to pojmy, přesahuje to slova, kterými se dorozumíváme, a tak vždycky to našemu mluvení o nebi nebo všechny ty obrazy o nebi mají svoje limity, vždycky to bude nedokonalé. Ale ten obraz, který nám předkládá dnešní úryvek, je velmi působivý, je teda taky velmi hluboký, neprobereme ho tady celý, protože to bychom tady byli hodně dlouho, a tak aspoň něco z toho.

Nebe je nám líčeno jako město, jako místo, kde Bůh přebývá s lidmi. Říká se, že každé město nebo vesnice je vizitkou těch, kteří tam žijí. Když tam někdo přijde, tak si řekne: „Tady je to pěkné, tady je to upravené, tady asi budou dobří lidé,“ anebo zase naopak. V jednom autobuse jsem jednou viděl cedulku, kde bylo napsáno: „Chovejte se jako doma, ať víme, jak to u vás doma vypadá.“

Tak jak to vypadá u Pána Boha doma? Mluví se tady o městě, pořád se tady mluví o stavbách, branách, hradbách a takhle. Nemluví se tu o lidech, ale bylo by chybou na ty lidi zapomenout. Když se ve starověku řeklo „město“, tak tím nemysleli jenom ty domy, ale mysleli tím také obyvatele, ty, kteří tam přebývají. Takže to mějme na paměti, když budeme o tomto obraze uvažovat – že nejde o stavby, ale jde o ty, kteří tam přebývají, to je Bůh a lidé.

Takže je to město. Město je líčeno ve velké nádeře, ve velké okázalosti, jako by se tam pořád něco slavilo. Je to schválně. My lidé dělíme dny na všední a sváteční. Ty sváteční máme raději, protože jsme spolu, je nám dobře. Takže nebe je nám představeno jako slavnost, jako svátek, radost ze setkání Boha a člověka. A dál? Dál je nám představeno jako bezpečí.

Víte, pro obyvatele té staré Palestiny nebo vůbec celého Středomoří každé město bylo symbolem bezpečí, protože mělo hradby, mělo opevnění, a tak bylo bráněno, chráněno před různými lupiči a nájezdníky, protože těm, kteří žili na vesnicích, se často stávalo to, že někdo přišel a sebral jim to, co vybuodovali, a oni začínali od nuly znova. Takže to město v tomhle případě je symbolem bezpečí.

Bůh je ten, který nám poskytuje bezpečí. Víte, mnoho lidí si myslí, že najde bezpečí někde jinde – je to klamné, je to chybné. Jenom Bůh dává tuto skutečnou jistotu. To je další rys. Takže napřed to bylo líčeno jako něco krásného, slavnostního, dál potom jako člověku poskytující bezpečí.

To město má hradby. Každé hradby poskytují bezpečí, ale na druhou stranu zase to město také svazují, protože to město se může rozvíjet jenom uvnitř toho opevnění. Ale toto město je líčeno jako město s dvanácti branami. Ta dvanáctka se tady objevuje celkem pětkrát. V té době žádné město nemělo dvanáct bran, to si nemohli dovolit, to bylo moc nákladné, ale ty brány tady ještě navíc jsou stále otevřené. Proč? Protože to je další rys – svoboda.

Brána je místo, kudy člověk přichází a kudy vychází. Těch bran je tady, řeklo by se, víc než je potřeba, víc než by velela praktická potřeba, protože je to symbol svobody: „Človče, můžeš přijít kdy chceš, můžeš přijít odkudkoliv, je jedno odkud přicházíš, je jedno čím jsi byl předtím, je jedno jaký jsi, je jedno jestli jsi černý, bílý, žlutý, je jedno z jakého jsi národa, je jedno jakého jsi povolání, zaměstnání. Můžeš přijít a můžeš zůstat, ale nemusíš zůstat. I v tom je ta velikost Boží nabídky, že Bůh nikoho nenutí, aby zůstal. Nabízí, přál by si to, ale nenutí.“

Potom se tady mluvilo o tom, že to město jiskřilo jako nejvzácnější kámen, jako křišťálově průhledný jaspis. Je to jeden z drahých kamenů. Ti, kteří sestavovali ten lekcionář, v tomto úryvku vynechali jedno takové dosti dlouhé souvětí, ve kterém se mluví o materiálu, z jakého je to město postaveno, a vyjmenovávají se tam ještě další drahé kameny.

Co to je drahý kámen, drahokam, napovídá už ten název, ale podívejme se na to z jiné strany. Kdy se ukáže jeho krása? Kdy se pozná, že to je drahý kámen na rozdíl třeba od nějakého obyčejného obláčku? Tenkrát, když na ten kámen zasvítí světlo. Pokud jsou ty kameny ve tmě, nedá se poznat, jestli jsou drahé, obyčejné, jestli mají nějakou hodnotu nebo nemají, ale teprve, až se objeví světlo. A to světlo je Bůh, světlem je Beránek.

Zase „zmizela všechna ostatní světla, už není slunce, není měsíc“. Nejsou v tomto biblickém chápání druhotné zdroje světla, je ten jediný skutečný zdroj – Bůh, Boží slovo, evangelium. To je skutečným světlem v našem životě, protože evangelium, to není jenom souhrn předpisů, zákonů, nařízení, ale to je slovo Boží, to je slovo, ve kterém je život. To není litera, která zabíjí, ale duch, který oživuje.

Proč se tady ještě vyjmenovává (my jsme to neslyšeli) tolik drahých kamenů? Protože tyto drahé kameny symbolizují právě nás lidi, naše schopnosti, všechno do dobré a krásné, všechno to, co umíme a co můžeme nabídnout k budování tohoto Svatého města.

Teď se tam ještě pokračuje, že na těch branách jsou jména dvanácti izraelských kmenů a potom, že v základu těch městských bran je dvanáct jmen dvanácti Beránkových apoštolů. Izrael je tam zmíněn schválně proto, že jemu byla spása nabídnuta jako první, ale jsou pozváni všichni, nejenom oni, a celé to stojí na Beránkových apoštolech. Nás hned napadnou jména dvanácti apoštolů, dvanácti těch nejbližších učedníků Pána Ježíše, ale to nejsou oni. Tady jsou míněni těmi dvanácti apoštoly všichni, kteří chtějí být těmi apoštoly, všichni, kteří chtějí hlásat Boží slovo, všichni ti, kteří si řekli: „Tak, jsem pokřtěný, patřím k Ježíši a já podle toho budu žít.“ Takže každý z nás má šanci být Beránkovým apoštolem, každý z nás má šanci být tím hlavním, tím, na kterého Bůh spoléhá. Záleží jenom a jenom na nás.

Abych to nějak celé uzavřel, protože o tom bychom mohli mluvit ještě hodně dlouho. Ten celý obraz je potřeba chápat ve dvou rovinách. Jednak v té rovině „eschatologické“, to znamená v té rovině, že jednou, až přijde Pán Ježíš podruhé, tak skutečně až s Ním budeme v plnosti, tak to bude krásné, bude to slavnost, budeme se tam cítit dobře, budeme v bezpečí,

budeme svobodni, bude nám tam dobře, budeme se radovat. Ale člověk na to může říct: „No, jo, 'jednou', ale co teď Pane? Já žiju tento život teď.“

Tenhle obraz platí i pro tento život, protože tento obraz nemáme chápat jenom jako něco, co je daleko od nás, ale máme ho chápat jako nabídku: „Člověče, máš vstoupit do tohoto Svatého města už teď.“ Je to něco, co se před tebou otvírá. Církev nám to schválně staví před oči na konci doby velikonoční, kdy skončí ty sváteční dny a budeme prožívat dobu více všední. Církev nám to staví před oči, abychom si to uvědomili: „Aha, to není něco, co bude jednou, ale to je něco, co už je tady teď.“

Ježíš nepoužívá termíny nebe a podobně, ale používá termín „Boží království“ a říká: „Boží království už je teď tady.“ Není tady ve své plnosti, ve své nádheře, ale je už teď tady mezi vámi. Je mezi vámi, nakolik vy ho do svého života pustíte, nakolik do svého života přijmeme tu myšlenku, že Bůh nám poskytuje bezpečí, svobodu, že je Pravda, která osvěcuje náš život a vede nás. S Bohem můžeme zažít radost, s Bohem můžeme zažít svátek.

Bratři a sestry, nakolik tyto myšlenky pustíme do svého života, nakolik si je budeme připomínat i ve všední dny, natolik jsme vstoupili do tohoto Svatého města. Každý den se setkáváme se spoustou věcí nepříjemných, se spoustou zklamání, se spoustou problémů a se spoustou těžkostí. Tenhle obraz Svatého nebo Božího města nám připomíná, že v našem životě jsou i jiné hodnoty, jiné věci, se kterými se setkáváme – věci radostnější a povzbudivější. Tak na to nezapomeňme.

Kde je Otec, tam je domov

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

20.05.2007 - neděle, kostel Nejsvětější Trojice v Lažánkách

Slavnost Nanebevstoupení Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 1,1-11](#); 2. čtení [Ef 1,17-23](#); evangelium [Lk 24,46-53](#);

Bratři a sestry, všechny texty dnešní neděle mluví o Nanebevstoupení Pána Ježíše. Ty texty vznikaly postupně. Asi nejstarší z nich je text z druhého čtení – úryvek z listu Efezanům. Potom vzniklo Lukášovo evangelium a úplně jako poslední vznikl spis Skutků apoštolských. My jsme to četli v trošku jiném pořadí.

Je tam dost myšlenek, ale chtěl bych se soustředit vlastně na dvě z nich – setkání s Otcem a druhou myšlenkou je to, že kde je Otec, tam je domov.

Když apoštol Pavel mluví o nanebevstoupení Pána Ježíše, když to líčí Efezanům, tak on jim to líčí ve formě modlitby. Ten úryvek, který jsme četli, to byla modlitba apoštola Pavla. Byla to modlitba, které se říká „chvály“, kdy chválí Boha za to, co Bůh udělal, chválí ho za jeho vlastnosti, za to, jaký Bůh je. Chválí ho především za jeho dobrotu, všemohoucnost a jeho moc.

Teďka uděláme takový trošku myšlenkový skok a vrátíme se k apoštolům, kteří odcházejí z Olivové hory, od Betánie, vracejí se do Jeruzaléma, aby poslechli Ježíšův příkaz, aby čekali, než jim pošle Pomocníka, Přímluvce.

Evangelium říká, že se vrátili do Jeruzaléma s velkou radostí. Podle našich lidských měřítek by přece měli být smutní. Ztratili pána, ztratili rabiho, mistra. Jak to, že nejsou smutní, jak to, že jsou veselí?

Když to srovnáme třeba s tím, když čteme různá smuteční oznámení, tak tam čteme o tom, jak „nás navždy opustil“, „nenávratně jsme ztratili“, „navždy jsme ztratili“ a vlastně tady v těchto smutečních oznámeních je vyjádřena bolest nad ztrátou někoho milovaného.

„Apoštolové odcházejí s velkou radostí ...“ Srovnajme to s jiným oznámením, které jsme asi nečetli, ale měli jsme možnost ho slyšet. Když zemřel svatý otec Jan Pavel II., tak vatikánský mluvčí Navaro Vals vystoupil (nevím, jestli to už dokážu říct úplně přesně) a říká tam: „Dnes večer v jednadvacet hodin ... náš milovaný otec papež Jan Pavel II. se vrátil do domu Otcova.“ Na toto já jsem si vzpomněl, když jsem četl ten evangelní úryvek. Přes tu velkou bolest tady v tomto oznámení je vyjádřena taky ta radost, že nějaký člověk došel cíle. Jeho životní pouť, jeho putování tělesné i duchovní došlo cíle – setkání s Otcem.

Bratři a sestry, dnešní svátek Nanebevstoupení nám nabízí možnost žít náš život jako cestu k Otci. Ne, jako cestu od katastrofy ke katastrofě, od průšvihů k průšvihům, od zklamání ke zklamání, ale jako cestu k Otci, jako cestu k někomu, kdo mě má rád, kdo se na mě těší, kdo mi pomáhá.

A teď se dostáváme k tomu druhému čtení. Apoštol Pavel, když chválí Boha za jeho všemohoucnost, za jeho dobrotu, ale hlavně za tu všemohoucnost, tak to vidí úplně jinak, než to vidíme my. My, když mluvíme o Boží všemohoucnosti, tak máme na mysli hlavně zázraky, porušení běhu přírody, kdy voda normálně teče z kopce a naráz teče do kopce, kdy je tma, když má být světlo, kdy se Egypťanům zadrhnou kola u vozů, kdy vdově ze Sarepty neubývá ve džbáně s olejem a neubývá mouky z pytle a kdy víc, než pět tisíc lidí se nasatí pěti chleby a dvěma rybičkami. A říkáme si: „Já bych u toho taky chtěl být, mě by se to taky líbilo. A proč už to tak není, proč to není v naší době?“

Zapomínáme na to, že toto jsou projevy Boží moci, ale takhle se skutečně Bůh projevoval vždycky pouze mimořádně. Jak víte, pokud jste to počítali, tak na ty nejznámější projevy Boží moci by nám stačila jedna ruka. Ale Bůh se svou mocí projevuje každý den, a úplně jinak, než my bychom čekali. Jeho moc se projevuje v tom, že On nás chce získat. Jeho moc se projevuje v tom, že pomáhá.

Schválně, kde myslíte, že se poprvé setkáváme s Boží mocí v Novém zákoně? Je to v okamžiku, kdy anděl Gabriel přichází k Panně Marii a žádá ji, aby se stala matkou Božího Syna. Gabriel znamená Boží moc. Boží moc se takhle sklání k člověku a nabízí mu spolupráci každý den. Ke každému z nás se takhle Bůh sklání. Proč? Protože je Otec.

A teď už se dostáváme k té druhé myšlence, že kde je Otec, tam je domov. Kde je i matka, tam je taky domov, to tam patří k sobě, Bůh je nám Otcem i Matkou.

Co to znamená domov? Domov, to je místo, kde se člověk cítí v bezpečí, kde je mu dobře, kam se těší, kam ví, že může přijít se svou radostí i se svou bolestí, kde, jak se říká, má krytá záda, kde ho ti druzí pochopí, potěší. Zkrátka a dobře, je nám dobře doma.

My často tady mluvíme o tom, že nás očekává ten skutečný pravý domov v nebi u Boha. To je pravda, ale Boží syn Ježíš začal budovat domov na této zemi pro apoštoly. Jim bylo u něho dobře, oni se k němu rádi vraceli, rádi k němu přicházeli. To bychom teď mohli probírat třeba ten okamžik, kdy on je rozeslal a oni se vrátili a z velkou radostí mu vyprávěli co zažili a je z toho evangelia cítit právě to, jak oni jsou šťastni zase spolu s ním, kolem něho.

Bratři a sestry, Ježíš nám přišel říct, že náš nebeský Otec nám chce pomoci budovat taky vztahy na této zemi, že ten domov nám On chce pomoci budovat už v tomto životě. Nejenom v tom budoucím, nejenom v tom, co přijde po smrti, ale už teď, protože jestliže se z našich vztahů, z našeho života ztratí ty pojmy „otec“, „matka“, jestliže se ztratí to, co představují tyto pojmy, veškerá ta péče, veškerá ta starost otce i matky, tak potom náš život bude takovou štvanicí, budeme hledat jiné zabezpečení, budeme se cítit nejistě, budeme se cítit ohroženi a budeme se snažit toto ohrožení nějakým způsobem odstranit za tu cenu, že se budeme honit, štvát, že sotva dokončíme jednu věc, už se poženeme k další, že v nás bude neklid. To není domov.

Bratři a sestry, Boží Syn, Ježíš Kristus, nám přišel říct to, že Bůh je Otec. Kolem Otce je domov. Mohli bychom tam najít těch myšlenek ještě daleko víc, ale odnesme si i po skončení doby velikonoční ty dvě: moje životní cesta může být cestou

k Otci, cestou domů, a ten domov mohu zakoušet, zažívat už teď v tomto životě. V plnosti ten domov zakusím, setkám se s ním až po smrti, ale je možné to zažívat už teď.

Tak ať jsme všichni bohatší o tuto zkušenost.

Letnice se mají zopakovat na každém z nás

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

27.05.2007 - neděle, kostel Nejsvětější Trojice v Lažánkách

Slavnost Sslání Ducha Svatého

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,1-11](#); 2. čtení [1 Kor 12,3b-7.12-13](#); evangelium [Jan 20,19-23](#);

Bratři a sestry, slavíme dnes slavnost, která je jiná, než svátky a slavnosti, které slavíme během celého liturgického roku. Když to třeba srovnáme i s Velikonocemi, které jsme slavili před padesáti dny, o Velikonocích si připomínáme Ježíšovu smrt, Ježíšovo zmrtnýchvstání - to všechno se stalo s Ježíšem. Kolem něho byli lidé, my si připomínáme jejich postoje, říkáme si třeba: „Tenhle se zachoval dobře, tenhle špatně,“ ale to, co se tam stalo, se stalo s Ježíšem. My mu za to děkujeme, my jsme mu za to vděční, bereme si z toho příklad, ale stalo se to s ním. Kdežto to, co si připomínáme dnes, to se stalo s Ježíšovými učedníky, a to jsme my.

O těch letnicích novozákonních se to stalo poprvé a od té doby se to opakuje a má se to zopakovat v životě každého Ježíšova učedníka - v tom je ten svátek jiný. Už to není jenom o tom, že se něco před třeba dvěma tisíci lety stalo s Ježíšem, ale je to něco, co se má stát s každým z nás, a dokonce se to může i opakovat: příchod Ducha svatého, kdy člověk získá na věci každodenního života úplně jiný pohled (zpravidla hlubší, ale hlavně jiný).

Bratři a sestry, já bych se chtěl ještě teď vrátit k tomu, co je potřeba udělat, aby takhle do našeho života mohl vstoupit Duch svatý. Protože jsme lidé svobodní, tak ten Duch svatý přijde jenom tenkrát, když mu to dovolíme, anebo ještě navíc, když ho pozveme. On se nám nikdy nebude do našeho života vnucovat, nebude se tam nutit. Je potřeba, abychom zaujali stejný postoj, jaký měli apoštolové, Ježíšovi příbuzní a jeho matka Maria, když odcházeli z Olivové hory po Ježíšově nanebevstoupení. Ježíš jim přikázal: „Zůstaňte v Jeruzalémě a počkejte na Ducha přímluvce, na Pomocníka. Čekejte!“

Tedy v první řadě je potřeba čekat. Oni vystoupili do večeřadla, do hořejší místnosti, a tam zůstávali. Ne, že by tam byli zavření, izolováni, ale většinu času trávili tam společně. Modlili se, čekali.

Uvědomme si první věc: oni nevěděli, jak dlouho budou čekat. To víme my, že čekali deset dnů, ale oni nevěděli ... týden, čtrnáct dnů, měsíc ... Oni věděli, že všechno, co Ježíš řekl, se splnilo, tak se splní i tohle, ale kdy, to nevěděli. Takže oni se modlili (Písmo to taky říká) s vytrvalostí.

Bratři a sestry, my, lidé dvacátého a jednadvacátého století, chceme všechno hned, okamžitě, a jakmile něco trvá trochu déle, tak je to špatné. Chybí nám vytrvalost. Tu vytrvalost by nám měly připomínat třeba i naše kostely. Naši předkové je nepostavili ani za rok, ani za pět let. To se stavělo často desítky let, a když bylo potřeba, tak zase někde přistavěli, zvětšili ten kostel. Šlo to postupně, postupně to rostlo. Taky víme, žádná rostlina není hned velká, žádný člověk není hned dospělý, ale roste a k tomu potřebuje vytrvalost. Takže to je první vlastnost, kterou musí mít Ježíšovi učedníci, kteří čekají na příchod jeho Ducha.

Potom ta druhá vlastnost, která tam je, že oni setrvali na těch modlitbách takzvaně jednomyslně. Co to znamená jednomyslně? Víte, žijeme v době, kdy většina lidí si myslí, že má právo mluvit úplně do všeho a že tomu rozumí, a to je opak té jednomyslnosti. Často se dává do protikladu (a ono to tak je) vůči té události Sslání Ducha svatého, a kdy potom lidé, kteří přišli do Jeruzaléma, rozuměli, co apoštolové říkají, tak protikladem toho je stavba Babylónské věže a to zmatení jazyků, kdy si nerozuměli. A když takhle říká každý svůj názor, tak se nemůžeme domluvit, nemůžeme se dohodnout.

Víme, že tam byla Ježíšova matka Maria, člověk velmi význačný. Byl tam Petr, který byl označen Ježíšem za prvního mezi apoštolů, ale neslyšíme tam o tom, že by mezi nimi byl nějaký spor o tom, kdo to povede, kdo z nich bude hlavní, kdo to bude určovat.

„Jednomyslně.“ Jednomyslnost znamená v první řadě poslouchat, co říká ten druhý. A potom na to reagovat.

V naší nově vlastně ta jednomyslnost byla vyjádřena tím, že vždycky, když někdo řekl nějaké poděkování nebo přímluvu, tak my jsme zopakovali ten závěr, třeba ta slova: „Děkujeme ti Pane,“ nebo: „Prosíme tě, vyslyš nás!“ Tím jsme mu říkali: „My jsme dobře poslouchali, za co chceš děkovat, za co chceš prosit, a my se k té tvé modlitbě připojujeme, my se s tebou ztotožňujeme.“

Učíme děti, že se mají modlit za rodiče, učitele, kamarády, spolužáky a je to tak v pořádku. A my sami, přestože často máme mnoho starostí a mnoho těžkostí, bychom se měli modlit za druhé a s druhými. Víte, modlitba s druhými, třeba i s těmi, kteří mi nějak nejsou po chuti, to je to, co proměňuje. To proměňuje nás, naše srdce, naše vztahy, buduje to jednomyslnost.

Bratři a sestry, oni uposlechli Ježíšovy výzvy a zůstali v Jeruzalémě. De facto se vlastně zklidnili – zklidnili, soustředili. A to je další rys, který moc a moc potřebujeme, protože často děláme mnoho věcí záraz. Pak jsme z toho nervózní, že to nestiháme, a nemáme čas si to všechno dobře promyslet, a je to škoda.

Je potřeba se zastavit, rozmyslet si, co je to nejdůležitější (na prvním, na druhém, na třetím místě) a potom podle toho jednat. Pro ně bylo nejdůležitější to, že šli do večeřadla a čekali na příchod Ducha Přímluvce.

Potom ještě čteme v Písmu svatém, že tam byla Ježíšova matka, Ježíšovi učedníci a Ježíšovi příbuzní. Nevíme, jestli tam byli všichni Ježíšovi příbuzní, ale někteří určitě, a to znamená, že někteří Ježíšovi příbuzní v něho uvěřili, jako v Božího Syna, v Mesiáše. Všichni to máme v našich rodinách, že část rodiny je věřící, část rodiny je nevěřící, a my bychom si moc přáli, abychom se mohli pomodlit i s tím zbytkem (nebo někdy s tou větší částí rodiny), byli bychom moc rádi, aby s námi našli cestu k Bohu. Říkáme si: „Co a jak máme zařídít? Jak to máme udělat?“ Modlit se za ně. Nejde je přesvědčit nějakou agitací, nejde je nějak umluvit, udolat, ale je možné je získat, když jim budeme vyprošovat Ducha svatého.

Bratři a sestry, apoštolové, když sestoupil Duch svatý, otevřeli dveře a vyšli z večeřadla. Ježíš, než odešel, tak jim říkal: „Budete mými svědky.“ Když sestoupil Duch svatý, tak oni to vzali za své a řekli: „My jsme Jeho svědky.“

Bratři a sestry, podobně se ta proměna má stát s každým z nás. Někdy je to sestoupení Ducha svatého na lidi naprosto potichu, že si toho vlastně nikdo nevšimne. Někdy je to, řekli bychom, tak hlasité, jako bylo to první sestoupení o letnicích ve večeradle, že si toho všiml celý Jeruzalém, ale vždycky je to sestoupení Ducha svatého a vždycky ten člověk řekne: „Ano, Pane, já jsem tady. Já jsem tady a já chci být ten, který půjde a řekne: „Jsem svědek Ježíše Krista, jsem jeho učedník a chci vám zvěstovat radostnou zvěst.““

Jak jsem říkal na začátku, tato slavnost je vyjímečná v tom, že se uskutečnila o letnicích poprvé a od té doby se opakuje. Ale co je nejdůležitější, má se zopakovat na každém z nás. Ať se tak stane.

Tajemství Nejsvětější Trojice přesahuje naše lidské schopnosti

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

03.06.2007 - neděle, kostel Nejsvětější Trojice v Lažánkách

Slavnost Nejsvětější Trojice

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Př 8,22-31](#); 2. čtení [Řím 5,1-5](#); evangelium [Jan 16,12-15](#);

Bratři a sestry, dnešní slavnost Nejsvětější Trojice má dva rozměry: takový, řekněme, rozměr teoretický k zamyšlení, k zastavení se, a potom rozměr praktický pro život, jak jednat v životě.

Když bychom to trošku zevšeobecnil, tak můžeme říct, že tyto dva rozměry má každý svátek liturgického roku, protože církev jde vždycky o to, aby se na jednu stranu člověk zamyslel, povzbudil, aby načerpal novou energii, nové odhodlání, novou radost, a potom, aby šel a žil, aby o to usiloval, aby se snažil uskutečnit to, co si třeba při tom zamyšlení uvědomil.

Problém dnešní slavnosti je v tom, že mnoho lidí ji vidí pouze v té rovině teoretické a je to takový svátek, který skutečně těžko chápeme. Tajemství Nejsvětější Trojice přesahuje naše lidské možnosti, naše lidské schopnosti, ale nebylo by správné říct: „Když nás to přesahuje, tak se o tom nebudeme vůbec bavit a necháme to být.“

Právě už první křesťané se snažili tuto skutečnost, že Bůh žije ve společenství tří osob, převést na rovinu praktickou. Ona ta praxe je nám bližší, co si budeme povídat, je to pro nás pochopitelnější. A tak dávali Božím osobám jména jako Stvořitel, Vykupitel a Duchu svatému říkali Lásky. Za každým tímto pojmenováním je nějaká činnost: Stvořitel tvoří, Vykupitel zachraňuje a ten, kdo miluje, ten se stará, ten pečuje. A takhle už je to pochopitelnější nebo je nám to bližší.

Stejně tak vlastně jsou ještě jiná pojmenování, ta nejběžnější: Otec, Syn a Duch svatý. Ve staré češtině místo slova Duch bylo Dech, o tom jsme mluvili minule. Otec a Syn žijí ve vzájemném vztahu, v kontaktu. Co žije, to dýchá.

Bratři a sestry, a my si máme toto uvědomit, že my dnes oslavujeme život, oslavujeme vztahy. Oslavujeme vztahy, které jsou ideální. Jako jsou naše vztahy v našem životě? No, rozhodně ne ideální, protože jsme lidmi chybnými, ale tenhle svátek, takhle slavnost nás má povzbudit k tomu, abychom se snažili ty vztahy budovat co nejlepší.

Druhé čtení říkalo, že žijeme v pokoji s Bohem. „Jestliže jsme ospravedlněni na základě víry, žijeme v pokoji s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista.“ Tento list byl napsán řecky křesťanům v Římě, ale pro židy slovíčko „pokoj“ bylo slovíčko velmi důležité a velmi hluboké. Víme také, že židé se zdraví tímto slovem pokoj, šalom. Tady už apoštol Pavel používá to slovo pokoj v trošku jiném významu, ale pořád vychází z toho židovského.

Co to je pokoj? Tak na jedné straně to znamená, že se nikdo s nikým nehádá, že je klid. Ale klid taky může být takové to „mrazivé ticho“. To by bylo málo. Pokoj, to je víc, to je spolupráce mezi těmi lidmi, určitá harmonie, určité hledání, jak tomu druhému pomoci. Jak se říká: „Dřív, než on vysloví svoje přání, já už se snažím mu ho splnit.“

Ale tento pokoj, to je taky něco ještě daleko víc, to je vnitřní stav každého z nás. Když je v nás pokoj, tak je v nás zároveň taky radost, klid. Opakem pokoje je nepokoj, ale taky třeba strach, obavy z toho, co bude, ze života a takhle. Když je v člověku pokoj, tak to znamená, že všechny tyto obavy svěřil Bohu a Bůh přichází, aby se tohoto člověka ujal a aby řekl: „Neboj se, já se o tebe postarám.“

Bratři a sestry, toto všechno nám připomíná dnešní slavnost. V evangeliu Ježíš mluvil o tom, jak Otec nám dá, z jeho vezme nebo přímo Ježíš nám dá. Apoštol Jan to tam říká tak květnatě, my se v tom občas dost těžko orientujeme, ale hlavní myšlenka, proč to Ježíš takhle říká, spočívá v tom, že chce říct: „My to máme společně, my jsme ochotni se s vámi rozdělit.“

Takovým zabijákem, hroblem našich vztahů, je to, když někdo řekne: „To je moje, na to mi nesahej, s tím si budu dělat jenom já. Prostě to patří jenom mně.“ Tak tady končí všechny vztahy, ty vztahy jsou úplně zničené. A Ježíš říká, že v té Boží Trojici není takové to vlastnictví, ale že je tam otevřenost, ochota dělit se, ochota dávat. Toto je taky velmi důležitá věc v každém vztahu - tady ta otevřenost, tato ochota být k dispozici s tím, co mám, s tím, co umím.

Bratři a sestry, mnoho lidí dnešní slavnost bude slavít teoreticky, ale i kdybychom věděli a znali celou tu teologickou nauku o Nejsvětější Trojici, tak by se mohlo stát, že by to nemělo vůbec žádný vliv na naši víru, protože to je teorie. Už první křesťané dnešní slavnost slavili jako zážitek, jako slavnost zážitku. Oni se setkali s Ježíšem, oni viděli jeho úsilí, jeho námahu a řekli si: „Tak to je ten skutečný vztah.“

My už se setkáváme tady s Ježíšem v evangeliu, ale setkáváme se s Ním také v modlitbě a v našem osobním duchovním životě. Ale taky se můžeme setkat s Ježíšem v druhých lidech.

Bratři a sestry, udělejme si dnes čas, zamysleme se nad evangeliem, nad tím, jaké jsou tam vztahy mezi Otcem, Synem a Duchem svatým, ale hlavně prosme o to, abychom dokázali aspoň něco z těchto ideálních vztahů přenést do našeho každodenního života.

Člověče, já ti půjdu naproti

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

10.06.2007 - neděle, kaple Matky Boží na Veveří

Slavnost Těla a krve Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 14,18-20](#); 2. čtení [1 Kor 11,23-26](#); evangelium [Lk 9,11b-17](#);

Dnešní svátek nás má přivést trochu do klidu, i když známe všichni ještě tu dobu, kdy se slavil s různými procesími a takhle, a byla to taková spíš veřejná manifestace víry v eucharistii. Ale hlavní ta myšlenka je soustředit se, zamyslet se.

Na Zelený čtvrtek si připomínáme celou řadu různých událostí a, řečeno slovy dnešní doby, to je všechno takové akční, ať už Ježíš umývá apoštolům nohy, cesta do Getseman, potom ta prosba, aby neusínali, aby s ním bděli, Ježíšovo zatčení, výslech u velekněze, výslech u velerady a takhle. Pořád se tam něco děje, skutečně je to nabitě. A církev si přeje, aby se ten nejdůležitější okamžik Zeleného čtvrtku, to proměnění chleba a vína v tělo a krev Pána Ježíše, aby se to neztratilo, aby se na to nezapomnělo, a proto vlastně vznikl tenhle svátek, tato slavnost – slavnost, která nám připomíná, že k té proměně došlo vevnitř.

S tím chlebem, s tím vínem se navenek nic nemění – vypadá to pořád stejně, chutná to pořád stejně. Vlastně děti, vždycky, než jdou k prvnímu svatému přijímání, tak je teď taková praxe, aby ochutnaly neproměněnou hostii, aby věděly, jak to chutná. A jaký je ten první dojem z toho? Zklamání, protože je to obyčejné, protože proti všem bonbónům, proti všem dobrotám, které nacházíme doma, je to obyčejné. A přesto je to jiné, přesto si toho máme vážit.

Proč? Protože Ježíš udělal něco velmi podobného, když bychom hledali nějaké přirovnání, tak je to asi tak, jako když maminka kojí své dítě. Dává mu ze sebe to nejlepší a to dítě z ní roste. A takhle Bůh říká: „Já vám dám své nejlepší, já vám dám svého syna a vy z něho porostete. Budete z něho brát sílu, budete z něho brát energii.“

Tenhle svátek vznikl vlastně z pochybnosti. Myslím, že před dvěma lety jsem o tom mluvil docela obšírně, takže dnes aspoň v kostce. Byl nějaký (prameny říkají) český kněz Petr, byl z Prahy (ale on to byl asi Němec :)), ale měl pochybnosti. Měl pochybnosti o tom, jestli, když říká ta proměňovací slova ve mši, jestli se tam něco mění, jestli se tam něco děje, a rozhodl se, že si ty pochybnosti utřídí, vyjasní, a rozhodl se, že půjde na pouť do Říma. Ale ještě, než do toho Říma došel, když došel do blízkosti města, které se jmenuje Orvieto (asi 400 km od Říma), tak tam v jednom klášteře slavil mši svatou a k jeho překvapení a snad až i zděšení po proměňování v kalichu se mu objevila krev, místo vína skutečná krev. On byl z toho tak vykořeněn, že ten kalich rozbil a ta krev se vylila na ta plátna, která byla na oltáři, a ta plátna se dneska právě uchovávají v Orvietu v katedrále, která byla pro toto vlastně postavena.

Bratři a sestry, když si to domyslíme, když si to uvědomíme, že Bůh od nás nečeká, že budeme suverénní, že Bůh od nás nečeká, že budeme říkat: „Ano, nám je to všechno jasné,“ ale že Bůh říká: „Já ti člověče přicházím na pomoc v tvých pochybnostech. Ty musíš udělat jednu věc: musíš je chtít nějakým způsobem vyjasnit, nesmíš být lhostejný.“

Kdyby si ten kněz Petr řekl: „Ale vždyť je to přece jedno. Ono na tom nesejde a já to budu před těma lidma dobře předvádět,“ tak bychom neměli třeba tenhle svátek. Ale on si to neřekl, on nebyl lhostejný. Jemu to nebylo jedno, on hledal to vysvětlení. A Bůh říká: „Člověče, když ho budeš hledat, tak ti půjdu naproti.“ Tam je krásné i to, že on ani nedošel do toho Říma, že vlastně Bůh ještě předtím, než on očekával, tak mu zjednal jasno, tak mu ukázal, jak to je.

Eucharistie tedy je něco, jako když se maminka stará o své dítě, je to posila v našich různých pochybnostech a je to ještě taky víra v spolehnutí se. Když ve Starém zákoně Izraelité odešli z Egypta a šli přes poušť, tak sbírali manu, ale je tam jeden zajímavý moment: mana padala každý den, a oni si směli nasbírat jenom tolik, kolik snědli každý den. Když se někdo „ulakotil“, když nasbíral víc, když si nahamounil, tak se mu to zkazilo do druhého dne a říká Druhá kniha Mojžíšova, že z toho vycházel velký zápach a že to bylo nepoživatelné.

Tam byl ten moment toho spolehnutí: Bůh se o vás každý den postará. Ti lidé, kteří šli za Ježíšem na to opuštěné místo, tak se taky spolehli, že on se o ně postará, že on je nenechá na holičkách, takže to je další myšlenka, kterou můžeme nalézt v eucharistii.

Jaký má být náš postoj k eucharistii? Musíme vycházet z toho, co Ježíš řekl. Ježíš primárně řekl: „Vezměte a jezte.“ Ne, že bychom neměli eucharistii uctívat, ano, ale první je ‚vezměte a jezte‘ a potom ‚važte si toho, co jíte‘. My v češtině říkáme, že jdeme k svatému přijímání. Latina používá jiný termín – *communio*. To přijímání říká: „Vyjadřuje to moji úctu k Ježíšovi. Já ho s úctou přijímám, On přichází ke mně,“ ale to *communio* znamená pohyb ze dvou stran, sjednocení, vzájemné odevzdání se. Je tam naznačeno obojí – že Ježíš říká: „Ano, člověče. Já vím o tvých chybách, o tvých pochybnostech a já k tobě přicházím. Já k tobě přicházím, abych tě posílil, abys ze mě rostl.“

Takže bychom klidně mohli říct: nebojme se ve svatém přijímání Ježíšovi odevzdat sami sebe se svými radostmi, se svými bolestmi, se svým strachem, se svými obavami, s tím, co nás tíží, s tím, s čím si třeba nevíme rady. On právě proto přišel a proto s námi zůstává.

Eucharistie tak, jak ji Ježíš zamýšlel, je jídlo. Jídlo nemáme za odměnu, jídlo jíme, protože musíme, protože ho potřebujeme. A tak to má být i s eucharistií. Máme přicházet vždycky, když jsme na mši svaté, vždycky máme být připraveni, protože tu eucharistii potřebujeme. Jako potřebujeme tělesné jídlo pro náš tělesný růst, eucharistii potřebujeme pro náš duchovní růst.

Takže děkujeme za to, máme eucharistii v úctě, važme si jí, ale hlavně ji přijímejme.

Aby váš život nebyl pouští

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.06.2007 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Narození sv. Jana Křtitele

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 49,1-6](#); 2. čtení [Sk 13,22-26](#); evangelium [Lk 1,57-66.80](#);

Jak už jsem říkal minulou neděli v ohláškách, v církvi se zpravidla slaví den úmrtí nějakého člověka, říká se tomu „den narození pro nebe“. Pouze u Pána Ježíše, u Panny Marie a u Jana Křtitele slavíme také den narození pro tuto zemi, den příchodu na tento svět. Je to proto, že Ježíš je Boží Syn, je to rozhodně význačný den, a potom jsou to ti nejbližší, kteří byli s Pánem Ježíšem.

Panna Maria s ním byla dlouho, Jan Křtitel s ním byl jenom několikrát, víceméně se několikrát potkali - ještě předtím, než se oba narodili, když Maria přišla k Alžbětě, potom se možná potkali jako děti, to nevíme, o tom nám Písmo svaté nic neříká, a potom se potkali, když Ježíš přišel, aby přijal od Jana Křtitele křest pokání. Potom se vlastně ještě několikrát viděli, když Ježíš prošel kolem Jana Křtitele a Jan říká: „Hle, Beránek Boží!“, a to bylo víceméně všechno. Potom Jan Křtitel posílá za Ježíšem svoje učedníky, ale už s ním nemluví a ptá se: „Kdo jsi? Jsi ten, na kterého čekáme nebo máme čekat jiného?“ A nakonec jdou za Ježíšem Janovi učedníci v okamžiku, kdy je Jan Křtitel uvězněn a doufají, že Ježíš nějakým způsobem zasáhne a Jana z toho vězení vysvobodí.

Úkol Jana Křtitele byl skutečně velký. Kdyby byl Jan Křtitel sám, tak by ten úkol nikdy nesplnil, ale protože Bůh byl s ním, tak on přijal tenhle úkol, který byl víceméně nad lidské síly, úkol, který byl také velmi nevděčný – nikdo nikdy neřekl Janu Křtiteli, že mu děkuje (myslím z lidí), pouze vlastně Ježíš se vyjádřil několikrát pochvalně o svém předchůdci, ale jinak z Izraelského národa nikdo neřekl: „My ti děkujeme za to, žeš nám ukázal Ježíše, žeš nám řekl, jak máme žít, co máme dělat a čeho se máme vyvarovat.“

Přesto můžeme říct, že Jan Křtitel tento svůj úkol splnil skutečně velmi dobře. Udělal to tak, jak to předpověděl anděl při tom, když mluvil se Zachariášem. Jan Křtitel měl za úkol napravit Izrael, ale on se nestal mravokárcem, on se nestal tím, který by jim hrozil, ale on jim skutečně ukazoval cestu. Někomu napravovat, někomu ukazovat jeho chyby, je úkol velmi nevděčný, protože dost často se stane, že ten, kdo je káraný, to nepřijme. Řekne: „Co mi tady povídáš? Tak to není! Já to vím nejlíp, jak je to se mnou.“

Jan Křtitel nikdy nesklouzl jenom do toho, že by říkal: „Tohle a tohle děláte špatně,“ ale Jan Křtitel ukazoval cestu. Tam je krásné to, když se ho ptají: „Kdo jsi? Co o sobě říkáš?“ Víte, v tom bylo velké pokušení, aby on si něco přivlastnil, aby si dal nějaký titul, ale Jan to všechno odmítne a říká: „Já jsem hlas volajícího na poušti.“

Neřekl „já jsem volající na poušti“, ale „hlas volajícího na poušti“. Proč to říká takhle? Tady v tomto vyjádření, které je velmi básnické, velmi poetické, ale na druhou stranu taky je v něm řečeno to, že ten, kdo to říká, je nějaká osoba, že to není jenom nějaký seznam pouček „tohle dělej, tohle nedělej, toho se vyvaruj, tohle musíš, tohle nesmíš“, ale že ten Jan k nim má osobní vztah.

Víte, v tom je neštěstí mnohých těch mravokárců, že oni nemají osobní vztah k těm, kterým chtějí pomoci, že často ten, který chce někoho napravit, je takový tvrdý, neosobní. Jan byl velmi osobní a říká: „Já jsem jeden z vás a já jsem byl pozván a poslán, abych Vám hlavně pomohl.“

„Hlas volajícího na poušti.“ „Připravte cestu Pánu.“ Jan skutečně stál na poušti, na Judské poušti, na místě, kde toho mnoho nerostlo, ale pro ně to nebylo zas až tak nic neobvyklého. Přes tu poušť oni chodili z Jeruzaléma do Jericha velmi často, oni s tou pouští žili, takže tam bylo i to, že jim to nějakým způsobem připadalo normální, a Jan jim chce říct: „Uvědomte si, že ta poušť je obraz vašich vztahů (nebo našich, on Jan se z nich nevyděloval).“

On říká: „Uvědomte si, že pokud ty vztahy nebudou založeny na Bohu, tak to bude poušť, tak to uschne, a já vám říkám, snažte se to nějakým způsobem zavlažit, zúrodnit, změnit. Snažte se, aby váš život nebyl pouští, aby nebyl vyprahlý.“ Člověk je často vyprahlý, vyprahlý po různých zážitcích, aby jeho život nebyl všední.

Víte, to je taková bolest třeba i dnešní doby. Mnoha dětem, mnoha mladým lidem jejich život připadá příliš všední, příliš stereotypní a oni touží po něčem, po nějaké změně a jdou za tím, kdo jim tu změnu nabídne. Zpravidla to nebyvá změna k dobrému, a to je ta poušť. A Jan říká: „Musí začít ti starší, musí začít ti, kteří už dosáhli nějaké životní moudrosti, musí ukázat, že jsou ochotni se změnit.“

Hlas volajícího na poušti, připravte cestu Pánu – to byl ten hlavní úkol, to je důvod celé té změny, to je důvod toho snažení. Ne proto, abych si připadal, že jsem dobrý, ne proto, abych byl lepší než soused, abych lépe vypadal před ostatními lidmi, ale „připravte cestu Pánu“.

Takže to naše snažení a snažení Jana Křtitele, snažení Izraelitů nebylo samoučelné. Tady nejde o to, abychom „vyrovnali světový rekord“, abychom překonali někoho, kdo tu byl před námi, ale o to, abychom připravili cestu Pánu.

Víte, možná že na toto taky hodně zapomínáme ve svém křesťanství. Proč? Proč jsem tady? Proč věřím v Boha? Probíhá příprava na biřmování a už jsem minule říkal biřmovancům: „Počítejte s tím, že se vás pan biskup zeptá, proč chcete být biřmování, co od toho čekáte, k čemu si myslíte, že vám to v životě bude?“

Jedna odpověď byla: „Zeptám se doma babičky.“ Druhá odpověď byla: „Abych mohla mít svatbu v kostele a mohla být za kmotru.“ A já říkám: „No, to radši ani před panem biskupem neříkat,“ protože toto jsou odpovědi, které říkají, že já z toho chci něco mít, a celé to snažení, jak jim to předkládal i Jan Křtitel, tak vlastně je otočeno vůči jiným lidem. Ne „co z toho já budu mít“, ale „jak pomůžu těm druhým“.

„Připravte cestu Pánu.“ On neříká: „Snažte se, abyste měli klidnější spaní, aby vaše svědomí bylo čisté.“

„Připravte cestu Pánu.“ Není to zaměřeno na mě, na sebe, dovnitř, ale je to zaměřeno ven. V tom je obrovský rozdíl a je to zaměřeno velmi pozitivně. Chci něco nabídnout.

„Obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům.“ Je to zaměřeno k jakémusi budování harmonických vztahů. Na toto velmi zapomínáme, že i toto je záležitost křesťanství. Takhle se skutečně křesťanství, víra v Boha, dotýká země a našeho každodenního života. Ten Jan Křtitel stál na zemi. Každý den se setkával s chybami těch druhých, kteří k němu přicházeli a ptali se ho: „Co máme dělat?“ A jak víme, všem těm, kteří se ptali, dával velmi praktické a jednoduché rady – vojákům, kupcům, prodávacům, vůbec všem. Ty rady byly velmi jednoduché, byly zakotvené v praxi a pomáhaly jakýmsi způsobem spojit zemi s nebem. Pomáhaly navazovat vztahy, mosty, mezi lidmi navzájem a mezi člověkem a Bohem. A v tomto je Jan Křtitel velkou postavou.

Jak jsem říkal, nemáme v Písmu svatém jedinou zmínku o tom, že by někdo z těch lidí, kteří tam přišli, že by řekli: „Děkuji ti. Děkuji ti, žes mi ukázal cestu.“ Udělejme to my aspoň v duchu při této mši svaté.

Neschopnost užívat svobodu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.07.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

13. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Král 19,16b.19-21](#); 2. čtení [Gal 5,1.13-18](#); evangelium [Lk 9,51-62](#);

Bratři a sestry, jak jsem už říkal na začátku mše svaté, jednou z myšlenek, kterou můžeme nalézt v dnešních textech, je myšlenka svobody.

Co to je svoboda? Často o tom slyšíme, že někde chybí svoboda, nebo zase naopak někdo říká: „Já jsem svobodný, mám svobodu.“ Co to je? Je to něco, po čem lidé touží, je to něco, o co lidé usilují, ale na druhé straně je to taky takové zaklínadlo a mnoho lidí vlastně neví, co to je svoboda.

Svoboda není samoučelná, ale svoboda je vždycky „k něčemu“. Být svobodný, to znamená mít možnost volby, vybrat si. Krásně to bylo naznačeno v prvním čtení, kdy Eliáš přichází k Elizeovi, a když vidí, jak Elizeus se má dobře, jak je to velký sedlák, kolik má dobytka a jak mu to jde na poli, tak Eliáš pochybuje, že by Elieus to tam všechno nechal a šel za ním.

Tam je to krásně vyjádřeno tím, když Elizeus říká: „Dovol mi, abych se šel rozloučit,“ a Eliáš říká: „Jdi a vrať se.“ Ale protože tomu moc nevěří, že se Elizeus vrátí, tak říká: „Já jsem udělal, co jsem měl udělat,“ jinými slovy: „Teď je to na tobě. Teď je to na tobě, jestli splníš ten slib, že se vrátíš.“ A Eliáš se asi divil, když se Elizeus vrátil.

Takže tedy být svobodný, to znamená mít možnost volby. Na druhé straně s každou svobodou nastupuje odpovědnost. Jak říkáme, každá mince má dvě strany. S výhodou přichází i určitá povinnost, s možností volby přichází odpovědnost. A takhle bychom mohli pokračovat.

O té svobodě hodně mluvil dnešní úryvek z listu Galaťanům. Když Pavel hlásal Galatským evangelium, byli pro něj nadšení. Potom Pavel od nich odešel, pokračoval na svých misijních cestách, a přišli tam někteří lidé, kteří pocházeli ze židovství, ale hlásili se také k evangeliu, i když musíme říct, že asi to evangelium nepřijali úplně, protože ti lidé říkali: „Vy musíte zachovávat Mojžíšův zákon.“ A teď ti Galaťané nevěděli, co mají dělat, co nemají dělat, a bylo tam hodně těch, kteří říkali: „Ano, máte pravdu. Budeme tedy zachovávat Mojžíšův zákon a budeme se hlásit i k evangeliu.“ A ono se to vylučuje a nejde to, nejde to moc do sebe.

A apoštol Pavel se snaží je vyburcovat. On tam používá termíny jako „vy pošetlí Galaťané“, chce s nimi zatřást, chce je přivést k tomu, aby mysleli, aby uvažovali. Znakem každé svobody je to, že člověk může svobodně uvažovat, používat svůj rozum, svoji hlavu. Naopak každá totalita se snaží, aby člověk nemyslel, snaží se už dát předem jasné formulované odpovědi. Fascinuje mě jeden náboženský časopis, není vůbec křesťanský, ale v tom časopise té společnosti jsou otázky a pro jistotu jsou hned i odpovědi, aby teda bylo jasné, k čemu se má dojít, aby ten čtenatel náhodou nepřišel na něco vlastního, aby se neubíral svou vlastní cestou.

Svoboda, jak jsem říkal, má vždycky vztah, svoboda je k něčemu nebo k někomu, je to vlastně nabídka cesty. A my se musíme ptát, kam mě ta cesta dovede, ke komu nebo k čemu mě ta cesta přivede. Ano, když to vezmu nějak absolutně, tak můžu říct: „Mám svobodu - mám svobodu brát drogy, mám svobodu se opíjet, mám svobodu rozházet v hazardních hrách svůj majetek, ale je to skutečná svoboda? K čemu mě to dovede?“ Je to nějaká pokřivená svoboda, ona to není ani svoboda, protože všechno, co vede ke zničení člověka, ke zničení jeho zdraví, ke zničení vztahů, ke ztrátě života, ke ztrátě smyslu života, to ani nelze nazvat svobodou. To je jakási pseudosvoboda, to se jenom tak tváří.

Apoštol Pavel říká: „Evangelium vám nabízí svobodu, nabízí vám možnost volby. Evangelium není totalita, která by říkala: „Nesmíš mít vlastní názor, naopak člověče, buduj si svůj vlastní názor, ale srovnávej ho, srovnávej ho s evangeliem a buduj svoji schopnost se rozhodovat.“

Víte, toto je asi jedno z takových nejpalcivějších dědictví, které jsme zdědili po minulém režimu – neschopnost užívat svobodu. Mnoho lidí nechce přijmout odpovědnost, chtějí, aby za ně někdo rozhodl, a když za ně pak někdo rozhodne, tak si stěžují, tak říkají, že „byla potlačena moje práva“. Mnoho lidí nechce přijmout možnost té volby a nechce také přijmout to, že potom musí nést následky té volby.

My, jako křesťané, když toto víme, máme být svědky svobody, máme svědčit o tom, že člověk je povolán ke svobodě, že je mu nabídnuta tato svoboda. Je to svědectví velmi těžké, velmi obtížné. Proč? Protože se nás na to nikdo neptá, protože mnoho lidí ani nenapadne, že by evangelium nabízelo svobodu. V mnoha lidech je zakotvena představa, že evangelium, víra, náboženství, že to je zase nějaká totalita, kde člověk nic nemůže a musí jenom poslouchat. Ale ona to není pravda.

Apoštol Pavel na jedné straně psal Galaťanům, jak mají užívat svoji svobodu, ale na druhé straně byl velkým svědkem této svobody. Věděl, že „slova zní, ale příklady táhnou“, a proto tedy nejen psal, ale hlavně o tom svědčil, podle toho jednal. A tak i my můžeme o tom mluvit, jistě to bude užitečné, ale víme, že v naší dnešní době je mnoho lidí zase alergických na slova, protože slov už bylo řečeno spousta. Hlavně je potřeba o tomto povolání ke svobodě svědčit v každodenním rozhodování, v tom, že si budeme vědomi toho, že svoboda je cesta – cesta k člověku, cesta k Bohu, v tom, že každý den budeme tuto svobodu přijímat, používat a že taky vezmeme na sebe tu odpovědnost, která bude z našich rozhodnutí, z naší volby pramenit.

Takže kéž jsme tak jako Pavel pro Galaťany i my svědky svobody pro dnešní svět kolem nás.

O závislostech

P. Mgr. Václav Rychlý, OPraem

08.07.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

14. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 66,10-14c](#); 2. čtení [Gal 6,14-18](#); evangelium [Lk 10,1-12.17-20](#);

Sestry a bratři, už podruhé tento týden slyšíme stejná slova evangelia – ve čtvrtek na slavnost svatých Cyrila a Metoděje a dnes. Možná právě proto, abysme si je lépe zapamatovali, lépe promysleli, abysme podle nich žili. Máme hlásat evangelium, jako to dělal Cyril a Metoděj, v dnešní době a slovy to nezmůžeme, jedině vlastním příkladem.

Vždycky, když slyším tato slova: „Když vejdete do některého domu, napřed řekněte: ‚Pokoje tomuto domu,‘“ tak si vzpomenu na věznici, kde pracuji. Jsem tam už pátým rokem, a i když je to zdánlivě delší doba, tak pořád se mám co učit, třeba i od starších, moudřejších kolegů kněží, kteří pracovali ve vězeňství anebo docházeli do věznic. Od nich jsem se právě naučil, když přicházím ráno do věznice, tak aspoň takovou stělnou modlitbu anebo na rtech slova: „Pokoje tomuto domu a všem, kdo v něm přebývají.“

Člověk by se měl snažit působit pokoj, ne rozbroj. Nemáme být vlci mezi vlky, ale ovce mezi vlky. Ne vždycky se mně to daří, taky tam mám různé problémy, konflikty, občas mě nějaký ten vězen vytočí a já nevím co dalšího. Člověk potom rekapituluje taky svoje svědomí a říká si: „Toto jsem mohl udělat jinak, měl jsem být trpělivější. Nedal jsem třeba špatný příklad?“ Určitě těch důvodů k zamyšlení je hodně.

Jistě, ta půda pro setbu evangelia třeba v té věznici je daleko kamenitější nebo trnitější než někde jinde. Milost předpokládá přirozenost a u většiny těch našich chovanců ta přirozenost je skutečně narušena. Ale člověk to nemůže omlouvat tímto, zrovna tak jako vy, když se budete vymlouvat: „Za to prostě může konzum dnešní doby, že moje děti nechodí do kostela, ... a škola, která je odvedla, a kamarádi, a v minulosti komunistický režim,“ a tak dál. To jsou vždycky jenom takový sebeomluvy, zrovna tak by to bylo i u mě.

Je zapotřebí si nastavit sám zrcadlo a musím si přiznat, že kdyby na mojem místě byl třeba takovej svatej Don Bosko anebo jiní velikáni, kteří třeba v této oblasti dřív taky působili (farář Arský třeba), tak by určitě velká část těch mých chovanců se obrátila, změnila svoje chování, uvěřili by. To spolu velmi úzce souvisí.

A zrovna tak vy třeba doma, když prostě si stěžujete někde na ty svoje děti a vnoučata anebo byste rádi svým příkladem oslovili sousedy, kolegy v zaměstnání, spolužáky ve škole. Jistě, za něco si můžou sami, že jsou třeba uzavřeni evangeliu, ale velká míra viny je na nás, že my nehlásáme evangelium dostatečně srozumitelně, zřetelně, přesvědčivě, ne slovy, ale vlastním životem. To je to nejdůležitější.

Takový to starý latinský přísloví říkalo: Verba movent at zempla trahent – Slova hýbají, ale příklady táhnou. A to si myslím, že bylo to nejdůležitější u Cyrila a Metoděje a u dalších světců – srdcem získali Kristu národ celý. To nebylo nějaký učený promlouvání nebo manipulace založená na poznacích z psychologie, pedagogiky a já nevím co dalšího, ale to byl vlastní osobní příklad živé víry. A to je možná něco, co nám křesťanům na našem území v jednadvacátém století schází. Jsme vlažní, příznějme si to – já i vy – a proto nezapalujeme ty ostatní, proto nežijeme skutečně křesťanství, jak bysme měli žít, a je zapotřebí přinejmenším aspoň si to přiznat, protože taková ta dobrá diagnóza je základem pozdějšího léčení. Abysme mohli se sebou něco udělat, tak je potřeba si přiznat svůj stav věci.

„Na jaké místo já ve svém životě dávám Krista?“ To je taková otázka na zamyšlení a pomůckou nám může být třeba to, že si doma vezmete kus papíru a tužku a do nakreslíte si trojúhelník. Do něho zkuste vepisovat všechno důležité ve svém životě. Ale nesmíte to udělat doma v rodinném prostředí, to byste jeden lhali před druhým, je zapotřebí soukromě si sednout, vzít si ten papír, tužku, nezapomenout na gumu, a teďka zapisovat hodnoty ve svém životě, který jsou důležité. Nejenom ty, který bych chtěl mít na prvním místě. Jasně, když budeme věřící, tak na první místo si navrchu napíšeme „Pán Bůh, víra, spása duše“ třeba, ale zkuste nad tím uvažovat.

Jestliže já nedokážu se vzdát třeba cigarety, je skutečně Pán Bůh nad tou cigaretou anebo ta cigareta, závislost na kouření nad tou vírou? Proto ta guma, zkoušet gumovat a přehazovat hodnoty. Zrovna tak, když často sahám po skleničce nebo cokoliv dalšího. Ale zkuste si tam vepsat všechno, opravdu. Třeba televize, zaměstnání, práce, zahrádka, koníčky, barák, stavba, auto, motorka, kolo, sport, počítač, mobil, ale i knížky, čtení. Prostě všechno to, ať už indiferentní, kladné, negativní, co já vlastně ve svém životě užívám, a co znamená nějakou hodnotu v mém životě. A poskládejte to, co má před čím přednost. Pochopitelně tam má svoje místo rodina, zdraví, peníze, všichni je potřebujeme. Ale zase v určitém stupni hodnot by ty peníze měli být, ne asi na prvním místě.

Myslím si, že kdo takhle si zodpovědně sestaví takovou tu stupnici hodnot, tu pyramidu, tak u málokoho bude na prvním místě, tam v tom vrcholu Bůh nebo víra. Jsou různé věci, který převáží. Když dám přednost zaměstnání, vzdělání nebo dovolené před návštěvou kostela, tak asi s tou vírou někde něco úplně není v pořádku, asi já ty hodnoty stavím trochu jinak. Když já nemůžu jít za celej tejdenně do kostela, protože jsem v zaměstnání, zase – je to asi trochu jinak. Když dám přednost práci v neděli před návštěvou kostela a já nevím co podobného. Když dávám přednost kamarádům před rodinou, tak asi zase ti kamarádi budou výš než ta rodina a podobně.

Takhle zkoušet si to zodpovědně sestavit a nebát se toho ideálu, ke kterému se máme přibližovat: stávat se závislými na Kristu, mít skutečně na prvním místě ve svém životě postavenýho Boha. To teprve může určit správný pořadí hodnot a rozumný užívání všeho ostatního.

Víte, to, že dneska třeba tak masivním způsobem lidi porušují normy ve společnosti a že prožíváme různé krize, negativní závislosti a já nevím co dalšího, tak to je jenom důsledek toho, že lidi opustili Pána Boha. A ono se to týká i nás, i my jsme ohroženi tou sekularizací, zesvětštěním společnosti. A musíme se tomu bránit, musíme žít jiným způsobem života než naši sousedé a tak dále.

Je zapotřebí Krista ve svém životě stavět na první místo, nebát se být na něm závislí.

Víte, ta závislost dneska se skloňuje v různých podobách a my z toho máme strach, že třeba moje děti propadnou závislosti na drogách, manžel koketuje s alkoholem a já nevím co dalšího. Já jsem před časem viděl takovej zajímavý film, takový závislosti podaný z jinýho úhlu pohledu. My vidíme jenom ty negativní důsledky a tak dál, a tam to bylo rozebraný z širšího pohledu. Nejenom, že člověk je závislý na tom alkoholu, na drogách, na kávě a ... cigarety, rychlá jízda, televize, mobily, automaty ..., ale třeba i zdánlivě neškodné věci: čokoláda ... Na spoustě věcí můžeme být závislí, prakticky na všem.

Ono to úzce souvisí s tím, co jsem říkal ve čtvrtek, kdy jsem připomínal ten svatodušní hymnus: „Člověk bez Tvé pomoci (bez pomoci Ducha svatého) slábne a je bez moci, vše mu může uškodit.“ Nakonec je to pravda. Když člověk ve svém životě nespolupracuje s duchovními hodnotami, s Bohem, když nemá pomoci, dary Ducha svatého, tak všechno, co mu má sloužit, mu může uškodit, a to, co mu má sloužit, tak najednou člověk slouží tomu stvořenému a otročí a stává se závislým.

V tom filmu bylo ještě podáno to, že člověk se rodí jako bytost hluboce závislá na mamince, na jejím životě, na mateřském prsu, potom na rodičích.

Děcka, uvědomte si, že kdybyste neměli maminku, tatínka, tak jak by vám asi bylo? Nejenom, že by vás neměl mít kdo rád, ale neměl by vás kdo materiálně zabezpečit, starat se o vás. Asi byste neměli pěkný oblečení, který na sobě máte, nejeli byste zrovna na tu dovolenou, kterou plánujete a já nevím co dalšího. Nejenom, že by vás jenom někdo napomínal kvůli známám a nutil chodit do školy, ale spoustu věcí byste neměli. Jste závislí na svých rodičích, než se postavíte na vlastní nohy.

Člověk potom, když se osamostatňuje, tak prožívá takový boj s tou závislostí. Odtrhává se od té primární rodiny, aby vytvořil vlastní rodinu, aby se stal znovu závislým na své manželce, na dětech a tak dále.

Kolikrát ve svém životě bojujeme, chceme být nezávislí a přitom se stáváme závislí? :) A rádi mnohokrát.

A potom dál, když člověk stárne a ubývají mu síly, přicházejí nemoci, tak se znovu stává hluboce závislým. A z toho života odchází jako hluboce závislá bytost odkázaná na toho, kdo ho třeba přebalí, kdo ho nakrmí a možná podá lžičku vody.

Víte, ono to o něčem svědčí – o tom, že Bůh stvořil člověka jako bytost hluboce závislou, aby člověk závisel na Bohu, aby ho miloval, aby za ním ve svém životě šel, aby ho stavěl na první místo ve svém životě. Pokud to takhle je, pokud člověk v té stupnici hodnot má na prvním místě Boha, tak ho nemůže ohrozit žádná jiná závislost – ani alkohol, ani droga. Pokud ten Bůh je někde uprostřed nebo vůbec schází v té stupnici hodnot, tak nás může ohrozit skutečně všechno. A vždycky tam, kde se děje něco negativního, a to nejsou jenom ty závislosti, tak to je buď selhání, kolaps víry anebo úplná absence víry a je zapotřebí, abychom se stávali závislími – závislími na Bohu, abychom prožili svůj život a neztratili cíl té pozemské pouti – život věčný.

Takovou pomůckou nám může být rozdělení závislostí. Já jsem si uvědomil nedávno, když jsem byl na nějakém protidrogovém školení, takový ty stupně závislosti. O závislosti se asi nedá hovořit, když člověk někdy za život to přežene a opije se, ale když už prostě takhle při různých příležitostech neúměrně sáhne po tom alkoholu, po drogách nebo prohraje větší částku peněz v automatech, tak už je to taková příležitostná závislost, jakýsi první stupeň závislosti.

Další stupeň, už nebezpečnější, je takové to víkendové užívání alkoholu nebo drog. To někteří dobře znají. Prostě přijde po namáhavém týdnu v pátek z práce domů, valí do hospody, tam se zlinkuje s kamarádama, celý týden z toho strčí, ale v pondělí už je zase schopnej chodit do práce a vykonávat svoje povinnosti. Sice doma sklídí hubování manželky, ale prostě ještě to pořad neohroží příliš jeho sociální vazby nebo další život.

Zrovna tak někdy mládež. V pátek se jde na diskotéku, tam se užije nějaká ta diskotéková droga, další den se z toho zotavují, ale prostě v týdnu normálně navštěvují školu, studují na fakultě a tak dále.

Takový zlom nastává v té závislosti teprve, když člověk už tu drogu nebo alkohol potřebuje i třeba v týdnu. Ten zlom nastává v tom, že ten člověk není schopnej jít ráno do práce nebo přijde opilý na pracoviště, ztrácí práci. Začne to prostě určovat jeho život. Zrovna tak s drogama, kdy kvůli té droze přestane chodit do školy, ... záškoláctví a já nevím co dalšího. Kdy prostě už se rozpadají ty sociální vazby. Člověk ztrácí práci, přestane chodit do školy, doma zažívá problémy a protože potřebuje čím dál víc peněz na svoji závislost, tak začne třeba doma krást a tak dál. Většinou se vazby v rodině rozpadají, člověk třeba z rodiny odchází, rozvádějí se a podobně.

A takový poslední stupeň závislosti, kdy jde o závislost v plném slova smyslu, tak je, že ten alkohol nebo droga začne určovat život toho člověka, že on to fyzicky potřebuje ke svému životu, nedokáže se bez toho obejít – takovej alkoholik, kterej ráno už čeká u obchodu než otevřou, aby si mohl koupit to svoje pivo nebo cokoli dalšího. Potom člověk pro tu drogu nebo alkohol udělá cokoli, dopouští se trestné činnosti. Většinou už nebydlí doma, protože ti nejbližší s ním nemohou být, protože je pro ně nebezpečný, okrádá je a tak dál. A droga nebo alkohol pochopitelně podlamuje jeho zdraví. To je vlastně to poslední stádium závislosti.

Teďka si zkuste to vzít úplně z jinýho pohledu a místo té drogy nebo alkoholu si tam dejte Pána Boha.

Máte takový to první stádium, takový ti občasný uživatelé. To je prostě někdo, kdo někdy přijde do kostela – Vánoce, Velikonoce, svatba, pohřeb – a zažije tam něco pěknýho, něco duchovního, ono ho to trochu osloví, ale prostě nepřítáhne a zůstává tak nějak mimo. Třeba je formálně pokřtěný, ale nic víc.

Pak jsou ti víkendoví uživatelé, a ruku na srdce, to jsme většina z nás. Prostě v neděli jdeme do kostela, ale ono to příliš neovlivní náš všední život. Na pracovišti, doma, během týdne žijeme stejně jako to naše nevěřící okolí. Ale v neděli do toho kostela jdeme. V týdnu už ne, protože na to nemáme čas. V té stupnici hodnot prostě před tím Pánem Bohem máme zaměstnání, máme rodinu, máme já nevím co dalšího, máme různé hodnoty, ale na kostel, na Pána Boha nám čas nevybývá.

O takovém tom aktivním nebo horlivém křesťanovi se dá hovořit až v tom třetím stupni závislosti, kdy člověk potřebuje ke svému životu ne alkohol nebo drogy, ale potřebuje Boha. To jsou ti věřící, kteří třeba ráno vstanou o hodinu dřív a než jdou do práce, tak se účastní mše svaté. Babička, která nevynechá žádnou příležitost, kdy v jejich kostele je mše. Pokaždý

jde ke svatému přijímání. Prostě znamená vysokou hodnotu v jejich životě setkání s Kristem a Kristus pomalu určuje jejich život.

A poslední stádium závislosti je vlastně takové to, že člověk je závislý na Bohu, že se snaží svůj život s Bohem sjednotit, poznávat Boží vůli, že ho v jeho životě nemůže nic ohrozit, protože všechno poznává, že je Božím řízením, vidí druhý smysl věcí, žádná ztráta ho nemůže ohrozit a tak dál. Člověk ve svém životě skutečně žije duchovně, žije sjednocený s Bohem.

To je to poslední stádium závislosti, ke kterému bysme se jako křesťané měli dopracovat a který se dá nazvat svatostí a který je skutečně tou vstupenkou do nebe. Ale ta závislost na Bohu oproti závislosti na drogách nebo na hře nebo na čemkoliv dalším je jiná v tom, že neboří naše společenské vztahy, že se nám nerozpadá rodina a já nevím co dalšího, ale naopak. My, protože ve svém životě ty normy máme jinak postaveny, na první místo stavíme Boha, tak dokážeme vyjít třeba se snachou, se sousedy, dokážeme ustoupit ze svého já, nemstít se a tak dál. Ale to dokážeme jenom s pomocí víry.

Je zapotřebí, abysme se stávali závislími na Bohu, abysme si každý uvědomili, v jakém tom stupni závislosti jsem, jestli jsem vůbec v nějakém a abychom ji prohlubovali, abysme v žebříčku hodnot Boha stavěli na první místo. Ono to tak většinou není, ale abysme je tam dostávali postupně a vytěsňovali ty další jiné hodnoty do toho nižšího pořadí, aby Bůh určoval můj život, smysl mého života, hodnoty v mém životě. Teprve tehdy prožiji dobře svoji přítomnost, teprve tehdy mám záruku, že jednou po své smrti dostanu život věčný. Teprve tehdy mám šanci svým příkladem oslovit ostatní a přitáhnout je ke Kristu.

Ať se tak stane a přímluva světců Cyrila a Metoděje, které jsme v tomto týdnu oslavili, nám v tom pomáhá.

Jsmo opravdu dál než Kolosané?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
15.07.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
15. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dt 30,10-14](#); 2. čtení [Kol 1,15-20](#); evangelium [Lk 10,25-37](#);

Budeme mluvit a uvažovat nad úryvkem z listu Kolosanům, který jsme teď slyšeli. Krásně se ten úryvek myšlenkově shoduje s tím, co jsme slyšeli ve vstupní modlitbě. Tam se říkalo, že prosíme o to, aby v našem životě došlo k takové shodě, abychom se dokázali vyhnout tomu, co odporuje křesťanskému způsobu života a do svého života přijímali to, co se s křesťanstvím shoduje, protože právě některé věci, které jsou v rozporu s křesťanstvím, to byl takový impuls, proč Pavel psal do Kolos.

Děcka tu nejsou (děti byly v sakristii), tak položím otázku vám: Víte, kdo jsou to sudičky? Určitě. Řeknete: to jsou pohádkové bytosti, které se sejdou nad novorozencem a určí mu, jaký bude jeho osud, určí mu, co dostane „do vínku“. A v nějaké takové podobné síly věřili Kolosané. Věřili ještě potom v další věci. Vyskytoval se tam takový přehnaný důraz na oslavu svátku, ale na oslavu svátku v tom „zákonickém“ slova smyslu, mechanickém – „je potřeba dodržovat předpisy, je potřeba zachovávat všechna ta nařízení do posledního puntíku“.

Potom se tam vyskytoval ještě jeden takový extrém, a sice přehnaná askeze. Askeze je to, když se člověk nějakým způsobem zapře. Do askeze patří půst a další věci, ale cílem askeze je, aby se člověk setkal s Bohem. Cílem těchto lidí, kteří to dělali v Kolosách, ale bylo, aby se ukázali, aby se předvedli, aby je druzí obdivovali, aby si říkali: „Ten je teda dobrý. Opravdu, ten už to někam dotáhl.“

A Pavel říká: „Toto všechno je špatně. Tito lidé staví svůj život na té askezi, na slavení svátků, na víře v různé sudičky, ve hvězdy, v horoskopy a podobně.“ A Pavel říká: „Postavte svůj život na Kristu.“

Pavel tady v tom úryvku, který jsme dnes četli, se snaží odpovědět na tři základní otázky, které si kladla antická filozofie. Kladli si je všichni ti filosofové, všechna ta velká jména, která známe: Platon, Aristoteles, Sokrates a další. Všichni si dávali vlastně tři otázky – první: „Odkud jsme se tu vzali?“, druhá: „Co je úkolem, smyslem lidského života na této zemi?“ a třetí: „Co s námi bude, až tady z této země odejdeme? Kam půjdeme?“

A Pavel říká: „Na to všechno najdete odpověď v evangeliu. Kristus je původce tohoto světa – viditelného i neviditelného, dává smysl našemu životu na této zemi a nakonec nás vezme k sobě, je tedy i cílem.“

Bratři a sestry, můžeme si říct: „No, tak dobře, my už nevěříme na sudičky, my jsme velcí, my jsme dospělí“, ale jsme opravdu dál než ti Kolosané? Protože čím dál tím víc lidí u nás vyhledává kartáře nebo kartářky, astrology, vyhledává různé léčitele a skálopevně tomu věří. Já teď nemám na mysli to, když člověk otevře nějaký časopis nebo noviny, uvidí tam horoskop a přečte si to, usměje se tomu, zase to zavře a jde dál v životě, ale mám na mysli ty lidi, kteří tomu skálopevně věří, kteří si skutečně myslí, že nějaké postavení hvězd může ovlivnit náš život. Mám na mysli lidi, kteří zapomněli, že jsou to fyzikální zákony, které drží tento vesmír pohromadě a že ty zákony dal zase Bůh.

Bratři a sestry, apoštol Pavel chtěl Kolosanům připomenout, že tyto věci nelze sloučit s křesťanstvím – buď věřím v ty hvězdy nebo věřím v evangelium, a tak bychom mohli pokračovat. Chtěl to připomenout nebo zdůraznit, protože věděl, že každý člověk je v tomto nebezpečí.

My v naší době jsme ještě v jednom nebezpečí. V naší době mnoho lidí spoléhá na techniku, na technický pokrok, ale potom ještě spoléháme na jednu věc: na instituce. „Ta a ta instituce to musí zařídit, ona se musí postarat“, všichni to známe. „Ať to zařídí stát“, to je takové nejčastější zaklínadlo a zapomínáme, že tam jsou taky jenom lidi, že jsou tam stejně jako všude jinde lidé dobří, lidé špatní, ale vždycky lidé chybující a nemůžeme čekat od nikoho žádné zázraky, od člověka rozhodně ne.

Nejsme dál než byli Kolosané. V nebezpečí, že dáme svoji důvěru, svoji víru někomu jinému než Kristu, v tomto nebezpečí jsme my všichni. Takže to je první část toho dnešního úryvku, kdy Pavel říká, kdo je Kristus: „On je původce, on je smysl tohoto světa, on je cíl, dovršení.“

A potom říká dál Pavel, co Kristus udělal: vykoupil nás, zachránil nás. V čem to spočívalo? Že nás usmířil s Otcem. Usmíření, to je takový velký Kristův úkol, v kterém my máme pokračovat. Není to úkol vůbec jednoduchý, vůbec snadný.

V pátek odpoledně jsem shodou okolností četl jeden takový časopis, podotýkám katolický, a tam byly různé postřehy a jeden tam byl také o smíření v církvi. A nějaký farník si tam povzdechl: „Smíření? A v církvi? U nás v naší farnosti musí být dvě mše svaté,“ podotýkám, že důraz byl na tom „musí“. „Proč?“ „No, aby ti, co spolu nemluví, se nemuseli potkat a, nedej Bože, aby si nemuseli podat ruku při pozdravení pokoje.“

Tak jsem si teda říkal: „No, tam to musí být hodně těžký a upřímně řečeno, tam bych teda nechtěl být farářem, protože to je něco hrozného, to je těžký.“ Všichni víme, jak nám to dá zabrat, když máme k někomu přijít a říct: „Promiň, omlouvám se, já jsem to tak nemyslel. Udělal jsem chybu, přehnal jsem to. Promiň mi to. Odpuště si.“

Byli jsme teď na táboře, vrátili jsme se v pátek. Všichni víme, jak je to mezi dětmi. Ty děti se nedokáží přetvařovat. Oni mají „co na srdci, to na jazyku“, takže když mají radost, tak to řeknou, když jsou našťavané, tak to řeknou, vynadají si pěkně od plic. Ale my se musíme zeptat sami sebe právě: „Jsme jim my, dospělí, dobrými příklady, dobrými vzory v tom, když jde o to „usmířit se“? Někým způsobem podat tu pomocnou ruku, navázat znovu ten kontakt, dialog a podobně?“

Ježíš Kristus toto velké smíření s Bohem Otcem začal a nás povolal k tomu, abychom v tomto smířování pokračovali. Často se setkáváme s tím, že jsou lidé, kteří se nechtějí smířit, kteří do slova a do písmene vyhledávají ty rozdíly, ty překážky. My, jako křesťané, máme být těmi, kteří budou hledat ty styčné body. My, jako křesťané, máme být těmi, kteří budou hledat to, co nás spojuje a ne vytahovat to, co nás rozděluje.

Bratři a sestry, s tím smířením nebo smiřováním nebudeme nikdy hotovi, protože jsme chybující lidé, ale jde o to, abychom k tomu měli ochotu. Jde o to, abychom si uvědomili, že v tom spočívalo Kristovo vykupitelské dílo, že nás smířil s Otcem, a my jsme povoláni k tomu, abychom v tom pokračovali. Čím víc lidí zapomene na Krista, tím víc všelijakých různic, všelijakých překážek, všelijakých těžkostí a nedorozumění mezi lidmi bude. A zase naopak, čím víc lidí skutečně upřímně uvěří evangeliu, přijme evangelium do svého života, tím budou mít lidé k sobě blíž, protože taky budou mít blíž k Bohu.

Takže zkusme naplnit slova té vstupní modlitby: usilujme o to, aby v našem životě všechno to, co konáme, myslíme, chceme, se shodovalo s evangeliem, s naším křesťanským způsobem života.

Víra beze skutků je mrtvá

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

29.07.2007 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Jakuba, patrona farnosti

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 3,1–9](#); 2. čtení [2 Kor 4,7-15](#); evangelium [Mt 20,20-28](#);

Budeme si povídat něco málo o svatém Jakobovi a chtěl bych k tomu přidat něco, co jsem já zažil v uplynulém týdnu. Jak víte, byl jsem v Itálii, přesněji řečeno na hranici mezi Francií a Itálií, v horách, a shodou okolností ta vesnička, kde jsme byli, se jmenovala Sant Jacobo, tedy Svatý Jakub. A v týdnu jsme tam slavili svátek svatého Jakuba, místní taková kaplička tam byla zasvěcena svatému Jakobovi. Chodili jsme tam celý ten týden po horách, bylo to takové setkání hlavně rodin, bylo nás tam asi pětáctýřicet (tři Češi, zbytek Italů), hodně jsme si povídali, hodně jsme zpívali a bylo to takové pěkné, bylo nám spolu dobře.

Vedli jsme rozhovory na různá třeba i vážná témata, ale i hodně jsme se nasmáli a vůbec jsme si povídali o tom, jak to vypadá u nás, jak to vypadá v Itálii a takhle.

A teď, když bych to měl teda nějakým způsobem spojit s tím evangeliem, které jsme slyšeli teď před chvílí.

Matka Zebedeových synů je ochotná udělat v podstatě cokoliv pro to, aby její dva synové dostali nějaké „dobré místo“. Dokonce je ochotná udělat něco, co nám dneska připadá úplně divné a my bychom to neudělali, vlastně si před Ježíšem lehnout na zem. V tehdejší době to nebylo zas až tak zvláštní, právě před těmi velmoži, králi se to dělalo běžně. Běžně vlastně člověk si před ním lehnul na zem, aby ukázal svoji úctu, aby ukázal, jak moc si váží toho velmože. Dneska my bychom řekli: „Proč? Je to zbytečné, je to člověk tak jako já,“ ale tenkrát to brali jinak.

A ona tedy nepošle své dva syny, ale jde sama. Znáte to, rodiče jsou ochotni pro svoje děti, aby jim pomohli, udělat spoustu věcí, i se ponížít, i se pokořit, jenom proto, aby ty děti se měly dobře.

My nevíme, co na to ti dva synové, jestli s tím souhlasili nebo nesouhlasili, ale asi ano. Asi ano, protože je tam, že těch deset se rozmrzelo na ně. To znamená, že ti dva to věděli, že věděli, že se tady chystá jakási „intrika“. Svým způsobem můžeme říct, že oni chtěli Ježíše si nějakým způsobem si podplatit, „zkorumpovat“, aby získali nějakou výhodu.

Často narážíme na to, že slyšíme „on tam měl známé, tak se tam dostal“ nebo „on tam měl někoho svého blízkého“. A my si někdy říkáme: „A co teda ten Pán Bůh? Nedá se taky podplatit takhle tím, že někdo udělá takové velké gesto?“ Ale to gesto bylo prázdné. „Nedá se Pán Bůh takhle nějakým způsobem zlomit, zviklat?“ A to dnešní evangelium nám říká: „Takhle ne! Takhle si Pána Boha nikdo nenakloní, takovýmhle něčím prázdným, navíc zbytečným. Boha si lze získat úplně jinak, naopak tím, že člověk je upřímný.“

Takže On je nepodplatitelný v tomhle směru, v tomto slova smyslu. Na druhou stranu se nestalo to, co by se stalo třeba v těch zemích, kterým říkáme, že už jsou trošku vyspělejší. Tam, když se zjistí, že někdo chtěl někoho podplatit, tak ho „vysoupuou“, skončil, už s ním nikdo nepočítá.

Ale Ježíš je nevyšoupuje, Ježíš je nevyhodil a neříká: „Tak, teda vy už jste tady skončili a já si najdu nějaký dva jiné apoštoly,“ ale učí je a říká jim: „Už to neopakujte, už to nedělejte. Tudy ne, tudy cesta nevede. Cesta vede jinudy, cesta vede tudy, že budete ukazovat, jak žít.“

Když odhlédneme od toho, že teda oni nešli sami, že poslali mámu, že to bylo vymyšlené, aby získali nějakou výhodu, tak jim nelze upřít jednu důležitou věc, a sice že ti dva nechtěli „sedět za pecí“, nechtěli čekat, jak to dopadne, nechtěli se z povzdálí dívat, jak to bude, ale že byli „ochotni se angažovat“, udělat něco, nasadit se.

Často se setkáváme v dnešní době s tím, že člověk řekne: „Ne, ať tam jde někdo jiný. Proč já? Proč bych tam měl jít já, proč já bych se měl o to starat? To jsou starosti, to je navíc, to jsou těžkosti a mě to nebaví. Vždyť se každé má starat jenom sám o sebe.“

Takže když odhlédneme o těch negativních věci, tak na těchto dvou bratrech, na Jakobovi a jeho bratru, nacházíme takovou opravdu hezkou vlastnost – ochotu nasadit se, ochotu dělat pro druhé, ochotu angažovat se.

Potom vlastně svatý Jakub se stal prvním biskupem v Jeruzalémě a byl tam až do své smrti, což nebylo dlouho, protože židé ho rádi neměli a král Herodes, který se chtěl židům zavděčit, tak ho nechal popravit mečem, nechal ho stít.

Můžeme teda říct, že svatý Jakub se z té lekce, z té „hodiny“, kterou mu dal Pán Ježíš, kdy mu řekl, co dělat má a co dělat nemá, že se z toho poučil. Ale neřekl si: „No tak, dostal jsem kartáč, tak už se nebudu starat, už se nebudu snažit,“ naopak mu to pomohlo v tom, že se stal ještě víc aktivní, ale tím správným směrem.

Bratři a sestry, zkusme si od toho svatého Jakuba vzít tady toto ponaučení: nebýt pasivní, nečekat za bukem, jak to dopadne, nebát se angažovat se, ale taky se angažovat a ptát se, jestli je to tím správným směrem. Když to doplním jednou větou, která je z listu svatého Jakuba (ten nenapsal on, ale jeho jmenovec), tak tam je nejznámější a můžeme říct snad i nejdůležitější věta: „Víra beze skutků je mrtvá.“

Je to výrok z listu Jakuba, naše farnost je zasvěcena svatému Jakobovi, uctíváme ho, prosíme ho jako svého ochránce, přímluvce u Boha, vzpomeňme na toto. Jestliže tuhle myšlenku, tuhle větu, že naše víra má být vidět, má být patrná z našich skutků, převedeme do svého života, pak naplníme správným způsobem dnešní evangelium.

Svět tvoří jednotu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

05.08.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

18. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Kaz 1,2; 2,21-23](#); 2. čtení [Kol 3,1-5.9-11](#); evangelium [Lk 12,13-21](#);

Bratři a sestry, naposledy v tomto církevním roce se dostáváme k listu Kolosanům, příště budeme číst z listu Židům.

Na místě je otázka, komu byl napsán tento list, nebo můžeme říct třeba i tento úryvek, který jsme dnes četli? Odpověď na tuhle otázku je velmi důležitá pro pochopení celého toho textu. Jistě, bylo to napsáno do Kolos, ale kdo byli tito Kolosané? V první řadě to byli Řekové, tento aspekt tam hraje velikou roli, má velikou důležitost, a potom to byli křesťané, kteří se obrátili z pohanství.

Když se nějaký člověk „obrátil“ nebo když začne dělat něco nového, začne chodit do nějaké školy, do nějakého kroužku, začne se učit cizí jazyk, tak je z toho nadšený, ale zpravidla jak to bývá dál? Většina lidí po nějaké době začne zvolňovat. Zjišťuje, že jsou tam nějaké problémy, nějaké překážky, že to není všechno tak akorát, jak si to představoval, že třeba ten učitel není úplně akorátní, nebo spolužáci, anebo vůbec s tou samotnou věcí jsou problémy. Také ti křesťané v Kolosách zjistili, že i v církvi jsou problémy, že to není všechno tak stoprocentní, jak si třeba mysleli, a i oni začali ve svém nadšení ochabovat.

Pavel, protože to viděl, protože je znal, tak chtěl je utvrdit v tom prvotním nadšení, chtěl je znovu povzbudit, znovu je přivést k tomu, aby se nestali jenom nějakými průměrnými nebo podprůměrnými křesťany, ale aby byli horliví tak, jak byli horliví na začátku, a proto jim píše tento text. Je to text, který je myšlen pro povzbuzení.

Jak jsem říkal, Kolosané byli Řekové. Tady je jeden takový velmi důležitý aspekt řeckého myšlení. Tento aspekt formuloval filosof Platón a můžeme říct, že to nebylo zrovna šťastné, a sice Platón rozdělil svět na svět viditelný a svět neviditelný, a navíc ještě tomu dal nálepky. Řekl, že ten svět viditelný je veskrze špatný, naopak ten svět neviditelný, že to je to pravé. Jinými slovy Platon řekl: „Lidská duše, která je neviditelná a na kterou se nedá sáhnout, tato duše je v lidském těle uvězněna a těší se na okamžik, kdy se toho těla zbaví.“

Čili Platón zavedl jakési dělení, ale nesprávné. Apoštol Pavel Kolosanům píše a říká jim: „Toto dělení je špatné dělení, svět tvoří jednotu. Tak jak ho stvořil Bůh viditelný i neviditelný (říkáme to v modlitbě Věřím v Boha každou neděli), tak tenhle svět tvoří jednotu a nelze říct: proto, že je něco vidět a dá se na to sáhnout, je to špatné, a protože něco je neviditelné a nedá se na to sáhnout, tak je to dobré. Takhle vůbec ne, takhle to nesmíte rozdělovat.“

Ta Platónova úvaha pokračovala, že je potřeba držet se dál od těch věcí hmotných, od těch věcí viditelných, aby člověk v sobě měl to pravé bohatství těch věcí neviditelných. Apoštol Pavel chce říct Kolosanům: „Ne. Křesťan, ten, kdo uvěřil v Ježíše Krista, se nebude odtahovat od světa viditelného, ale bude k němu mít jiný postoj. Jako třeba všichni cestovatelé se dívají na světové strany, dívají se na nebe a na nebi hledají polárku, která jim ukazuje sever a od toho odvozují, kudy půjdou, tak křesťan se bude dívat na Krista.“

Nebo to řekněme ještě trochu jinak. Jako člověk, který se vydává někde na cestu, tak se podívá do jízdniho řádu, kdy mu něco jede, a podle toho se na tu cestu vydá a připraví, tak křesťan se bude dívat na Krista a z Krista potom bude odvozovat svůj postoj ke všem věcem, ke všem skutečnostem – ať k těm, které jsou vidět, anebo k těm, které vidět nejsou.

Každý člověk má jednu schopnost, kterou máme jenom my lidé, a sice zamyslet se nad sebou. Pavel o tom píše Kolosanům: „Oblečte člověka nového, který se obnovuje ke správnému poznání.“ Jenom člověk je schopen se zastavit, zamyslet se nad tím, co bylo (říkáme tomu „udělat reflexi vlastního života“) a říct: „Tohle se povedlo, děkuju,“ anebo taky říct: „Tohle jsem zkazil, toto se nepovedlo a já musím jinak.“

K tomu, aby člověk si takhle sebekriticky přiznal nějakou chybu, k tomu je potřeba velká síla, není to vůbec jednoduché. Je k tomu potřeba velké vnitřní síly, velké statečnosti a potom je potřeba velké odvahy k tomu, aby to člověk změnil, aby to nějakým způsobem korigoval. Ale je to poslání nás křesťanů – dívat se na Krista, dívat se na Něho jako na ukazatel cesty, ukazatel směru a podle Krista zaujímat postoj k věcem, které jsou kolem nás – ať k věcem hmotným anebo k věcem nehmotným.

I my jsme určitě zažili to, že v církvi není všechno tak akorát, že to není všechno tak, jak bychom si přáli, jak bychom si představovali. Určitě jsme taky zažili to, že ti, o kterých jsme si třeba mysleli, že nám budou vzorem, že nás nějakým způsobem zklamali. Bylo by chybou, kdybychom kvůli těmto těžkostem, kdybychom kvůli těmto problémům odložili svoji víru a odložili svůj pohled na Krista. Naopak, když všichni se budeme snažit podle evangelia žít, když se všichni budeme snažit se na Krista dívat, potom, můžeme říct, těch zklamání bude čím dál tím méně.

Takže kéž jsme schopni podle Pavlova návodu v této době, která je dobou dovolených, dobou odpočinutí, si udělat čas taky sami na sebe – zastavit se, zamyslet se a zkontrolovat svůj životní směr a zeptat se: „Jdu opravdu za Kristem?“

Co je to víra?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

11.08.2007 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

19. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 18,6-9](#); 2. čtení [Žid 11,1-2.8-19](#); evangelium [Lk 12,32-48](#);

Bratři a sestry, teď čtyřikrát za sebou o nedělích budeme číst ve druhém čtení z listu Židům a třikrát se to bude týkat naší víry.

Co to je víra? Každý velký svátek říkáme při mši svaté modlitbu Věřím v jednoho Boha. Co to je naše víra? Je to něco, co dává našemu životu směr a mnoha situacím v našem životě to dává smysl.

Víra, to není jenom soubor nějakých pouček, víra není jenom něco, co jsme vyčetli v knihách, ale víra, to je naše životní zkušenost. Pokud by to bylo jenom něco vyčtené v knihách, něco, co jsme se naučili zpaměti, co nám někdo nařídil, že se máme naučit, tak bychom to odložili, tak bychom si řekli: „To je záležitost školy a školu už mám vychozenou, takže tím pádem s tím končím.“ Jenom ten, kdo pochopil a přijal tu myšlenku, že víra je záležitostí praktického života, že víra se dotýká našeho každodenního života, ten člověk je skutečně věřící a ten člověk z víry skutečně žije.

Víra je přesvědčení o věcech, které nevidíme. Co je opakem víry? Jistota. Jistotu máme o věcech, na které si můžeme sáhnout, jistotu máme o věcech, které můžeme nějakým způsobem přezkoumat, přeměřit, zvážit a tak dále. Víra? Ve víře je vždycky nějaká nejistota, ve víře není všechno na sto procent, stoprocentní je jistota. Je to přesvědčení o věcech, které nevidíme a přesto věříme, že existují.

O víře bylo složeno celé množství různých příběhů, zkušeností lidí. Já bych teď chtěl říct několik z nich. Jedna zkušenost je zkušenost, kterou měla Terezie z Avilly. Když se rozhodla reformovat karmelitánský řád, tak pro tuto svoji myšlenku získala hodně lidí – vrátit se ke kořenům – a jezdila po celém tehdejší Španělsku a zakládala tyhle reformované kláštery. A jednou, když jeli na jedno toto „založení“, tak se její kočár dostal do rozvodněné řeky a došlo tam k nějaké nehodě (už nevím přesně, jestli upadlo kolo nebo se splašili koně). Terezie se začala modlit a říká Bohu s takovou určitou výčitkou: „Ale Bože, proč mi to děláš? Vždyť já jsem tady jenom proto, že v Tebe věřím. Já tuto cestu podnikám jenom proto, že chci, aby víra v Tebe se rozšířila. Nebýt Tebe, tak bych tady nebyla, byla bych někde úplně jinde. Proč mi to děláš?“

A Boží odpověď byla: „Terezie, to dávám svým dětem.“ A tato odpověď pokračovala slovy: „Terezie, uvědom si, že já jsem tvůj Bůh a ne tvůj podkoní.“

Tato zkušenost ukazuje, osvětluje to, co říkalo i to druhé čtení: víra je něco, o co je potřeba zápasit. Víra není něco, co bychom dostali jako hotové, co bychom mohli v případě potřeby otevřít, takový balíček, který bychom načali a brali z něho. Víra je semínko, které nám Bůh dává, a my se o ně musíme starat a ono musí růst, a potom vydá plody.

Co je to víra? Současný papež Benedikt XVI. ve své knize Úvod do křesťanství, kterou ještě napsal jako biskup Ratzinger, tak v této knize líčí jeden příběh:

Na okraj vesnice přijel cirkus. Každý den chodili vesničané do cirkusu a dobře se bavili, ale jednoho dne v cirkusu vypukl požár. Už to bylo krátce před začátkem vystoupení a ředitel cirkusu křičí: „Běžte někdo do vesnice a přiveďte pomoc. Ať nám přijdou pomoci hasit, jinak to tady všechno lehne popelem.“ Kdo byl nejpohotovější? Klaun, ale už byl namaskovaný za klauna. Zapomněl na to a utíká do vesnice a tam křičí a říká: „Cirkus hoří! Pojďte nám pomoci hasit, potřebujeme vaši pomoc!“ Ti vesničané se smějí a říkají: „To je dobrá reklama. To by nás nikdy nenapadlo takhle nás pozvat na představení. To jste fakt vymysleli dobře.“ Klaun křičí, pláče, prosí a oni říkají: „Fakt, hraješ to dobře.“

Na svůj omyl přišli v okamžiku, kdy požár přeskočil z těch stanů cirkusu na první domy vesnice a už bylo pozdě.

Co je to víra? Víra je smysl, schopnost člověka reagovat na vážné věci a přijmout tyto vážné věci, vidět věci, které přesahují špičku našeho nosu, které jdou dál, které jsou někde hlouběji. Víra mluví o vážných věcech a říká nám: „Človče, neboj se udělat si čas a zastavit se. Neboj se promyslet si to, i když teď to třeba vypadá legračně, ale jde o vážné věci.“

A potom tam říká o nějakou stránku dál ještě další takový příběh, který nám v mnohém připomíná Abraháma a jeho situaci, kdy jde obětovat Izáka. K jednomu židovskému rabínovi se objedná jeden nevěřící člověk, takzvaný „osvícenec“, který světlem rozumu přece poznal, že žádný Bůh není, kterému je to jasné. A jde za rabínem, aby to i tomu starému rabínovi vysvětlil, aby ho „roznesl na kopytech“, aby vědeckými argumenty dokázal tomu starému rabínovi, že žádný Bůh není.

Přijde k rabínovi a rabín už ho čeká. Pokyne mu, aby si sednul a dál si ho nevsímá. Drží v rukou Tóru, Zákon, Mojžíšovy knihy a čte si. Po dlouhých asi dvaceti minutách odloží knihu, otočí se k tomuto „rozumáři“ a řekne mu: „Snad je to přece pravda.“ A tenhle osvícenec pochopí, že jeho argumenty se mu zhroutily jako domeček z karet, že víra není nerozumná, ale přesahuje náš rozum. Víra jde dál, hlouběji, víra je zápas.

Z rabínských moudrostí se dochoval ještě jeden příběh. Nevíme, jestli se to skutečně stalo nebo jestli je to příběh fiktivní, ale je každopádně poučný. Vypráví o tom, jak ze Španělska utíká jeden Žid, protože ve Španělsku začlo pronásledování Židů. Naložil svoji ženu a svoje dvě malé děti do takové chatrné lodičky, ostatní majetek musel nechat tam, kde byl. Naplnil plachtu a utíká, aby zachránil holý život. Ale sotva se dostane na moře, tak se rozpoutá tak strašlivá vichřice, že při té vichřici a bouři zahynou obě jeho děti i manželka a on zůstane sám uprostřed moře.

A když se za několik hodin ta vichřice utiší a on zjistí, že je sám uprostřed moře, tak se začne modlit a říká: „Bože Izraele, bože našich otců, já jsem uprchl ze své vlasti, abych Ti mohl sloužit. Musel jsem tam nechat svůj majetek, ale vzal jsem to nejcennější co jsem měl: svoji ženu a svoje děti. Ale Tys chtěl, abych Ti je dal a tak sis je vzal. Bože našich otců, bože Izraele, já tomu nerozumím, já nevím, co sleduješ těmito cestami, ale já Ti budu vždycky sloužit a já vždycky v Tebe budu věřit, ať by to bylo sebetěžší, ať by se mi do cesty postavily sebesthorší překážky.“

Bratři a sestry, víra je přesvědčení o věcech, které nevidíme. Víra je semínko, které máme vždycky s sebou. Víra je něco, čím jsme velmi bohatí a co můžeme nabídnout tomuto světu, i když o svou víru musíme zápasit – tak jako ten bezejmenný Žid anebo tak jako Abrahám.

Naše víra musí být osobní

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.09.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

22. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sir 3,19-21.30-31](#); 2. čtení [Žid 12,18-19.22-24a](#); evangelium [Lk 14,1.7-14](#);

Vrátíme se k úryvku z listu Židům, který jsme četli. Připomněl bych to, co jsem říkal asi před měsícem – proč ten list byl napsán. Byl napsán pro povzbuzení, to je velmi důležité.

Sice se ten list jmenuje List Židům, ale s největší pravděpodobností byl napsán pro křesťany, kteří se obrátili z pohanství. A jak to tak bývá, když se člověk někam obrátí, přijde do nějakého nového společenství, je nadšený, všechno se mu líbí, všechno ho baví. Ale jak běží čas, tak to prvotní nadšení opadá, nastává fáze „všedních dnů“, člověk vidí taky chyby, problémy a tyto věci, a vidí, že to všechno není tak dokonalé, jak si myslel na začátku. A člověk ztrácí nějakou motivaci, člověk ztrácí nadšení, aktivitu a upadá do jakéhosi průměru. Navíc té církevní obci, které byl adresován list Židům, hrozilo pronásledování ze strany Římanů, což se taky potom naplnilo.

Takže svatopisec jim chce připomenout to prvotní nadšení, s kterým začínali, a chce je upevnit „tváří v tvář“ tady tomuto blížícímu se pronásledování. A sice jde mu o to, aby v nich oživil myšlenku víry, aby jim připomněl, že ta víra musí být živá, osobní.

V dnešním úryvku jsme slyšeli vlastně jakési srovnání Starého a Nového zákona. Starý zákon je reprezentován okamžikem, kdy Izraelité dostávají na hoře Sinaj Desatero. Pro Izraelity to byl zásadní okamžik v jejich dějinách spásy. Byl to okamžik, který v nich zanechal hlubokou stopu, hluboký otisk. Mojžíš vystoupil na horu, ostatní byli pod kopcem a měli za úkol se připravit na ten okamžik přijetí Desatera, přijetí Smlouvy, ale na tu horu vystoupit nesměli, dokonce se té hory ani nesměli dotknout.

Když Mojžíš dostal Desatero, bylo to provázeno přírodními úkazy, které byly neobvyklé, to nahromadění, jak se tam říká: hromy, blesky, zemětřesení, vítr. A když oni to všechno viděli, tak si řekli: „Bude lepší, když s tím Bohem bude mluvit jenom Mojžíš, protože nevíme, jestli bychom to přežili, nevíme, jestli se nám něco nestane. Bude tedy skutečně lepší zůstat v povzdálí, v „bezpečné vzdálenosti“, a nechat Mojžíše, ať to za nás vyřídí.“ A Mojžíš se tedy stal jakýmsi prostředníkem.

U těch Izraelitů se tam objevila ještě jedna myšlenka. Ta vychází z toho, že oni byli obklopeni pohanskými národy a ve všech tady těch pohanských národech byla taková zvláštní věc, a sice oni těm svým bohům přisuzovali lidské vlastnosti. A jedna z těch vlastností, kterou se pohanští bohové, hlavně teda řečtí, vyznačují, je vrtkavost, nestálost, čeština pro to má takové dobré slovo: vrtošivost. A sice, že ten bůžek má dobrou náladu a z ničeho nic, v podstatě bez příčiny, se to změní ve špatnou náladu. Že tedy se to nedá nějakým způsobem ani moc ovlivnit, ani moc poznat a člověk je v nebezpečí. Samozřejmě je to představa mylná, Bůh nemá naše lidské vlastnosti, není náladový, ale oni nevěděli, a tak si řekli: „Bude lepší držet se dál,“ a proto tam poslali Mojžíše. A jejich víra a to všechno bylo jaksi zprostředkované skrze Mojžíše.

Svatopisec říká: „Vaše víra musí být osobní. Ne proto, že vám ji předal nějaký člověk, ne, že vám ji zprostředkoval někdo, ale vaše víra musí být osobní setkání s Bohem, jinak neobstojíte. Jinak neobstojí vaše víra v okamžiku, kdy přijde nějaké pronásledování, nějaká těžkost, nějaká nesnáze.“ Jestliže člověk není o něčem bytostně přesvědčený, v okamžiku, kdy přicházejí potíže, kdy přicházejí problémy, tak to odkládá. Tam potom nestačí, že „někdo mi to řekl“, ale já o tom musím být sám přesvědčen.

Bratři a sestry, my se nacházíme ve velmi podobné situaci jako adresáti listu Židům, i my jsme obklopeni velkým množstvím lidí, kteří jsou novodobými pohany. Každá doba má své bůžky. Já bych připomněl, v té druhé části listu Židům se říkalo: „Vy jste přistoupili k hoře Siónu a k městu živého Boha.“ Živého Boha. Každá doba má, řekli bychom, mrtvé bohy, falešné bohy. Bylo to v době, kdy ten list vzniknul, je to v době dnešní. A všichni víme, jak je to svůdné se těmto falešným bohům klanět. A všichni jsme tady v tom nebezpečí, že si vytvoříme nějakého falešného bůžka. Tím spíš, že žijeme v tom množství lidí, kteří nevěří v Boha, že jsme menšinou ve společnosti.

„Přistoupili jste.“ Tady tím slovíčkem naráží autor listu Židům na křest. My jsme byli pokřtěni, tady ta církevní obec byla taky pokřtěná, ale mezi nimi a námi je jeden rozdíl, a sice oni byli pokřtěni jako dospělí. To znamená, oni se k tomu museli propracovat. Oni o tom museli přemýšlet, uvažovat, potom museli jít k nějakému knězi nebo biskupovi a říct: „Já věřím. Já se o tom chci dozvědět co nejlépe. Já chci tady v té víře růst a chci být pokřtěný.“

My, většina z nás, jak tady jsme, jsme byli pokřtěni jako malé děti. Tím nám naši rodiče, eventuelně prarodiče, ušetřili spoustu práce, spoustu námahy, ale jsme v nebezpečí, že to všechno budeme přijímat jako hotovou věc, že o těch věcech nebudeme přemýšlet, nebudeme o nich uvažovat, že přijmeme třeba jenom nějaké poučky, nějaké definice, a spokojíme se s tím, že zůstaneme někde na půli cesty. Jde o to získat osobní víru, osobně se setkat s Bohem.

Bratři a sestry, jak jsem říkal, jsme na tom podobně, jako ta prvotní obec, které byl adresován list Židům. Žijeme obklopeni lidmi nevěřícími, i na nás doléhají různé těžkosti, různé problémy, setkáváme se s lidmi nepřátelskými a podobně. Dalo by se v tom pokračovat. Co s tím udělat? Co proti tomu postavit? Svoji osobní živou víru, položit si otázku, jak bych pojmenoval Boha, co bych o Něm řekl. Je pro mě učitelem? Je pro mě bratrem, otcem? Anebo je pro mě nějakým policistou, někým, kdo mě hlídá, někým, kdo mě znepřijemňuje život, nějakým nepřítelem, který mě bere a podobně? Nejhorší by bylo nepoložit si tuto otázku, mávnout nad tím rukou a říct: „To je zbytečné.“ Není to zbytečné, je to velmi potřebné. Je jasné, že ta odpověď se bude vyvíjet tak, jako roste člověk. Jinak odpoví dítě, jinak odpoví mladý člověk, jinak odpoví zralý člověk, ale je důležité, aby to byla moje osobní odpověď, aby to nebyla fráze. Aby to nebylo něco, co jsem někde přečetl a řekl jsem si: „To stačí,“ aby to skutečně reprezentovalo moji osobní víru.

Bože, kým pro mě jsi?

Být užitečný

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

09.09.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

23. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 9,13-19](#); 2. čtení [Flm 9b-10.12-17](#); evangelium [Lk 14,25-33](#);

Bratři a sestry, vrátíme se k dnešnímu druhému čtení. Četli jsme úryvek z listu Filemonovi. Je to nejkratší list svatého Pavla, má jednu jedinou kapitolu a v ní dvacet šest veršů. Je to skutečně úplně jiný list, než bychom čekali. Na jednu stranu je označován jako soukromý list apoštola Pavla, ale Pavel nechce získat něco pro sebe, nepíše ve své osobní záležitosti, ale píše, aby zprostředkoval kontakt, odpuštění mezi dvěma lidmi, mezi Filemonem a Onezimem.

Tento list nám podává krásný obraz Pavla jako člověka. Vyplývá z toho, že Pavel byl dobrý právník, byl skutečně dobrý spisovatel, jak my bychom řekli, znalec slova (dojdeme k tomu, proč – Pavel tam používá několik slovních hříček). Ale Pavel byl také člověk, který byl hluboce citově založený. Nešlo jenom o nějaké „nálady“ nebo něco takového, ale Pavel si uvědomoval, v jak tíživém postavení se ocitl Onezimos a věděl, že Onezimovi šlo o život. A toto Pavla na jedné straně dojalo, na druhé straně ho to vyburcovalo, povzbudilo k tomu, aby tuto situaci řešil. Tady z tohoto dopisu můžeme vyčíst Pavlův vnitřní citový život.

O co tedy šlo, co se tam stalo? Pavel je ve vězení v Efezu. Už ta první zmínka: „Mluví to Pavel, stařec, a nyní vězeň pro Krista.“ Ten list byl napsán, když Pavlovi bylo něco mezi padesáti, pětapadesáti roky života. Pavel se tedy na jednu stranu cítí velmi unavený, vyčerpaný. Na druhou stranu, když někomu v té době bylo padesát let, tak byl považován na váženého člověka. Říkali o něm: „Ten už něco zažil. Ten už něco pamatuje. Ten už nás může poučovat.“

Pavel tedy na jedné straně zase zmiňuje svoji obtížnou situaci, ale potom dál už pokračuje a mluví a píše ve prospěch smíření mezi Filemonem a Onezimem. Filemon byl křesťan, který žil v Kolosách, a Pavel ho už dříve obrátil z pohanství ke křesťanství. A tomuhle Filemonovi utekl otrok Onezimos. Utekl proto, že předtím zpronevěřil peníze – bál se a tak tedy utekl. Na jednu stranu se tedy zachránil před okamžitým hněvem svého pána, na druhou stranu se dostal do velmi svízelné situace.

Celá tehdejší společnost byla postavena na otrocích a oni věděli, že jsou na nich závislí. Měli pořád strach z toho, že by se otroci mohli vzbouřit. Proto je velmi dobře hlídali a za jakékoliv prohřešky otroků v podstatě byl jediný trest – smrt. Někdy se to trošku lišilo, že když chytli uprchlého otroka, tak když to bylo poprvé, tak mu vypálili na čelo značku, aby bylo jasné, že to je uprchlý otrok, aby ho všichni kontrolovali, dávali na něj pozor. Když to udělal podruhé, tak ho bez milosti zabili. Někdy ho zabili hned při prvním pokusu o útěk.

Takže Onezimos, řekli bychom, z nějakého hubování, možná výprasku, se dostal do nebezpečí života. Pavel se snaží toto vyřešit. Protože znal dobře tehdejší zákony, tak věděl, že při první kontrole, kdy se Onezima zeptají: „Co děláš v Efezu, několik set kilometrů od Kolos?“, on bude mít problém vysvětlit, v čích službách je, kdo ho tam poslal, co tam dělá, a tak mu dává Pavel do ruky dopis. Pavel je římský občan a může si tedy dovolit hodně. Jinými slovy, Pavel mu dává zaměstnání, takže když kdokoliv, jakákoliv kontrola zastaví Onezima a řeknou: „Otroku, co děláš?“, tak on řekne: „Nesu dopis od římského občana Pavla, který je v Efezu a posílá dopis mému pánu Filemonovi do Kolos.“ Čili má práci, má zaměstnání, už není otrok na útěku.

To prvotní nebezpečí je tedy zažehnáno, to, že by Onezimos přišel o život. Ale dál: je třeba obnovit vztahy. Apoštol Pavel nežádá po Filemonovi, aby Onezima propustil (někteří říkají, že to je mezi řádky, ale to je velmi silná spekulace, tam to není). Pavel si neuměl představit, že by ta společnost tehdy mohla fungovat nějak jinak, ale co žádá? Žádá vnitřní změnu po Filemonovi - aby odpustil Onezimovi, a srovnává to tím, že říká: „Tobě odpustil Kristus. Vy jste křesťané, jste si před Bohem rovni. Odpusť mu!“

Ještě je dobré si uvědomit, že v tehdejší společnosti otrok nebyl člověk, nebyl považován za lidskou bytost. Otroci pro ně byla mluvící věc. A tady právě Pavel říká něco velmi převratného: „Onezimos, i když je otrok, je člověk. Před Bohem jste si rovni.“ Žádá po Filemonovi vnitřní proměnu, aby Filemon přehodnotil svoje názory. To je velmi těžké. Uvědomme si, že je vždycky jednodušší udělat něco navenek – dvacáté století je toho důkazem. Během dvacátého století na světě proběhlo mnoho různých revolucí, kdy lidé vzali do rukou různé zbraně a řekli: „Tohle se musí změnit,“ a šli. A šli to „těm druhým vysvětlit“, že se to musí změnit – změna silou, která nakonec k ničemu nevedla.

Jestliže má skutečně nějaká změna být účinná, musí začít zevnitř, musí začít vyrůstat z přesvědčení člověka. Apoštol Pavel tady klade základy toho, čemu se dnes říká „sociální nauka církve“. Chce, aby Filemon odložil předsudky. Ten první předsudek byl: já jsem svobodný, on je otrok, já jsem víc, on je méně. Ten první předsudek, že je někdo svobodný a někdo otrok, ten už mezi námi není, ale že je někdo víc a někdo míň, to je tady mezi námi pořád.

Bohužel musíme s lítostí říct: nejsme o moc dál, máme předsudky, máme velké předsudky, ale Onezimos nám ukazuje, že ty naše předsudky nejsou na místě. On udělal to, co se od něho čekalo – lítal, uznal svoji chybu a byl ochotný ji napravit. Vrací se. Ten Onezimos dělá velmi nebezpečný krok do nejistoty. Pro něho by bylo skutečně lepší zůstat u Pavla. Pavel by to nějak s Filemonem domluvil, aby mu ho Filemon přenechal, ale Pavel i Onezimos vědí, že to by nebylo dobře a že by to nebylo v pořádku.

Zmínil jsem se na začátku o tom, že Pavel nám v tomto listě ukazuje, jaký je mistr slova. Ta největší slovní hříčka spočívá právě ve jménu toho otroka. Onezimos řecky znamená Užitečný. Když bychom četli ten list celý, tak bychom to z toho pochopili. Píše tam o tom vlastně, že ten Onezimos mu byl užitečný ve vězení a teď bude užitečný i Filemonovi.

Užitečný? Jak? Na začátku, když zpronevěřil ty peníze svého pána Filemona, tak to byl spíš neužitečný než užitečný, ale Pavel právě i na tom jménu chce říct: „Tady s tímto člověkem se stala proměna. On od teď místo toho, aby rozhazoval a zpronevěřoval tvoje peníze, on ti bude užitečný i po této vnější stránce.“ Ale hlavně Pavel chce Filemonovi říct: „On ti bude užitečný i jinak. On ti bude užitečný, že ty v něm objevíš svého bratra, i když je to otrok. Ty budeš mít možnost podívat se na něho jako na člověka.“

Homilie 2007

Víte, to v té době nebylo vůbec samozřejmé a to bylo velká věc: vidět v tom druhém člověka, vykoupeného člověka, věřícího bratra. Musíme uznat, že i nám tohle někdy dělá velké potíže.

Bratři a sestry, každý z nás má být užitečný. Každý z nás má být užitečný tak, jako byl užitečný Onezimos, otevírat oči druhým, ale na druhou stranu každý jsme zase v postavení Filemona – máme si nechat otevřít oči od těch druhých, to znamená v křesťanském slova smyslu „být užitečný“. Když takhle přijmeme list apoštola Pavla Filemonovi, potom ten list bude užitečný pro každého z nás.

Chci vědět, jak na tom jsem

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

16.09.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

24. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 32,7-11.13-14](#); 2. čtení [1 Tim 1,12-17](#); evangelium [Lk 15,1-32](#);

Bratři a sestry, my se teď po osm týdnů budeme setkávat s listy apoštola Pavla Timotejovi, jsou dva.

Kdo to byl Timotej? O Timotejovi toho víme relativně dost. Jeho maminka se jmenovala Eunike a byla to Židovka, která přijala víru v Ježíše Krista. Jeho otec byl pohan, který zřejmě zůstal vždycky pohanem. Víme, že Timotej doprovázel apoštola Pavla na jeho druhé misijní cestě, víme, že ho také doprovázel na cestě do Jeruzaléma. Je zmiňován jako spoluodesílatel šesti Pavlových listů. Pavel vlastně si ho taky žádá, aby k němu přišel do Říma, kdy Pavel očekává brzký konec svého života a chce se s Timotejem rozloučit. Jinak ustanovil Pavel Timoteje za apoštola na Krétě.

A co tady ty dva listy? Na jednu stranu jsou to listy, řekli bychom, osobní, ale na druhou stranu zase jsou to listy, které se týkají církve. Pavel v nich dává Timotejovi rady, jak zařídit církevní obec, aby to fungovalo, jak se má starat o vdovy, o sirotky, jak to tam má, zkrátka a dobře, zařídit, aby se všichni spolu cítili dobře.

Někteří bibliční badatelé říkají, že je dokonce možné, že apoštol Pavel tyhle listy nenapsal, nepanuje v tom jednota. Oni to odvozují z toho, že slova, která jsou v těch listech, jsou trošku jiná, než v těch listech, o kterých víme určitě, že je apoštol Pavel napsal. Ale co víme, tak myšlenky jsou Pavlovy. Je docela dobře možné, že to zapsal už někdo z jeho žáků právě jako takovou vzpomínku nebo duchovní závěť apoštola Pavla.

Jak říkám, tady v tom nepanuje jednota, kdo to zapsal, ale každopádně se v těchto listech vyskytují i vzpomínky apoštola Pavla, které jsou autentické, a jsou to jeho výroky. Je jasné, že apoštol Pavel minimálně to, co jsme dnes četli, řekl. Jestli to i přímo on sám zapsal, to už je vedlejší.

O čem tady tedy apoštol Pavel mluví? Mluví o sobě. Mluvit o sobě, to je riziko, z několika důvodů. Jeden ten důvod spočívá třeba v tom, že člověk odhalí svoje slabiny, „prozradí toho na sebe příliš“.

Všimněme si, že všichni diktátoři tají, co s nimi bylo v době jejich mládí, jak žili před tím, než se dostali k moci, než se vyšplhali po tom žebříčku nahoru. Někteří z nich i v současné době tají to, jestli jsou třeba ženatí, jestli mají děti nebo takhle. Byli jsme svědky toho, kdy Stalin poslal několik lidí do vězení na Sibiř, kteří chtěli zjistit, co dělal v době svého mládí. Mysleli si, že už pracoval tenkrát aktivně pro tady tuto stranu a takhle, a ono to všechno bylo asi nějak jinak a on to velmi dobře se snažil utajit.

Takže tito lidé něco tají. Pavel nic netají a říká: „Já jsem pronásledoval církev, já jsem se choval násilně,“ a říká: „Já jsem to dělal proto, že jsem tomu nerozuměl. Já jsem to dělal proto, že jsem se mýlil.“ Přiznat chybu, říct: „Já jsem se spletl, já jsem se mýlil,“ k tomu je potřeba velká vnitřní síla, zvláště od muže, který je „na špicí“. Apoštol Pavel měl velké slovo v církvi, hlavně mezi pohanokřesťany. Mohl by si říct: „Oni si mě nebudou vážit, ztratím svůj kredit, už nebudu mít to slovo, které jsem měl předtím,“ ale on si řekl něco úplně jiného: „Moje cesta, tady to moje bloudění, jim pomůže, aby oni se tomu vyhnuli. Já jim to řeknu proto, aby oni měli tu cestu snazší, aby to měli jednodušší.“

Apoštol Pavel se v tomto skutečně nestaral o sebe, o to, že by mohl poškodit sám svůj obraz ve jejich očích, ale měl na mysli je. Viděl před sebou svoje žáky, svoje posluchače, všechny ty, kterým zvěstoval evangelium, a viděl jejich prospěch a říkal si: „Aby oni nedělali stejnou chybu, kterou jsem udělal já – aby nesoudili ukvapeně, aby uvažovali, než začnou něco podnikat, aby si to rozmysleli, než se začnou chovat nějakým násilným způsobem.“

Mluvit o sobě, psát o sobě, je nebezpečné ještě z jiného důvodu, a sice (teď se dostáváme na druhou stranu toho spektra) že ti posluchači nebo čitatelé těch řádků si řeknou: „Ten člověk se napanuje. Ten člověk se vychloubá. No jo, jemu to stouplo do hlavy, ta sláva.“ Ne, apoštol Pavel mluví velmi pokorně. Říká: „Ježíš Kristus přišel zachránit hříšníky – já jsem to na prvním místě.“

První církev měla taková vyznání víry – krátké věty, které bylo možné si zapamatovat, a jednu z nich jsme teď četli: Ježíš Kristus přišel na svět, aby zachránil hříšníky.

Víte, mnoho lidí v té době si kladlo otázku: „Proč ten Ježíš přišel? Co tu hledal?“, a nebylo to tak jasné, jak je to jasné nám. Oni si říkali: „Nepřišel soudit? Nepřišel zachránit třeba jenom někoho, nějaké vyvolené, pár těch vybraných?“ To známe všichni, že se někdo postará jenom o ty, které má rád, o ty, na kterých mu záleží. Ježíš přišel zachránit svět.

Tam byla další otázka, velmi důležitá: Jak ho zachránil? Tím, že umřel na kříži. A oni se ptali a říkali si: „A skutečně chtěl umřít na tom kříži? Nevymklo se mu to z rukou? Nestala se tady nějaká chyba? Skutečně to chtěl?“ Oni o tom přemýšleli. My mnoho těch věcí bereme jako fakt, protože nám to takhle předali, nás to takhle učili doma, ve škole, a ono není špatné o tom přemýšlet. To není chybou, uvědomit si to, zamyslet se nad tím a říci: „On to tak opravdu chtěl, nestala se tam žádná chyba, on to tak zamýšlel.“

Apoštol Pavel, když tady v tomto úryvku mluví o sobě, on říká že je hříšným, že je velký hříšník. Když bychom to vzali doslova, tak musíme říct: „Nebyl Pavel velký hříšník.“ Ale na druhou stranu Pavel ani nepřeháněl. On tady vyznává svoji hříšnost. Víte, to je trošku něco jiného než hříchy. Vyznání hříchů, to je, když by řekl třeba: „Ukradl jsem v obchodě máslo. Pohádal jsem se se sousedem“, to je vyznání hříchů, to jsou konkrétní věci. Ale Pavel vyznává a říká: „Já potřebuji Boží pomoc, já jsem člověk chybující, já jsem člověk slabý.“ Takhle jsme na tom my všichni a my všichni musíme čas od času vyznat svoji hříšnost.

My si někdy říkáme, když jdeme ke zpovědi: „A co tam budu říkat?“ vždycky bychom tam měli vyznat svoji hříšnost, vždycky bychom tam měli vyznat to, že potřebuji Boha, že potřebuji Jeho pomoc, Jeho blízkost, Jeho odpuštění, Jeho slitování, tak, jak to říká apoštol Pavel.

Pavel tady v tomto nebyl zdaleka sám. Další takovým známým obrazem je František z Assisi, který velmi doslova plakal nad svými hříchy, říkal jak je hříšný, jak je na tom špatně, a tak moc plakal, až se mu z toho zanítily oči a téměř oslepl. Ani Pavel, ani František nebyli, porovnáno našimi měřítky, takovými hříšníky, ale když přemýšleli o svém životě, tak pořád zjemňovali svoje svědomí. Jejich svědomí se stávalo vnímavějším a viděli třeba i maličkosti, z našeho pohledu, a říkali si: „Ale to by tak nemělo být, to bych měl nějakým způsobem spravit, to je chyba,“ a litovali toho.

Na druhou stranu je zase mnoho lidí, kteří nad vším mávnou rukou a řeknou: „To nic není,“ a pak se dostáváme k tomu, čemu se lidově říká „svědomí široké jak formanská plachta“, kde se všechno schová a člověk si řekne: „No, to nic není, to je normální ...“

Pavel říká: „ Ne, chci vidět sebe, jak na tom reálně jsem. Toto mě vede k pokoře a s tou pokorou potom může Bůh pracovat. Na druhou stranu, když vidím svoje chyby, svoje slabosti, tak aby mi z toho nebylo špatně, abych se z toho nezhroutil, tak je potřeba taky vidět Boží milosrdenství, Boží odpuštění, tuto velikost.“ Je potřeba přiznat si na jedné straně „jsem chybující“, ale na druhé straně si hned připomenout: „Ježíš přišel zachránit chybující.“ Víte, to spolu souvisí. Když bychom to od sebe oddělili, tak nám z toho bude špatně a budeme zoufalí, ale když si to spojíme, tak okamžitě vidíme cestu, jak jít, kudy dál.

Bratři a sestry, toto je veliká Pavlova závěť, toto je veliké připomenutí. A on říká: „Ano, s pokorou si člověče připomínej svoje nedostatky, ale okamžitě s radostí k tomu přidávej: ‚Ale Ježíš mě přišel zachránit. Právě proto, když si přiznám svoje chyby, tak mohu také spoléhat na Jeho milosrdenství.‘“

Tak to tak vždycky dělejme!

Víře se učíme celý život

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

23.09.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

25. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Am 8,4-7](#); 2. čtení [1 Tim 2,1-8](#); evangelium [Lk 16,1-13](#);

Bratři a sestry, jak jsme dnes slyšeli v komentáři k druhému čtení, tak v tom dnešním úryvku dává apoštol Pavel pokyny Timotejovi, jak konat bohoslužbu. Byly tam dvě věci: jednak pokyny pro tu bohoslužbu, pak tam byl takový věroučný odstavec o Ježíši Kristu Vykupiteli a zase jsme končili upozorněním, jak má ta bohoslužba nebo společná modlitba vypadat. Byla to jediná věta: „Přeji si tedy toto: všude se mají muži modlit tak, že budou zvedat čisté ruce bez hněvu a sváru.“

Víte, někdo může říct, že myšlenky apoštola Pavlovi tak nějak „létají chvíli tam, chvíli tam“. Proč napřed pokyny jak se modlit, potom náraz něco z věrouky a pak se zase vrací k tomu. Krásně na tomhle vidíme, že i když je to text, který je inspirován Duchem svatým, v žádném případě není potlačena, není zmenšena svoboda apoštola Pavla. Je na tom vidět krásně způsob jeho myšlení. On, když to píše, vidí před sebou vždycky adresáty, ty, kterým to píše – Timoteje, eventuelně jeho církevní obec v Efezu, Korintány, Galaťany, Římány. Vidí je, myslí na ně a právě, jak si je vybavuje před očima, vidí jejich potřeby, vidí jejich radosti, jejich bolesti a podle toho píše, podle tohoto diktuje. Krásně právě na tom vidíme, že ty listy, že to je něco velmi osobního, i když se tam třeba řeší otázky věroučné, i když se tam řeší otázky, jak má vypadat církevní obec. Vždycky je z toho vidět Pavlův osobní vztah vůči těm adresátům.

Takže co nám a Timotejovi píše apoštol Pavel? Modlitby. Mají se konat modlitby prosebné, přímlyvné i děkonné za všechny lidi. Zastavme se u toho „modlitby za všechny lidi“.

Víte, jsou náboženství, jsou lidé, kteří se modlí jenom za sebe: „Každý ať se stará o sebe. Každý toho má dost, proč já bych se staral o někoho jiného?“ Eventuelně jsou náboženství, která se modlí, přimlouvají za ty, kteří mají stejnou víru jako oni. Pavel říká: „Modlete se za všechny, prostě za všechny, děkujte za všechny. To znamená i za ty, kteří mají jiné názory, i za ty, kteří jsou nevěřící, i za ty, kteří jsou vůči vám nepřátelští.“ Pavel tady vychází z Ježíšovy výzvy: „Modlete se za své nepřátele, buďte dobří k těm, kteří vás pronásledují“.

Pavel jde ještě dál, vyzývá, aby se konaly modlitby za krále a za všechny, kteří mají moc. My můžeme říct: „Tak dobře, je to nějaká modlitba za politiky a státníky, jak bychom dnes řekli.“ Ano, ale je to ještě něco mnohem víc. Takhle jediná věta by stačila k tomu, aby byl apoštol Pavel odsouzený na smrt. Vidíte, jak se třeba mění časy, jak se mění chápání lidí?

Proč? V téhle větě sice nenápadně ale jasně apoštol Pavel popírá to, že by římský císař byl bohem. Setkáváme se často s tím, že lidé, ti nahoře postavení, si na něco hrají. Římské císařové si doslova hráli na to, že jsou bohové, a chtěli, aby ostatní se k nim tak chovali, to znamená, aby se ostatní modlili k nim, aby je prosili o přímluvu, o pomoc. A křesťané samozřejmě toto popírali a říkali: „I císař v Římě je člověk jako my všichni. Je to slabý člověk, který má své nemoci, svoje limity, svoje omezení, člověk jako každý druhý.“ A proto se taky stalo, že křesťané byli odsuzováni, že jsou takzvaně „bezbožníci“, že neuznávají, neuctívají tyto bohy. Apoštol Pavel tedy tímto říká: „Nemodlete se k císaři, ale modlete se za císaře. I na něho pamatujte, i on to potřebuje, i on je slabý člověk.“ Tímto, touto větou apoštol Pavel v podstatě popíral a podřýval římské zákony.

Apoštol Pavel tady nemluví o osobních názorech těch vládců. Neříká: „Modlete se za ty, kteří jsou věřící,“ nebo „za ty, kteří jsou nevěřící.“ On říká: „Modlete se za ně, aby dobře vykonávali ten úkol, ten úřad, který mají, abychom my mohli vést pokojný a klidný život v opravdové zbožnosti a počestnosti.“ Jiným slovy, Pavel tady zase připomíná: „Modlete se i za ty, kteří nejsou dobří, i za ty, kteří vás pronásledují,“ protože většina těch vládců byla nevěřících a byla nepřátelsky nakloněna ke křesťanům.

Apoštol Pavel potom dál pokračuje (teď přeskočíme k té poslední větě) a říká: „Přeji si tedy toto: všude se mají muži modlit tak, že budou zvedat čisté ruce bez hněvu a sváru.“ Společnost, které to Pavel adresoval, byla orientovaná na muže, muži měli vedoucí postavení. Dneska bychom si tam měli doplnit: „Přeji si tedy toto: všude se mají muži i ženy modlit tak, že budou zvedat čisté ruce bez hněvu a sváru.“ Jinými slovy apoštol Pavel říká: „Nestačí to, že něco odříkáte, ale záleží také na vašem rozpoložení, na vašem vnitřním stavu, jestli ta modlitba bude přijata Bohem nebo ne.“

Začíná Pavel tím, že říká, jak mají u té modlitby stát, jak se mají postavit. Roztáhnout ruce tak, jak to dělá kněz při mši svaté, bylo takovým oblíbeným postojem modlitby v židovství, ale i v pohanství, a první křesťané to přijali. Proč? Tady tím, že člověk takhle zvedne ruce, jsou naznačeny dvě věci. Právě jednak ta upřímnost, to, že nic neschovávám, nemám ruce za zády, kde bych mohl mít schovanou nějakou zbraň. Nemám v zásobě nic nečestného, nepoužívám nějaké nečestné úskoky, nepřetvařuji se, ale „Pane stojím před Tebou upřímný, takový, jaký jsem“. Navíc ty otevřené prázdné ruce připomínají, že Bůh je ten, který mě může obdarovat, Bůh je ten, ke kterému přicházím právě proto, abych si vyprosil to, co potřebuji. Takže z těchto dvou důvodů – naznačení té upřímnosti a toho, že očekávám, že Bůh mě obdaruje, se rádi modlili s roztaženými a zvednutými rukama. Máme takhle koneckonců nakresleno několik postav v katakombách, ve starokřesťanských pohřebištích.

A Pavel říká: „Velmi záleží na tom, jak tady bude vypadat taky vaše srdce, jak budete disponováni, jak budete otevřeni. Ne jenom, že zvednete ruce, protože i v tom může být přetvářka, ale záleží, jaký bude váš vnitřní postoj. Nejde jenom o to odříkat, ale jde o to setkat se s Bohem. Nejde o to Boha zahrnout množstvím slov, ale jde o to upřímně mu předložit a svěřit svůj život.“ A samozřejmě taky jde o to, aby byla jakási jednota v našich slovech. Konec konců je to vyjádřeno v Otčenáši: odpusť nám, protože my odpouštíme. A takhle to vždycky je. Není možné vytrhnout to ze vztahů, není možné pro sebe něco chtít a druhému to odpírat. Není možné chtít, aby Bůh mi odpustil a já budu chovat nepřátelství. Není možné chtít se s Bohem usmířit a odmítat usmíření s někým jiným.

Apoštol Pavel v té prostřední části dnešního úryvku, který je takový naukový, mluví o Ježíši Kristu jako Vykupiteli. Jsou tam formulace, které my známe, a sice, že Ježíš je jediný prostředník mezi Bohem a lidmi. Ježíš vydal sám sebe jako

výkupné za všechny. Toto jsou věty, které známe, ale neznáme je z evangelia, ale známe je právě z tohoto listu. V evangeliu třeba Ježíš říká: „Přišel jsem hledat ztracené ovce z domu izraelského,“ a trvalo to chvíli, než první církve si uvědomila, než přišla na to, že Ježíš přišel úplně pro všechny lidi, nejenom pro židy. A Pavel byl mezi prvními z těch, kteří to hlásali, kteří to říkali hodně nahlas a kteří se snažili, aby toto vědomí, že Kristus přišel pro všechny, zapustilo kořeny, aby se církev neomezovala jenom na židokřesťany.

Pavel připomíná a říká: „Ježíš je jediný prostředník.“ Prostředník je ten, který pomáhá, pomáhá setkat se. Známe to často, když jsou nějaká jednání politická, společenská a dvě strany se nemohou dohodnout, tak si zvolí prostředníka, někoho nezávislého a řeknou mu: „My ti důvěřujeme, pojd'! Pojd' nám pomoci hledat společnou řeč, společný jazyk.“ Kristus je ten, který pomáhá nám, abychom se „domluvili s Bohem“, dorozuměli s Bohem, naším Otcem.

Ve Starém zákoně takovým prostředníkem byl Mojžíš. Židé měli strach (mluvili jsme tady nedávno o tom) a říkali: „Ty s ním mluv. My budeme radši dál a ty nám řekneš, co On ti řekl. Ty nám to vyřídíš.“ V Novém zákoně je jediný prostředník - Ježíš Kristus. Není žádný člověk. Já mohu přímo se postavit před Boha, před Ježíše, a přednést svoje prosby, říct to, co mám na srdci.

A nakonec je tam ještě jedna taková krásná věc. Pavel říká: „Byl jsem ustanoven za hlasatele a apoštola, za učitele víry a pravdy mezi pohany.“ Je to zase taková nenápadná formulace, ale když se nad tím zamyslíme, tak nám to osvětlí mnohé. Často si říkáme: „Pane, moje víra je slabá, moje víra je taková nanicovatá. Pane, jak mám předat svoji víru, jak mám předat víru svým dětem? I oni s tím často zápasí, nevědí jak.“ Pavel je učitel víry. Víru je potřeba se učit, a to dlouhodobě. Není to něco, co by bylo hotové za chvíli. Víra je skutečnost, která nás provází celým naším životem a můžeme říct, že se celý život učíme, jak věřit, a nikdy s tím vlastně nebudeme hotovi.

Když si vzpomeneme tady na toto, že Pavel je učitelem víry, tak by nám to mělo pomoci v různých situacích, kterým říkáme krizové, kdy nevíme co a jak, jak dál a zdá se nám, že ta víra je slabá nebo že tu vůbec není. Víra není něco hotového, víra není taková lékárnička, kterou bychom dostali při absolvování kurzu první pomoci a že se s tím naučíme dělat a že nám to všechno bude jasné. Víře se učíme celý život. Učil se jí Pavel, učil to Timoteje, učil to Efezany, učil to všechny kolem sebe. Nezapomeňme na to a vzpomeňme si na to také při modlitbách a modleme se za všechny: za ty, kteří jsou kolem nás, za ty, které máme rádi, i za ty, které třeba dost rádi nemáme. Pamatujme ve svých modlitbách úplně na všechny, protože je to velmi důležité.

Dobře bojuj pro víru

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

30.09.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

26. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Am 6,1a,4-7](#); 2. čtení [1 Tim 6,11-16](#); evangelium [Lk 16,19-31](#);

Bratři a sestry, jenom bych připomenul, proč byl napsán první list apoštola Pavla Timotejovi: pro povzbuzení, protože to prvotní nadšení už začalo vychladat a blížilo se pronásledování. Proto Pavel jednak se snažil posílit křesťanské obce, ale v tomto případě se snažil dodat posilu, odvahu jejich pastýři.

Víme všichni, že když ochabnu ruce, srdce toho, kdo stojí v čele, tak to nikdy není dobré a nemusíme myslet hnedka třeba na církev, ale obecně to platí v každé společnosti, platí to i v rodině. Jestliže ten, kdo má být takovým tím hnacím motorem, zmalomyslní, podlomí se mu kolena, ztratí před sebou nějaký cíl, ztratí smysl snažení, tak potom to všechno začne upadat. A toto by Pavel nechtěl, a proto povzbuzuje. Povzbuzuje Timoteje a používá k tomu velmi silná slova a velmi silné obraty.

Hnedka oslovení: „Boží muži!“ V Novém zákoně je to něco naprosto jedinečného, nikde jinde to tam není, ale je to titul, který se vyskytuje dost často ve Starém zákoně. Tímto titulem bývají označováni lidé, kteří dostali od Boha nějaký úkol: Mojžíš, David, Samuel a další proroci. Je to tedy naznačení toho, že Bůh si je vybral k něčemu. Jinými slovy, jejich život není jenom nějakým shlukem náhody, ale mají ve svém životě poslání, mají úkol a ten úkol jim nedal nikdo menší než Bůh.

A teď Pavel pokračuje a říká mu: „Dobře bojuj pro víru, zmocni se věčného života.“ Pokračuje dál a připomíná jeho křest: „Před mnoha svědky jsi složil slavnostní vyznání.“ Křty se v prvotní církvi děly velmi slavnostně. Vlastně vždycky křtil biskup a křtilo se ponořením. Biskup se zeptal toho člověka: „Věříš v Boha Otce?“ A on řekl: „Věřím.“ Biskup mu dal ruce na hlavu a celého ho ponořil. On se vynořil a biskup se ptal podruhé: „Věříš v Ježíše Krista, Syna Božího?“ A on řekl zase: „Věřím,“ a biskup ho ponořil podruhé. „Věříš v Ducha svatého?“ „Věřím,“ potřetí.

Byla vždycky u toho celá církevní obec a ta církevní obec ručila za to, že ten člověk je ve víře vyučený, že je připravený stát se skutečně zralým, my bychom dnes řekli, praktikujícím, křesťanem. A toto mu Pavel připomíná, připomíná tento slavnostní okamžik a říká: „Vracej se k tomu, vzpomínej na to, žij z toho, ber to jako takový odrazový můstek pro svůj každodenní život.“

A co má dělat v tom každodenním životě? „Dobře bojuj pro víru, zmocni se věčného života.“ Když to domyslíme, je to formulace velmi silná. My starší, kteří ještě pamatujeme minulý režim, tak si vzpomínáme určitě na známou větu „boj za mír“. Všichni jsme kroutilí hlavou a říkali si: „To je přece nesmysl. Za mír není možné bojovat.“ Co to je boj? Boj je to, že člověk vezme nějakou zbraň do ruky a končí dialog a nastupuje síla. Jak je to možné skloubit s evangeliem? Jak vůbec je to možné, že Pavel napíše „bojuj pro víru“? Tam je důležité to slovíčko „dobře bojuj pro víru“ a je tam taky důležité, proč má bojovat: „zmocni se věčného života“.

Neříká mu: „Přesvědč silou svoje okolí“, neříká: „Utluč argumenty ty, kteří jsou ti svěřeni.“ Neříká rozhodně, aby šířil evangelium násilnými prostředky, říká: „Bojuj dobře.“ Pavel schválně používá toto „silné“ vyjádření, toto vyjádření v přeneseném slova smyslu, aby dal najevo, jak je to důležité – jak je důležité, aby naše víra se promítala do našeho každodenního života, protože jedině potom bude naše víra nám posilou. Jedině potom bude naše víra odrazovým můstkem i pro ty chvíle, které jsou těžké v životě. My dnes jsme často svědky toho, že věci víry jsou někde až tam vespod: „... až jestli zbyde čas, až když uděláme všechno ostatní, až jestli se mi bude chtít ...“

Takový praktický příklad. Stalo se mi to už několikrát. Představte si takovou modelovou situaci, rodiče přijdou požádat o křest. Tak se domluvíme, řeknu: „Dobře teda, ale je potřeba, abyste přišli na takové popovídání, jakousi přípravu před tím křtem.“ A teď se jich ptám: „A kdy byste mohli?“ Zpravidla to bývá někdy odpoledne - středa, čtvrtek, pátek. Říkám: „Tak si vyberte.“ Oni si vyberou některý ten den, domluvíme si hodinu (většinou to bývá mezi čtvrtou a půl patou odpoledne) a já si to jdu psát. Říkám: „Tak se budu těšit, že teda přijdete.“ A teď se ozve: „No, my přijdem, jestli nám do toho něco nevezle.“ A já říkám: „Jak? Vy jste si vybrali termín, vy jste si řekli a já na vás budu čekat. Já na vás budu mít vyhrazenou tu hodinu, hodinu a půl a já s vámi počítám.“ Je jasné, že když třeba někdo onemocní nebo když by došlo k nějaké nehodě, tak to je samozřejmé, že nepřijdete, ale ne že se rozhodnete: „Tak my půjdeme teď nakupovat a toho ‚faláře‘ odložíme na někdy, až budeme mít náladu.“

Víte, ale to ukazuje právě na to, jak moc tady tyto věci bereme anebo nebereme vážně, jak moc bereme vážně svoje slovo, které jsme někomu dali, anebo jak moc vlastně si říkáme, že o nic nejde. Je to jakési vyjádření, projevení navenek způsobu našeho života.

Apoštol Pavel říká Timotejovi: „Ty si tu víru musíš dát někde nahoru. Musíš si ji dát tak, abys ji viděl – nejenom ve svátek, nejenom když jde o nějaký obřad. Z těch svátků, z těch obřadů máš žít, ale musíš se o svoji víru starat každý den, musíš ji mít před očima každý den. Ona ti potom bude ukazatelem, světlem, nebudou se ti podlamovat kolena. Ona ti bude ukazovat ten cíl, bude ti připomínat, že máš v životě úkol dojít do věčného života – ty, a druhým ukazovat cestu k tomu věčnému životu.“

Bratři a sestry, naše víra je něco, za co bojujeme, co budujeme pořád. Není to nic hotového. Kdo by si myslel, že je to hotové, tak ten by se mýlil a dopltil by na to.

Apoštol Pavel chtěl povzbudit Timoteje. Používá k tomu slova velmi silná, řekli bychom, takové velmi razantní obraty. Je to proto, aby mu ukázal, aby mu připomněl, jak je to důležité. Ale Pavel to nechtěl připomenout, nechtěl takhle nadchnout jenom Timoteje, chce to taky připomenout nám, protože my stejně jako Timotej žijeme v podobné situaci – kolem nás je mnoho lidí, kteří tu svoji víru odložili nebo ji zasunuli někam dospod.

Budme my těmi, kteří ji naopak vytáhnou a postaví na čelní místo ve svém životě.

Dům dětí Božích

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

14.10.2007 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost 225. výročí postavení kostela

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Král 8,55-61](#); 2. čtení [Ef 1,3-14](#); evangelium [Jan 15,9-17](#);

Bratři a sestry, možná vás to překvapí, ale já nemám rád slavnostní projevy a kázání, protože je tam takové dvojí nebezpečí: buď, že to sklouzne do fráží, které nic neříkají, anebo že to skončí v takovém jakémsi vzájemném poplácávání se po ramenou a říkání, jak jsme všichni dobří. Pak to vypadá, že svět se točí kolem nás a že jsme prostě úplně ti nejlepší. Ono to tak není a bylo by škoda, abychom sklouzli do něčeho takového.

Evangelium, které jsme teď četli, jsem vybral právě proto, že se tam mluví o radosti. Chtěl bych, abychom zažili radost – radost z toho, že tady stojí něco tak pěkného. Můžeme skutečně říct, jak je to napsáno v Pamětech panství veverského, že farář Wolf začal se stavbou impozantního chrámu ve Veverské Bítýšce, radost z toho, že se našel člověk, který byl hodně starý, už mu bylo sedmdesát, a začal. Věděl, že se toho nedožije, že nebude u toho, když se ten kostel bude otvírat, že tam nebude to, že by ho poplácali po ramenou a řekli mu: „Pane faráři, vy jste dobřej a my vám děkujem.“ Věděl, že tu nebude a začal. Radost z jeho odvahy, z jeho víry, radost z toho, že byl ochotný takhle myslet na ty, kteří přijdou po něm.

Chtěl bych, abychom zažili (zase je to napsáno v Pamětech panství veverského) něco z té radosti faráře Kubečky, který ráno 6. října tady slavil první mši svatou před 225-ti lety. Nevím, na co myslel, ale troufám si odhadovat, že měl radost.

Pak tam bylo, že tu slavnou mši svatou sloužil místní děkan, že ji zpíval. Tak jsem si říkal: „No, kdybych já začal zpívat, tak je po oslavách a všichni utečou. :) Ale skutečně já si to pokládám za velkou čest, že tady mohu po těch 225-ti letech stát, mluvit k vám a děkovat za to, že něco takového tady stojí. Stojí tady dům Boží a žije tady dům dětí Božích. Kdyby ten kostel byl prázdný, byla by to půlka. Vždycky to bude dům Boží, ale k tomu, aby ten dům žil, jsou tady potřeba lidé, kvůli kterým tady je. A já se s vámi raduji z toho, že tato farnost žije.“

Bratři a sestry, nechci, aby to právě vyznělo tak, jak jsem říkal na začátku, že se teď poplácáme po ramenou a řekneme si, jak jsme všichni dobří, ale připomínám si takové ty, možná prosté, okamžiky, kdy jsme tehle kostel opravovali a já jsem třeba vyhlásil, že je potřeba posunout lavice a sešlo se tady pětadvacet chlapů, myslím, že to bylo úterý v pět odpoledne, a vlastně bylo to hotové raz dva.

Toto všechno bych chtěl připomenout, co jsme tady v tom kostele už udělali, a chtěl bych poděkovat – Bohu třeba za to, že se při tom nikomu nic zlého nestalo, že tu nebyl žádný úraz, že se to skutečně tak nějak vylouplo do krásy, a vám za to, že jste přišli, že jste obětovali ten čas, energii. Chtěl bych poděkovat všem, kteří jakýmkoliv způsobem na tehle kostel pamatují – ve svých modlitbách, svou prací, svými dary finančními i hmotnými, květinami, které sem dáváte každý týden. Chtěl bych poděkovat úplně vám všem. Kdybych to měl vyjmenovávat, tak tady budeme hodně dlouho, protože každý z vás se nějak podílí na chodu této farnosti.

Takže díky vám všem a prožijme tu radost, kterou měli naši předkové z toho, když viděli, jak ten kostel roste, jak se staví. Prožijme ji i my a nenechme si nikým a ničím tu radost vzít.

Dobrý boj jsem bojoval

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

28.10.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

30. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sir 35,15b-17.20-22a](#); 2. čtení [2 Tim 4,6-8.16-18](#); evangelium [Lk 18,9-14](#);

Bratři a sestry, úryvek, který jsme dnes slyšeli ve druhém čtení z druhého listu apoštola Pavla Timotejovi, je svým způsobem výjimečný, protože je to Boží slovo a toto Boží slovo nám zvěstuje autor. Zpravidla Pavel mluví o tom, co Bůh dělá pro lidi. V tom úryvku jsme četli a slyšeli, co Bůh udělal pro Pavla. Je to svědectví. Je to svědectví na konci jeho života. Pavel je v situaci, kdy rozhodně si nic nepřikrašluje, kdy si nic nenamlouvá, ví realisticky, jak to s ním vypadá, že tedy jeho pozemský život bude končit, že to bude velmi brzo, ale skutečně všimněme si, jaký je v Pavlovi pokoj, klid, jak rozhodně nikomu nic nevyčítá, na nikoho se nezlobí, nikomu nevyhrožuje, ale mluví o tom, jak velké věci pro něho udělal Pán.

Bratři a sestry, vraťme se ještě trošku zpět v těch „dějinách“ apoštola Pavla. Když byl v Jeruzalémě, už ve vazbě, tak měl zjevení, ve kterém mu Pán říká: „Neboj se! Neboj se, budeš o mě svědčit. Budeš o mě svědčit i před pohany, před cizími lidmi, kteří nepatří do židovského národa. A tak apoštol Pavel svoji vazbu, transport do Říma, celý ten soud a toto všechno nebral jako záležitost osobní, že by mu někdo křivdil, že by mu někdo chtěl ublížit nebo že by jemu, Pavlovi, bylo činěno nějaké příkoří, ale bral to jako možnost a příležitost ke hlásání evangelia. V tom je obrovský rozdíl mezi tím, jak těžkosti a příkoří chápe většina lidí na tomto světě, a jak je chápal třeba Pavel.

Církev nám tento úryvek předkládá v tyto dny schválně. Bude končit církevní rok, budeme vzpomínat na naše drahé zemřelé, budeme bilancovat, budeme rekapitulovat, srovnávat, hodnotit a tady máme návod jak hodnotit, jak správně se dívat na ty věci, které byly a jak očekávat správné věci, které mají přijít.

Ti, kdo sestavovali lekcionář, tak nás ušetřili několika veršů, ve kterých Pavel píše Timotejovi, kdo všechno ho opustil. Je to tam, Pavel je realista, ale končí to: „Budiž jim odpuštěno.“ Ten hlavní, kdo mě neopustil, je Bůh. Na Něho jsem se mohl vždycky spolehnout a zase mě neopustil. I tentokrát stál při mně.

Apoštol Pavel používá termíny, které byly obvyklé v tehdejší době, ať už mluví o tom, že „mám prolít v obět svou krev; chvíle, kdy mám odejít, je tady“. Připomíná takový obřad, kdy po obětování zvířete, kdy už to obětní zvíře bylo mrtvé, vzali pohár s vínem nebo s olejem a polili to zvíře. Byl to takový zvláštní obřad, který se vyskytuje jak v náboženství židů, tak i v pohanských náboženstvích. Je to to, čemu se říká úlitba. Je to vlastně vzdání díky, poděkování. A on říká: „Ta moje smrt, to bude poděkování – poděkování Pánu Bohu za všechno, co mi dal.“

Někdy, když čteme smuteční oznámení, tak z těch slov, ať už z toho verše, který je tam zvolený, anebo potom z těch slov toho oznámení, tak se můžeme dovědět mnohé o víře nebo o nevěře zpravidla těch pozůstalých, toho, kdo ten verš a kdo ta slova vybíral a dával dohromady. U lidí nevěřících je pochopitelné, že tam je velká bolest, že je tam zaznamenaná ztráta, že je tam často takový jakýsi povzdech, že prostě všechno skončilo. A je zase krásné, když lidé věřící i touto formou dají najevo: „Ano, my jsme měli rádi naši babičku, našeho dědečka, on nám bude chybět, ale my víme, že je u Boha, že Bůh si ho vzal k sobě a že Bůh se o něho postará a koneckonců vždyť se zase u Boha všichni shledáme.“ I toto bývá krásné vyznání víry – víry a důvěry v to, že Bůh nás neopouští.

Potom Pavel používá termíny: dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. A tady exegeté mají dva názory. Jedna taková větší skupina říká: „Pavel používá termíny, které se týkají sportu, protože dále mluví o věci spravedlnosti.“ Sport i v tehdejší době byl velmi populární. Ti, kteří zvítězili v nějakých disciplínách, byli obdivováni, byli ctěni. Už jsem tady před nějakou dobou říkal, že neexistovaly jenom Olympijské hry, ale existovaly další – v Korintě byly Istmické hry, a další a další hry. Každé město, pokud si to mohlo jenom trošku dovolit, chtělo mít svoje nějaké sportovní hry, aby to bylo jednak oživení toho života, ale jednak aby se tím mohli pyšnit.

Takže Pavel používá termíny, které všichni znali: běh, boj nebo spíš řekněme takové klání, zápolení. Ale Pavel chce říct: „Tady jde přece o něco mnohem důležitějšího, než o to, kdo někam doběhne první, kdo skočí nejdál, kdo skočí nejvýš. Tady jde o život – o život na této zemi a o život věčný.“

Některí ti exegeté říkají, že ty termíny je možné vyložit i ve vojenském slova smyslu – v tom smyslu, že když Pavel mluví o víře, že ten termín je možné přeložit také jako přísaha, vojenská přísaha. „Zůstal jsem věrný. To, co jsem slíbil, tak jsem splnil, a teď ti za to Bože moc a moc děkuji.“

Bratři a sestry, lidé na tomto světě často, když hodnotí, tak propadají pesimismu a vidí to špatně. Říkají si: „Na začátku jsem měl ideály, chuť do života. Teď, jak přibývají roky, přibýlo nemocí, ubylo síly, ideály jsou pryč, nic se mi nepovedlo.“ Pavel by taky to mohl říct. Mohl by říct: „Já jsem chtěl ještě jít hlásat evangelium někam dál. Vždyť je ještě tolik lidí, kteří o Pánu Ježíši neslyšeli. Nás křesťanů je tady hrstka v Římě a vůbec na celém světě...“ Nic takového. Naopak je tam ten pokoj a velká vyrovnanost.

Lidé zpravidla hodnotí, když končí občanský rok. Jenže tam je jedna potíž: ty oslavy bývají velmi hlasité a navenek, a to se těžko uvažuje a těžko přemýšlí. Těžko se hledá klid a soustředění na to, aby člověk mohl skutečně dobře zhodnotit to, co končí. Proto nám církev nabízí tyto myšlenky k hodnocení našeho života teď. Teď je nesporně klidnější období. Budeme vzpomínat na naše drahé zemřelé, budeme vzpomínat na to, co nám tady zanechali. Nebudeme vzpomínat ani tak na věci, které nám zanechali, ale spíš na myšlenky, postoje, názory. To je to pravé a skutečné dědictví.

Když budeme hodnotit svůj život, třeba i ten rok, který pomalu končí, vezmeme si na pomoc list apoštola Pavla Timotejovi. Nechme se inspirovat těmito slovy, která Pavel napsal před svou smrtí, a doslova nasávejme do sebe ten pokoj a klid, který měl apoštol Pavel. Je to Boží dar. O každý dar je třeba prosit. Bůh ho dal Pavlovi, když o tento dar budeme prosit a budeme o něho stát, Bůh ho dá i každému z nás.

Tvoříme jedno společenství

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.11.2007 - pátek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Vzpomínka na všechny věrné zemřelé

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 4,7-15](#); 2. čtení [2 Tim 2,8-13](#); evangelium [Lk 24,13-35](#);

Bratři a sestry, dnešní památku slaví zase téměř celý svět. Slaví ji i lidé, kteří v Boha vůbec nevěří. Ti ji slaví jako vzpomínku čistě na něco, co bylo. Často je to vzpomínka bolestná, protože si tito lidé říkají: „Měl jsem někoho, koho jsem měl rád, s kým jsem prožil spoustu krásných věcí, spoustu příjemných chvil, a teď je to všechno pryč a nikdy se to už nevrátí.“

Lidé, kteří věří v Boha, také vzpomínají – vzpomínají a děkují. Myslím si, že to motto, které je letos na naší nástěnce v chodbičce, kde jsou vyvěšena všechna smuteční oznámení za uplynulý rok, že je velmi krásné a velmi příhodné: „netruchleme, že jsme je ztratili, ale děkujeme, že jsme je měli“, ty naše drahé. My, jako křesťané, ještě bychom k tomu měli přidat a říct: „... a že je máme. Že je máme u Boha v nebi, kde se za nás přimlouvají, kde na nás čekají, kam i my putujeme.“

Když dnes vzpomínáme na naše drahé zemřelé, tak si je nechceme nějakým způsobem idealizovat, nechceme říkat a tvrdit, že byli bez chyby, že vždycky všechno udělali dobře. To vůbec ne. Každý člověk má nějaké slabosti, měli je ti, kteří zemřeli, máme je my a budou je mít ti, kteří sem teprve přijdou po nás. Ale my si připomínáme Božího Syna, který se nás ujímá v našich slabostech.

Schválně jsem vybral úryvek o tom, jak Ježíš se připojuje k učedníkům, kteří jdou do Emauz. Ti učedníci vlastně z Jeruzaléma utíkají. Mají strach, nevědí, co a jak, a tak utíkají. A on se k nim připojuje a nic jim nevyčítá, ale naopak ujímá se jich, posiluje je, podporuje. A to jim dává potom odvalu žít dál a ta jejich odvala se ukáže v tom, že se otočí a ještě ten večer se vracejí do Jeruzaléma.

Tam je ještě jeden takový krásný moment, a sice když se blížili k Emauzům, tak Ježíš dělá, jako by chtěl jít dál, protože se nevnučuje. On nabízí svoji pomoc, posilu, ale v žádném případě ji nevnučuje. Jim bylo dobře s Ježíšem, a oni chtěli, aby to pokračovalo, a tak mu říkají: „Zůstaň! Zůstaň Pane, buď s námi.“

Víte, do toho dnešního svátku, do té dnešní vzpomínky na naše zemřelé se vkrádá mnoho různých myšlenek, které nemají nic společného s křesťanstvím. Takový jeden příklad: Když svatý Karel Boromejský (mimočodem jeho svátek budeme zanedlouho slavít) se jednou rozhodl, že do jednoho kostela nechá namalovat obraz smrti. Tak to zadal jednomu malíři, malíř mu to přišel ukázat po nějaké době a namaloval to tak, jak je to „zvykem“. Vyvedl to v takových těch opravdův podzimních barvách – šedá, tmavá - a namaloval smrt jako kostlivce. Karel se na to podíval a říká: „To by nešlo. To budeš muset předělat.“

A on mu teda říká: „Tak pane kardinále, jak to mám předělat? Jak byste si to představoval?“

„Ty barvy jednak budeš muset vyměnit a jednak úplně budeš muset vyměnit tu postavu, protože tak, jak jsi to namaloval, to přímo odporuje křesťanské víře, to s tím nemá co společného.“

„Tak jak teda? Jak to mám namalovat?“

Karel se zamyslel a říká: „Tak zkus namalovat anděla – anděla, který drží v ruce klíč. A namaluj ten klíč zlatý, aby bylo jasné, že ten anděl odmyká něco důležitého, něco krásného.“

Anebo to můžeme říct ještě jinak. Znají to všichni rodičové, všichni, kteří někdy někoho vychovávali. Když třeba rodič pošle dítě, aby něco udělalo, tak si říká: „Musím! Musím je vychovávat k samostatnosti, tak ať jde a třeba něco tam udělá, něco donese.“ A pak si řekne: „A udělá to dobře? Neměl jsem jít sám? Měl bych to rychle a bylo by to určitě v pořádku. Takhle nevím.“

Podobáme se takovému rodiči, který si říká: „A postará se ten Pán Bůh o ty naše zemřelé dobře? Neměli bychom si to udělat sami?“ Strašně bychom chtěli, ale nemůžeme. Nemůžeme, nejde nám to. A nemůžeme se přesvědčit, jak je o ně postaráno, a proto je to takový, řekl bychom, těžký moment. Ale zase Ježíš nás ujišťuje o tom, že o naše drahé zemřelé je postaráno dobře. Ježíš se staral vždycky o své učedníky velmi dobře a nikdy jim nic nechybělo. A On říká: „Tak, jako jsem se staral o svoje učedníky když jsem byl na této zemi, tak se postarám o vaše drahé zemřelé, kteří ve mě věřili.“

Často dnes slyšíme taková slova beznaděje, kdy ti lidé říkají: „Tak už to mám všechno za sebou, už se blíží konec.“ My, jako křesťané bychom měli v tuhle chvíli zareagovat a říct: „Ale kdepak, člověče. Máš za sebou jednu etapu svého života a máš mnoho před sebou.“ Dnešní svátek nám právě připomíná to spojení, připomíná nám, že církve je jedna. Všichni patříme do církve – my, na této zemi, i ti, kteří už odešli z tohoto světa, i ti, kteří už jsou u Boha. Ale tvoříme jedno společenství, které Ježíš Kristus zachránil a o které se stará.

Bratři a sestry, dnešní svátek je takovou příležitostí, abychom poděkovali Pánu Bohu za to, že nám dal naše drahé, že jsem s nimi mohl být, a má být zase takovým ujištěním, že jednou zase spolu budeme.

Pracovat pro příchod Ježíše Krista

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

04.11.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

31. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 11,22-12,2](#); 2. čtení [2 Sol 1,11-2,2](#); evangelium [Lk 19,1-10](#);

Bratři a sestry, budeme se věnovat druhému listu apoštola Pavla Soluňanům.

První list Soluňanům je nejstarší Pavlův list a byl napsán buď v roce 50, maximálně 51 po Kristu. S tím druhým listem Soluňanům je trošku taková obtíž. Buď byl napsán okamžitě, v zápětí po prvním listě Soluňanům (to „okamžitě“ by znamenalo asi tak za tři, za čtyři měsíce), anebo byl napsán mnohem později, až někdy po roce 67. Ale to není tak důležité, pro nás je důležité to, co ten list obsahuje. A je to právě, jak už jsme slyšeli v úvodním komentáři, jakési napomenutí, varování.

V Soluni se šířily takzvané „zaručené zprávy“, to, čemu se říká šeptanda: „... a už jste to slyšeli? Bude konec světa, támhle pryč o tom píše Pavel. No, je to jistý, je to určitý, tam mají dokonce jeho dopis. Já jsem ho teda neviděl, ale pryč to tam je.“ A takhle vlastně to narůstá. Latinské přísloví říká: „Fáma (pověst) roste, jak jde.“ Jinými slovy, jak se to šíří, tak to nabývá čím dál tím větších rozměrů.

Pavel na to reaguje a píše jim dopis, který není nijak dlouhý, ale je zásadní. V tomto dopise je také několik formulací, které známe, ale možná nevíme o tom, že jsou právě tady z tohoto dopisu nebo že je vyslovil svatý Pavel.

Když začneme od toho nejzásadnějšího: „Pokud jde o dobu, kdy přijde náš Pán Ježíš Kristus a my se u něho shromáždíme ...“ Čili tady se Pavel vyslovuje pro to, aby uvážili situaci, aby se zklidnili a aby se přestali zajímat o tady tyto „pravé“ zvěsti, o „pravá“ poselství, které odkazují na to, kdy Ježíš přijde.

Když to srovnáme s naší dnešní dobou, tak můžeme říct: „My žijeme v opačném extrému.“ Těch lidí, kteří přicházejí s tím, že je konec světa za dveřmi, že to bude do půl roku, za rok, tak těch moc není. Naopak, ta velká většina se chová tak, jako kdyby podruhé Pán Ježíš přijít neměl. Odsouváme to a říkáme si: „No, ono to asi bude, ale já se toho nedožiju, já s tím ani v životě nějak moc nepočítám. No, to až jednou po mně tady budou generace ... S tím se nemusím zatěžovat, s tím si nemusím lámat hlavu.“ Každý extrém je špatný, i tento extrém je špatný.

Trápí nás jiná věc, která trápila už i ty Soluňany, a Pavel to tam taky říká. Říká, že se modlí za ně, „aby je Bůh zdokonalil, aby vždycky měli zálibu v konání dobra a jejich víra se projevovala skutky“. Mimochodem toto vyjádření je velmi důležité, protože někdy je Pavlovi podsouváno, že jedna věc je víra a druhá věc jsou skutky. Tady v tomto listě Pavel říká vlastně to stejné, co najdeme v listu apoštola Jakuba. Jakub to říká víc natvrdo: „Víra bez skutků je mrtvá.“ Ale i Pavel tady v tomto listě to dává na jednu linku a říká: „Obojí je potřebné: víra i skutky.“

Nám všem, každému z nás se stane to, že jsme unaveni. Jsme unaveni a nechce se nám dělat vůbec nic a říkáme si: „Má cenu dělat vůbec něco?“ Když vidíme spoustu nespravedlnosti, když vidíme spoustu všelijakých podvodů, spoustu všelijakého falešného chování a podobných věcí, tak si říkáme: „Má to moje maličké snažení, ta kapička v tom moři, má to vůbec význam?“

Vidíme, že vždycky si lidé kladli tuto otázku. Vždycky se ptali: „Má to cenu? Má cenu zápasit o to, aby to tady na tom světě bylo lepší?“ A apoštol Pavel říká: „Ano. Je to úkol křesťana zápasit o svoji víru a zápasit o to, aby se ta víra projevovала dobrými skutky.“ Není to nic, co by přicházelo automaticky, ale je to spojeno s úsilím člověka. Je to povolání nás křesťanů. Takto se máme projevovat v tomto světě.

Apoštol Pavel začíná ten dopis tím, že říká, že se za ně modlí. Je to vyjádření dost časté. Apoštol Pavel velmi často ve svých dopisech připomíná těm adresátům, že se za ně modlí, že pamatuje ve svých modlitbách na všechny ty, které přivedl ke křesťanství. Nám v první řadě chce zase říct: „I ty se modli za ty, kteří jsou kolem tebe, za všechny, které znáš.“ Ale je tady i jakýsi návod, za co se máme modlit. My se často modlíme za konkrétní věci: za zdraví, za to, aby nás Bůh chránil, za zdar nějakého konkrétního díla, které právě probíhá. Apoštol Pavel říká, že se za ně modlí a prosí za to, aby je Otec svou mocí zdokonalil. Jinými slovy, on se modlí za to, aby měli ten správný vhled do všech těch věcí života. Sami vidíme a setkáváme se s tím, že to nebývá často jednoduché orientovat se v dnešní složité situaci. Ale abychom se za to modlili? To asi neděláme příliš často a je to škoda.

Apoštol Pavel se nejenom modlí za ty své „svěťence“, za ty, které přivedl k víře, ale on jim to říká, on jim to sděluje, dost často jim to připomíná. Říkejme to těm, za které se modlíme, třeba jim to i napíšeme v dopise, říkejme jim to, sdělujme jim to. Protože jakkoliv nám to může připadat obyčejné, všední a řekneme si: „Ale, co se s tím budu chlubit.“ Ne, je to důležité, protože tím můžeme člověka velmi povzbudit, můžeme ho utvrdit, můžeme mu dodat sebedůvěru, můžeme mu dodat právě chuť do života, protože si uvědomí a řekne si: „Aha, nejsem tu sám. Jsou tu druzí, kteří na mě pamatují.“

Bratři a sestry, jak to zakončit, co říct na konec? Bylo by špatné shánět se po všelijakých těch proroctvích a zvěstech, kdy že ten Pán Ježíš přijde. A bylo by stejně tak špatné odsunout to a říct: „To se mě netýká.“ Týká se nás to, jako se to týkalo Soluňanů.

Bratři a sestry, každý křesťan má počítat ve svém životě s příchodem Ježíše Krista a má pro tento příchod nějakým způsobem pracovat – pracovat tím, že bude zvěstovat evangelium. Dnešní svět potřebuje evangelium vidět a setkat se s ním právě v naší víře a v našich dobrých skutcích. Často jsme z toho unaveni, často nám k tomu chybí síly. Vyprošujme je sobě i všem ostatním.

At' Bůh utvrdí vaše srdce v každém dobrém činu i slovu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

11.11.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

32. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [2 Mak 7,1-2.9-14](#); 2. čtení [2 Sol 2,16-3,5](#); evangelium [Lk 20,27-38](#);

Bratři a sestry, zastavíme se zase u dnešního druhého čtení. Jenom tak pro pořádek bych připomenul, proč vlastně druhý list Soluňanům vznikl.

V Soluni se rozšířila fáma, zaručená zpráva, že příchod Pána Ježíše už je blízko. Skutečně je to záležitost dnů, maximálně několika málo týdnů, proto už nemá smysl cokoli dělat. Stačí sednout si s rukama složenýma v klín a čekat. A dokonce prý o tom píše Pavel, že ten příchod Pána je takhle za dveřmi. Když se to svatý Pavel dověděl, že je tam nějaký „jeho zaručený list“, tak opravdu napsal. Napsal list, ve kterém uklidňuje situaci, ve kterém uvádí věci na pravou míru.

V tom dnešním úryvku, který nám předkládá církev, můžeme najít dvě takové velmi výrazné myšlenky. První myšlenka byla hned na začátku. Byl to jakýsi chvalo zpěv na Ježíše Krista, na Boha Otce, ve kterém se mluví o tom, že Bůh je ten, který nám dává útěchu, naději, že Bůh je ten, který nám dává to, co člověk hledá. Lidé hledají v životě hodně věcí, ale dá se to nějak shrnout: člověk chce mít úspěch ve svém snažení, ve svém podnikání, v tom, čím se zabývá tady na světě, chce mít „životní štěstí“, chce, aby ho druzí měli rádi. A často se stává to, že se vyskytne nějaký druhý člověk, který „slibuje hory doly“, který slibuje ráj na zemi, nebe na zemi.

Každá doba má takovéto své svůdce, nebo jak čeština má proto správný pojem: „slibotechna“. Slibuje něco, co nemůže splnit. Pavel varuje před těmito lidmi a říká: „Nevěřte jim. Kdo může splnit vaše přání, kdo vám dá to štěstí, tak do je Bůh, nikdo jiný. Žádný člověk vám nemůže dát ráj na zemi.“

Potom Pavel úplně obrací list a prosí Soluňany, aby se za něho a jeho spolupracovníky modlili: „A tak bratři, modlete se za nás, aby se slovo Páně dále šířilo.“ Zase neříká tam, abychom byli zdraví, aby nám se dobře dařilo, ale aby se „slovo Páně šířilo“, aby co nejvíc lidí se seznámilo s evangeliem, s radostnou zvěstí. Je to, můžeme říct, jedna z prvních modliteb za misie a za misionáře.

V církvi to funguje tak, že někdo, kdo takhle pracuje, kdo je „v akci“, namáhá se, tak někdo jiný mu zase pomáhá tím, že se za něho modlí. Když jsem byl ještě bohoslovec a měli jsme jednou duchovní cvičení, tak kněz nám vykládal, jak on za svých studií, ještě před 2. světovou válkou, byl v Belgii a tam navštívili jeden klášter, který byl klauzurovaný, to znamená byl uzavřený. Byly to sestry, které žily skutečně ve velké odloučenosti od světa, a ten klášter slavil výročí od svého založení. Byla to velká sláva, a tak několik kněží, biskup a tady ti bohoslovci, dostali dovolení, že mohou navštívit ty sestry. A teď ty sestry jim vykládali různé svoje zážitky a zkušenosti z toho života v klášteře.

Byla tam jedna sestra, která (je to v období mezi 1. a 2. světovou válkou) neviděla automobil, protože když vstoupila do kláštera, auta ještě nebyly, ale viděla letadlo, protože to letělo nad klášterem :) . Potom oni vykládali věci daleko důležitější nebo závažnější. Byla tam sestra, která před nějakou dobou se seznámila s knězem, který šel do misíí. A když ten kněz šel do misíí, ona mu slíbila, že se za něho bude modlit a že i to utrpení, které třeba přijde, obětuje za něho.

On odjel do misíí a ona za týden onemocněla. V podstatě se tam lékaři střídali, nikdo nedokázal říct, co té sestře je, a ona sama říkala: „To je za ty misie. Ten kněz to potřebuje pro to, aby mohl dobře působit v těch misíích. Já jsem mu to slíbila. To je můj příspěvek pro misie, pro to, aby se šířilo evangelium.“

Takže apoštol Pavel prosí Soluňany, aby se modlili za něho, za jeho spolupracovníky. A potom hned přidává jakýsi druhý úmysl, na jaký se mají modlit: „Abychom byli osvobozeni od lidí zvrácených a zlých, neboť věřit není dáno všem.“ V tomto už je jakási odezva prvních pronásledování. Jak všichni víme, křesťané se neprotivili proti politické moci, křesťané nedělali žádná povstání, křesťané se neprovinili žádným proviněním, které bychom označili jako kriminální zločin, a přesto byli a jsou pronásledováni.

Křesťané se ptají: „Proč? Proč nás ty vlády pronásledují? Proč se proti nám takhle staví? Co jsme jim udělali zlého?“ A skutečně protivníci církve nedokáží dát nějakou rozumnou odpověď, proč. Ty odpovědi bývají zpravidla nějaké ideologické, ale postrádá to logiku.

A už první křesťané se tedy ptali: „Co máme dělat? Jak se máme stavět k této autoritě? Jaký k ní máme zaujmout postoj?“ Apoštol Pavel říká: „Bůh je dárce dobra, Bůh je dárce svobody. To znamená, že dává člověku možnost říct ano, ale taky ne. A tuto možnost mají všichni lidé – ti, kteří jsou ve společnosti dole, ale taky ti, kteří jsou ve společnosti nahoře. Mají možnost se rozhodnout. Mají taky odpovědnost. Bůh si přeje, aby se tady na světě šířilo dobro, ale Bůh ve své dobrotě připouští, dává člověku možnost, aby člověk řekl „ne“, aby člověk odmítl.“

Včera byl svátek svatého Lva Velikého, papeže, a na jeho životě bych chtěl vysvětlit to, co tady píše svatý Pavel. Je známá epizoda ze života tohoto papeže, kdy zastavil vpád Hunů, kdy barbarský a pohanský kmen Hunů vedený vůdcem Atilou porazil všechny protivníky v Itálii a v podstatě nezadržitelně se valil tento kmen na Řím. Už nebyla armáda, nebylo jak je zastavit. Lev, několik dalších biskupů a kněží, šli tedy, aby vyjednávali. Není z toho žádný záznam, nevíme, co řekli Atilovi, jak ho přesvědčili, ale přesvědčili ho. Atila zastavil svoje lidi, otočili se a vrátili se tady do střední Evropy, do povodí Dunaje. Atila tam potom a si za rok zemřel.

Toto je velmi opěvováno, o tomto se velmi mluví, často se o tom mluví, ale už daleko méně se ví, že za několik let se Řím a papež Lev dostali do velmi podobné situace. Tentokrát táhli na Řím Vandalové a vedl je nějaký Genserich. Zase nebyla vojenská síla, která by je zastavila, papež Lev šel vyjednávat a papež Lev nebyl úspěšný. Vandalové vyplnili Řím. Jediné, co tedy dosáhl, bylo to, že mu Genserich slíbil, a to taky splnil, že Řím nezapálili.

Bratři a sestry, v životě svatého Pavla, v životě papeže Lva Velikého, jsou momenty, kdy Bůh si to vede svými cestami, ale vždycky tam platí to, že když člověk napře svoje síly, jak jsme to tam četli: „At' Bůh utvrdí vaše srdce v každém dobrém činu i slovu,“ jestliže člověk napře svoje síly, tak vždycky to zlo je menší. To dobro je vždycky potom větší. Není to vždycky

stoprocentní, proč si to takhle Bůh vede, to se dozvíme na věčnosti, ale naším úkolem je, abychom ukazovali ve světě: „Toto je dobré, toto je špatné. Toto je dobré a tohoto se člověče drž. Toto je špatné a tomu se vyhni,“ protože i kolem nás je mnoho lidí, kteří v tomto nemají jasno, kteří nevědí, kteří to nedokáží poznat.

Modleme se sami za sebe, abychom my to dokázali, modleme se za lidi kolem nás, modleme se především za ty, kteří mají jakoukoliv odpovědnost, aby dokázali a byli vždycky ochotni ukazovat dobro, ukazovat zlo. To dobro v tom smyslu, aby řekli: „Tohle následujte,“ a to zlo v tom smyslu, aby řekli: „Tomuhle se obloukem vyhněte.“

Adventní čas je čas rodiny

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.12.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

1. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 2,1-5](#); 2. čtení [Řím 13,11-14](#); evangelium [Mt 24,37-44](#);

Bratři a sestry, advent je dobou, kdy se připravujeme na něco pěkného, krásného. Na konci adventu budeme slavit Vánoce. Advent je doba, která nám má připomenout, že v našem životě nejsou jenom těžkosti, problémy, ale že jsou tady taky krásné okamžiky, krásné momenty. Vánoce mezi ně patří na prvním místě. Vánoce proto, že víme, že přišel Ježíš.

V dnešním druhém čtení, v listě Římanům, apoštol Pavel říká: „Život bez Ježíše, život bez Krista, to je noc. Takový život se podobá noci, je to tma.“ V okamžiku, kdy přijde Ježíš, tak se náš život začíná měnit, dostává se do něho světlo. V podstatě cokoliv, když člověk má udělat, potřebuje k tomu světlo. Bez světla to jde velmi těžko.

Budeme v době adventní vyzýváni k tomu, abychom podnikli různé věci. Bude na nás útočit reklama, abychom si zakoupili různé věci, a budou nám říkat, že když to uděláme, tak že potom o Vánocích budeme šťastni, spokojeni, že to je ta pravá oslava Vánoc.

Budeme vybízeni k dobročinnosti. K adventu dobročinnost patří, to určitě, ale svým způsobem to je to nejjednodušší „na něco dát peníze“, „někam poslat peníze“, protože to ode mě nechce až tak moc. Minulý týden jsem četl na jednom plakátu, který byl zaměřený na advent, takovou myšlenku: „Adventní čas je čas rodiny.“ Bohužel ten plakát nebyl tady v naší vlasti, byl v cizině, a říkal jsem si: „Je to škoda, že i u nás se něco takového neobjeví.“ Ono to totiž nebylo na žádném kostele, to bylo normálně na ulici.

Připomínka toho, že náročnější, těžší, než někoho odbýt tím, že pošlu peníze, je věnovat se někomu, kdo je vedle mě, někomu, kdo je tady každý den, někomu, kdo třeba se mnou ve všem nesouhlasí, někomu, kdo má taky „svou hlavu“, svoje názory a který jenom nekýve.

A co je úplně nejtěžší? Věnovat se sám sobě, dopřát si čas, protože my si pořád říkáme: „Musím udělat to, musím zařídit ono,“ a zpravidla se to týká těch druhých, ale věnovat se sobě. Ne v tom smyslu, že si udělám čas, abych se podíval na nějaký film nebo na něco podobného, ale věnovat se sobě v tom slova smyslu, že udělám si čas na sebe, skutečně na svůj život, na to, co mě obohatí, na to, co mě nějakým způsobem naplní.

Bratři a sestry, adventní doba je dobou radostného očekávání. Na konci je světlo – světlo narození Ježíše Krista. Prožijme tedy tuto dobu tak, abychom skutečně, až budeme slavit ty Vánoce, byli šťastni, abychom se cítili naplněni. Věnujme se charitě, věnujme se těm, kteří jsou kolem nás, a věnujme taky každý sám sobě, protože to všechno k adventu patří.

Hleďte to, co vás spojuje

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

09.12.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 11,1-10](#); 2. čtení [Řím 15,4-9](#); evangelium [Mt 3,1-12](#);

Bratři a sestry, exegeté říkají, že list apoštola Pavla Římanům je myšlenkově nejhlubší ze všech Pavlových listů. Já jsem tenhle úryvek, který jsme teď četli, slyšel asi podesáté. Já už si ho čtu někdy od středy a skutečně je pravda, že pokaždé, když ho slyším, tak tam objevím něco dalšího, další myšlenku. Skutečně ta slova nejsou volena náhodně, tam není jediné slovo navíc, nic zbytečného. Chci tím říct asi tolik, že je potřeba tenhle list číst opakovaně, asi po malých kouscích, protože je to tak myšlenkově bohaté, že by se v tom potom člověk ztratil. Ale skutečně: vracet se k tomu, třeba i během celého příštího týdne. Abyste věděli, odkud jsme četli, tak byly to verše [Řím 15,4-9](#).

Prvně apoštol Pavel zdůrazňuje, že všechno, co bylo kdysi napsáno (my bychom řekli z našeho pohledu Starý zákon), bylo napsáno k našemu poučení: „Abychom z Písma čerpali vytrvalost a povzbuzení a tak měli naději.“

Možná si někdo řekne: „Jak to souvisí s tím, o čem potom Pavel píše dál?“ Velmi, velmi to souvisí. Apoštol Pavel chce říct asi toto: „Valí se na nás různé zkoušky, různé těžkosti a my se ptáme, kde vzít sílu. Ta je v Písmu, odsud čerpáme poučení, povzbuzení...“

Teď v adventě mnoho lidí bude mluvit o naději, bude mluvit právě i o tom, že se máme k sobě chovat dobře. Ale mnoho lidí se taky ptá: „Proč? Proč bych to měl dělat? Co z toho budu mít?“ A odpověď není zrovna malá. Co z toho budeš mít? Budeš podobný Bohu. Máš možnost napodobit svého Stvořitele. Připadá ti to málo člověče? Pokud ti tohle připadá málo, tak jsi hodně pyšný.

Teď musíme udělat takovou tlustou čáru a začnu z druhého konce, ale uvidíte, na závěr se to spojí.

Jak už jsem tady říkal před časem, apoštol Pavel píše list do Říma v momentě, kdy se tam teprve chystá přijít. Ještě tam nebyl. Chce tam přijít a chce pokračovat do Španělska. List byl napsaný někdy kolem roku 57, tedy ještě dříve než evangelia. První křesťané byli v Římě už někdy po roce 40 po Kristu, tedy velmi záhy, a byli to židokřesťané, tedy židé, kteří přijali Ježíše Krista. Zřejmě to byli obchodníci, kteří tam přinesli víru. Ta obec se rozrůstala a někdy kolem roku 46 se stalo to, že už to nebyla jenom obec čistě židokřesťanská, ale víc bylo takzvaných pohanokřesťanů a z toho vzniklo rozdělení, třenice. Nedokázali se spolu nějakým způsobem srovnat. Nevíme proč, jestli víc zdůrazňovali svoje původní tradice, tradice kulturní, odkud přišli, co měli, ale vznikl tam nepokoj. Císař Klaudius, který v té době vládl v Římě, nevěděl, kdo jsou pohanokřesťané, kdo jsou židé a takhle, ale chtěl mít ve svém hlavním městě klid, a tak je poslal pryč všechny.

Apoštol Pavel na to reaguje právě v druhé části toho listu a vlastně říká: „No, rozhodně nám, křesťanům, to, co se stalo, neslouží ke cti, že jsme nedokázali tam spolu vyjít. Vždyť máme stejnou víru, věříme ve stejného Boha, jeho Syna Ježíše Krista. Nejsme tím, co se stalo, zrovna příkladem pro svoje okolí. A teď udává důvody a říká, jak to změnit, jak to dát do pořádku.“

V té době, kdy apoštol Pavel tento list píše, císař Klaudius už byl mrtvý a oni se všichni pomalu potichu vrátili zpátky do Říma a je pravda, že už se to nikdy neopakovalo.

A co jim tedy apoštol Pavel říká? Začíná tím, že máme stejně smýšlet podle vůle Ježíše Krista. Začíná to vždycky vevnitř a potom se to projeví navenek. Vždycky je to takhle – u každého dobrého díla i u každého špatného díla - všechno začíná nějakou myšlenkou.

Apoštol Pavel chce říct svým posluchačům (nebo spíš těm čtenářům): „Hleďte to, co vás spojuje. Nedívejte se na to, co vás rozděluje, stavte na tom, v čem jste jednotni – ve víře v Ježíše Krista, ve víře v to, že on je Zachránce, že on je Bohem poslaný spasitel, ten, který nás vede k Otci.“

Bohužel i my žijeme v době, kdy lidé hledají rozdíly a někdy si na tom dokonce zakládají, že se lišíme, že se různíme. Často jsme svědky toho, že lidé se nedívají na to, co je sjednocuje, co je spojuje, ale právě na to, co je rozděluje, a potom těžko najít společnou řeč. Ale té společné řeči musí předcházet společná myšlenka, ochota, vůle – vůle hledat tuto společnou řeč.

A potom to pokračuje. Říká: „Budete moci svorně a jedněmi ústy oslavovat Boha, Otce našeho Pána Ježíše Krista.“ Takže první byla ta myšlenka, pak bylo slovo a teď je třetí: „Přijímejte jeden druhého do svého společenství,“ – pak je skutek. To je ta stupnice, jak to jde. Tak to jde v našem běžném životě. Když budu dobře smýšlet o svém okolí, o svých bližních, budu o nich taky dobře mluvit a budu taky dobře jednat. Když budu o nich špatně smýšlet, budu o nich špatně mluvit, budu s nimi špatně jednat. Nemysleme si, že je možné do toho vstoupit a v půlce toho řetězce to změnit. Nemysleme si, že je možné uvažovat o někom špatně a pak s ním dobře jednat. To je přetvářka, divadýlko, velká hra.

Apoštol Pavel zase tady dává ten důvod, proč toto mají dělat: „Jako i Kristus přijal vás k Boží oslavě.“

Když mluvíme o své víře, tak o ní mluvíme jako o určité aktivitě. Taky to slycháváme: „Musíš být ve své víře aktivní, nesmíš se jenom tak vězt, musíš pro svoji víru něco dělat, musíš ji hlásat,“ a takhle. Aktivita, činnost, skutky. Apoštol Pavel připomíná Římanům jiný pohled a říká: „Uvědomte si, že tu víru jste taky dostali jako dar a dar se přijímá. Svým způsobem ten, kdo přijímá dar, je pasivní, dostane ho. Nastaví ruce, vezme ho.“ A takhle je to s naší vírou. V tom prvním momentě to byl dar, který jsme dostali, ale potom, každý dar se má používat – rozbalit, používat. Jinými slovy tedy potom nastupuje fáze aktivity. Ale uvědomme si to, že naše víra je dar, že my jsme byli přijati od Ježíše Krista. On se k nám přiznal a řekl: „Ano, ty patříš ke mně.“ Kdyby to neudělal, tak bychom mohli volat, říkat nevím co, ale ještě by to neznamenal, že k němu patříme, ale že on řekl: „Ano, já tě беру, já tě přijímám.“ A potom, od tohoto okamžiku jsme teprve my aktivní. Ve víře jsou důležité oba ty momenty: přijetí daru i potom jeho rozvíjení.

Bratři a sestry, a teď vidíme, jak máme ten dar rozvíjet. Vracíme se na ten začátek: „Všechno, co bylo napsáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom z Písma čerpali vytrvalost a povzbuzení.“ Tady se to spojuje, tady Pavel říká:

„Odsud berte svou naději, odsud berte sílu pro svůj život. Tady si připomínejte tu myšlenku: chci být podobný svému Stvořiteli, chci mít podobný postoj, jako má On, ke stvořeným věcem, chci i já se takhle chovat velkoryse, chci i já ho napodobit.“

Bratři a sestry, to, co se stalo v Římě mezi tím rokem 40 a 50 našeho letopočtu, už se nikdy neopakovalo. Oni tuto krizi překonali, uvědomili si, že bylo něco špatně. Určitě k tomu přispěl i tenhle list apoštola Pavla. Bratři a sestry, i my to takhle vezměme, že je to návod pro náš život, že je to pomůcka, abychom se vyvarovali různým těžkostem, různým krizím.

Tady bych udělal jeden konec a chtěl bych připomenout jednu myšlenku, která tady zazněla v pátek, z úst otce biskupa Mikuláše právě o té velkorysosti a o tom, jak máme jednat ve světě. Nevím, jestli už to dokážu říct úplně přesně, ale on tam říkal něco v tom smyslu, že Bůh, když udělal celý ten svět, tak se tím nechlubil. Když přijdeme do lesa, není tam na stromě napsáno: „Toto jsem udělal já, Bůh“, na poli neběhají zajíci a nemají na krku ceduli: „Toto jsem udělal já, Bůh,“ ale On chce, abychom to hledali, abychom po něm pátrali a abychom ho napodobili – v té kráse, v té velkorysosti, ale taky v té skromnosti.

Toto jsou všechno myšlenky, které jsou velmi užitečné pro přemýšlení v této době adventní. Tak ať si z toho něco vybereme a ať to obohatí náš každodenní život.

Jsme podobní rolníkovi, který zasévá a čeká na úrodu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

16.12.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 35,1-6a.10](#); 2. čtení [Jak 5,7-10](#); evangelium [Mt 11,2-11](#);

Bratři a sestry, teď se vraťme k dnešnímu druhému čtení, k listu apoštola Jakuba.

První otázka je vlastně, kdo tenhle Jakub byl. Ono to není tak úplně jasné, protože tenhle Jakub byl člověk velmi, velmi vzdělaný. Jednak ten list je napsán velmi dobrou řečtinou v originále, a jednak je to člověk, který velmi dobře zná to, čemu my říkáme Starý zákon. Připomíná proroky, připomíná Joba jako vzor člověka, který umí trpět, zvládá své utrpení, své těžkosti. Jakub vytahuje ze Starého zákona, řekli bychom, takové dobré příklady, dobré postavy, které dává před oči křesťanům, a velmi dobře spojuje křesťanství tady s tím očekáváním, které už dával Starý zákon.

Tenhle list nemá nějakého adresáta, není tam konkrétně, komu byl napsán, a tak ho berou za svůj všichni křesťané.

List byl napsán někdy kolem osmdesátého roku, v osmdesátých letech. To znamená, že už taková ta první doba nadšení je pryč, ale přichází doba jakési práce, v určitém smyslu i doba únavy, a zase ten list je napsán hlavně pro povzbuzení.

První myšlenka, na kterou si vzpomeneme, když se řekne „List apoštola Jakuba“, je „víra beze skutků je mrtvá“. Ale je tam vícero takových krásných, ale důležitých myšlenek. Jedna z těch myšlenek je třeba to, že „náš jazyk je jeden z nejmenších údů v našem těle, ale svým jazykem můžeme udělat mnoho dobrého anebo způsobit mnoho zlého“. A tak bych mohl ještě pokračovat.

První myšlenka, kterou nám církev předkládá dnes, je myšlenka trpělivosti: „Vydržte všechno trpělivě až do té doby, kdy přijde Pán.“ Mnoho lidí dneska trpělivost chápe jako rezignaci: „Nedá se nic dělat. Už jsem vyčerpal všechny možnosti, tak teď musím trpět, teď musím čekat.“ Apoštol Jakub říká: „Ne. Vaše čekání, vaše trpělivé čekání nemá být rezignace, ale má to být ovoce vaší víry a vaší naděje, protože setkání s Ježíšem Kristem, to je konečný a poslední cíl vašeho života.“

Bratři a sestry, každý z nás má nějaké cíle ve svém životě, nějaké cíle na této zemi, které můžeme označit za cíle dílčí, etapové. Konečný cíl křesťana je setkání s Ježíšem. A mnoho lidí řekne: „Ale já mám z toho strach, já se bojím. Já se obávám, co mi toto setkání s Ježíšem Kristem přinese.“ A teď apoštol Jakub píše a říká: „Ale z toho byste se měli radovat.“ On z toho nevylučuje ani sebe, takže říká: „Měli bychom se z toho radovat, měli bychom se na to těšit.“ Tato myšlenka je zvlášť živá teď v době adventní, protože každý advent je přípravou na Ježíšův příchod, připomínkou toho příchodu v Betlémě před dvěma tisíci lety, ale je to také připomínka toho, že On přijde znovu, připomínka druhého příchodu, setkání každého z nás s Ježíšem.

A teď Jakub říká, co máme dělat, aby to naše setkání s Ježíšem dopadlo dobře, abychom se toho nemuseli obávat: „Chovejte se jako rolník, jako zemědělec, který zasel a teď čeká - čeká, až vyrostе úroda.“

Proč ten zemědělec teď může být klidný? Protože zasel. To je to důležité. Ten příklad může vypadat velmi banálně. Někdo by nad tím mohl mávnout rukou, ale on je ten příklad velmi hluboký. Je to takový, příměr, nad kterým bychom zase měli přemýšlet. Zasel. Udělal to, co se od něj čekalo, a proto teď může být klidný.

Ti první křesťané, oni dávali důraz na ten příchod Ježíše Krista, takže občas opomíjeli udělat to, co se od nich čekalo, a proto jim to Jakub připomíná. My jsme zase na druhé straně – pro samou činnost, pro samou akci zapomínáme čekat na svého Pána.

Tedy rolník zasel, udělal to, co od něho bylo žádáno, a teď může čekat. Svatý Jakub, protože zná poměry v Palestině, tak vychází z té situace, která tam je, a připomíná vlastně to, co všem je známo. Tam celé léto neprší. Maximálně přijde jedna, dvě bouřky, ale jinak za celé léto nezaprší. A potom až v listopadu přijde jakési období dešťů, kdy přijde první déšť, který opravdu zavlaží tu zemi, které je vyprahlá, spálená. A potom ty deště s většími či menšími přestávkami pokračují až do jara, a končí v březnu, v dubnu, kdy vlastně je to taková poslední závlaha před tím, než úroda dozraje, než zemědělci vyrazí, aby úrodu sklídili, a celé léto zase nezaprší.

Ale tady ten obraz o tom zasévání, nebo o tom rolníkovi, má ještě jednu rovinu velmi důležitou i pro nás. Zaset znamená udělat něco pro ty, kteří přijdou po mně. Zasít znamená udělat něco do budoucnosti. Mnoho lidí v dnešním světě nezasévá, ale chce sklízet jenom plody: „Teď hned! Já to chci, okamžitě, bez ohledu na to, jaké to bude mít následky, jaké to bude mít důsledky.“ Říkáme tomu, že tito lidé „drancují“. Drancují životní prostředí, drancují společnost, drancují mezilidské vztahy, protože chtějí jenom brát.

Doba adventní nám taky připomíná, že sklízíme to, co zaselí ti před námi. Navazujeme na to, čerpáme z toho, co oni nám tady zanechali. Ale my taky máme zasít, aby ti, kdo přijdou po nás, mohli zase sklízet, aby naše společnost, naše farnost nebyla vydrancovaná, ale aby tady byla zásoba, z které je možné brát.

Bratři a sestry, obraťme svoje adventní zamyšlení i tímto směrem: „Chci být podobný rolníkovi, který zasévá, který dává semeno do země, a chci mu být podobný také v tom čekání na Pána.“

K čemu jsem byl povolán?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

23.12.2007, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 7,10-14](#); 2. čtení [Řím 1,1-7](#); evangelium [Mt 1,18-24](#);

Bližíme se, bratři a sestry, k době vánoční. Takový návod, jak slavit Vánoce, nám dává právě dnešní druhé čtení z listu Římanům. Je to samotný úvod.

Apoštol Pavel začíná tak, jak začínaly vlastně všechny dopisy v té době – pozdravem. Konec konců i my začínáme každý dopis pozdravem. Prvně je uvedený odesílatel, potom adresát. Zase je to pořad stejný, ale teď apoštol Pavel o sobě jako o odesílateli říká důležitou skutečnost: „Pavel, služebník Ježíše Krista.“ On tam o sobě říká, co považuje za svoje životní poslání.

Bratři a sestry, zkusme o tom někdy popřemýšlet, co já považuji za svůj životní úkol, k čemu jsem byl povolán, k čemu mě Bůh posílá. To není záležitost jenom jednorázová, toto se může měnit a vlastně mělo by se to taky prohlubovat. Člověk do tohoto vědomí, že „mám nějaký úkol na tomto světě“, do toho by měl člověk „vrůstat“, s lety by měl vlastně tento úkol objevovat, poznávat a pokud možno taky plnit čím dál tím víc.

A teď mluví o Ježíši Kristu. Pavel tam dává takové kratinké shrnutí nauky o Ježíši Kristu, a sice: „Ježíš jako člověk pochází z domu Davidova, duchem svatosti se prokázal jako mocný Boží Syn tím, že vstal z mrtvých - Ježíš Kristus, náš Pán.“ Tam je skutečně řečeno to nejdůležitější o Pánu Ježíši – po stránce lidské, i po té stránce božské, jako Syna Božího. Mluví se tam o jeho původu, ale mluví se tam taky o jeho poslání, o jeho úkolu. A nakonec to vrcholí vyznáním: „Ježíš Kristus, náš Pán.“ První křesťané říkali buď „Ježíš Kristus je Pán“, nebo „Ježíš Kristus, náš Pán“. Říkali to řecky, eventuelně latinsky: Jesus Christos Kirios.

V češtině se to slovíčko pán používá velmi často. Začínáme: pan president, pan ředitel, pan učitel, ale třeba taky paní prodavačka a třeba to končí pan farář. Používáme tady to oslovení „pan“ velmi často, a tak ho často ani nevnímáme, ztrácí to jakousi sílu. Když nevíme, jaký titul dát, napíšeme pan a je to vyřešený – pan, paní. Ale jazyky jako řečtina, latina, eventuelně třeba dnes italština, nepoužívají při oslovení tady to slovíčko pan. Tam je president, profesor, učitel, ředitel, farář. To „pan“ tam prostě není, takže když se použije tento titul pan, pán, tak to má mnohem větší váhu.

Nepoužívají to tak často. Právě to zevšednění, to časté používání nám brání v tom, abychom si uvědomili, jak je ten titul jednak krásný, ale jak je taky závažný. Mnozí lidé se nechávali všelijak titulovat. mnozí lidé si před jména, za jména vymýšleli různá oslovení, aby tím zvětšili svoji prestiž.

Když jsem byl malý, tak jsem četl jeden takový článek (já jsem tomu nerozuměl ze začátku), a bylo to o tom, jak někdy ve středověku nějaký šlechtic se soudil s jiným šlechticem (ono to bylo řečeno trošku ve verších) podal žalobu k soudu, a tam v té žalobě bylo: „Píšic mi pánu, majíc mi psáti dvakrát panu pánu.“ Já jsem na to koukal, a o co tam šlo: jednou to bylo krátce „pan“ a to druhý bylo dlouze „pánu“. Takže tam šlo o to, že on si přál, aby ho oslovovali, že je „pan pán“ už nevíme odkud. Když to člověk domyslí, je to směšné. Je to směšné, kvůli čemu všemu jsou lidé ochotni se soudit a na čem si zakládají.

Do církve toto oslovení „pan“ přinesl svatý František, který použil poprvé ty tituly pan farář, pan biskup, pan papež, protože on říkal: „Oni jsou moji pánové. Já je mám rád, já je budu poslouchat.“ A na toto bychom měli myslet, když říkáme Pán Ježíš – že tady nejde o nějakou vymyšlenou autoritu, že tady nejde o nějakého pána, který si hraje na pana pána od někud, ale že on je skutečně Pán.

Bratři a sestry, často lidé se před různými autoritami klanějí, kroutí a všelijak třeba i přetvařují. Před Pánem Ježíšem bychom do něčeho podobného rozhodně neměli upadnout. Ani do přetvářky, ani do toho, že se ho budeme bát, ani do toho, že se budeme snažit ho nějakým způsobem obejít nebo oklamat. Ježíš Kristus je Pán právě proto, co udělal. Začneme slavit Vánoce. O Vánocích něco začalo a pak to trvalo třiatřicet let a můžeme říct, že to vyvrcholilo o Velikonocích. Ty dvě velké noci – Velká noc narození a Velká noc zmrtvýchvstání, to jsou takové mezníky.

Můžeme říct, že těmi Vánocemi Ježíš k nám začal přicházet, začal se zjevovat. Je to začátek. Takhle máme ty Vánoce slavit - jako začátek, jako něco, co potom má pokračovat i v našem životě. Ne, že to šestadvacátého skončí, ale že ty Vánoce se mají promítnout do našeho života.

„Od něho jsme dostali milost i apoštolské poslání.“ Pro milost se dnes používá slovíčko dar. Od Něho dostáváme dary – dary pro svátek i dary pro všední den, - ale dostali jsme právě taky to poslání, smysl života, úkol, co máme dělat.

Moc se mi líbí ta věta: „Všem v Římě, které Bůh miluje a které povolal do stavu svatých. Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista.“ Svým způsobem je to krásné, když to člověk právě čte a je v Římě, ale místo toho Říma tam můžeme klidně dosadit naši farnost: „Všem ve Veverské Bítýšce, v Chudčicích, ve Hvozdcí, všem, vám všem, které Bůh miluje.“ Vánoce jsou proto, že Bůh nás miluje, protože má rád. Kdyby neměl rád, tak by Ježíš nepřišel.

„Milost vám a pokoj od Boha.“ Je to přání. Je to to nejvíc, co člověk může dostat, je to taky nejvíc, co člověk potřebuje. Mnozí lidé říkají: „To zdraví, hlavně to zdraví.“ No, je to proto, že se cítíme ohrožení, že se cítíme nejistí, ale kdybychom byli „zdraví jak řípa“ a neměli v sobě pokoj, nebude nám to k ničemu.

A tak, bratři a sestry, když budeme slavit ty Vánoce, slavme je s tím, že je můžeme slavit proto, že Bohu na nás záleží, že Bůh chce, abychom si připomínali Jeho příchod, ale abychom si uvědomili, že tím příchodem něco začíná. A když budeme druhým něco přát, tak jim přejme skutečně něco smysluplného, něco, co tenhle svět třeba i dát nemůže – milost a pokoj od Boha.

Pane, u Tebe má každý své místo

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.12.2007 - pondělí, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Narození Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 62,11-12](#); 2. čtení [Tit 3,4-7](#); evangelium [Lk 2, 1-14](#);

Bratři a sestry, vraťme se teď trošičku do minulosti a zapřemýšlejme o tom, jak se naši předkové připravovali na Vánoce, jak prožívali advent.

Většinou naši předkové stavěli betlém, jesličky, ale stavěli ho jinak, než ho stavíme my. Jak to děláme my? No, tak den, dva před Vánocemi začneme přemýšlet, v které skříní ty jesličky máme, v které krabici. Pak tam s větším nebo menším úspěchem začneme hledat, vybalíme a za hodinku, za dvě to máme hotové.

Naši předkové to dělali úplně jinak. Oni začali už na začátku adventu. Napřed postavili celou tu krajinu, a potom umístili první figurku. Jak vypadala? No tak, jak odpovídalo té situaci. Na první figurce byl vyřezaný Josef s Marií, jak jdou do Betléma. A postupně, jak advent šel, tak vlastně přibývalo figurek v tomto betlému.

Oni dost intenzivně prožívali tu situaci, kdy Josef s Marií jdou do Betléma, protože ta situace se velmi podobá našemu životu. Josef s Marií jdou do nejistoty. Co bude? Kde budou bydlet? Co tam budou dělat? Do jakých poměrů se to dítě narodí? Hodně otázek, méně odpovědí, ale mají jednu jistotu – Ježíš je s nimi, protože ho Maria očekává.

Naši předkové si uvědomovali, že náš život je takovým putováním do Betléma. I my máme hodně otázek, méně odpovědí, ale máme mít jednu jistotu, že Ježíš je s námi, a proto slavíme Vánoce, proto je slavíme každý rok, abychom toto v sobě utvrdili, upevnili, protože se může stát, že na to třeba během roku zapomeneme.

Celé ty jesličky, celý ten betlém, to je takový ideál. Je tam nějaká ta chýše, chlív a v centru je dítě. Všichni, kteří tam přicházejí, jsou otočení k tomu dítěti, všichni tam mají své místo. Víme dobře, že často lidová umělci těm různým postavíčkám dávali tváře konkrétních lidí, konkrétních spoluobčanů, svých sousedů a podobně. Ne, že by měli tak malou fantazii, že by si nedokázali vymyslet nějaké anonymní obličej, to ne, ale byl to záměr – záměr, který vyjadřuje hlubokou myšlenku: „Pane, u Tebe má každý své místo. My všichni k Tobě přicházíme, všichni chceme být s Tebou.“

V tom betlému se nikdo netlačí, nikdo nespěchá, může tam přijít každý, a jak už jsem říkal, všichni jsou otočení k tomu dítěti. Tady se nám naskytá další prostor pro naše uvažování. Někdy obrazně, někdy doslova se ve svém životě postavíme k Bohu zády a z toho potom vznikají různé zádrhele, různé těžkosti, různé problémy, že se odvrátíme od toho dítěte. A Vánoce jsou tady od toho, abychom si to uvědomili, abychom obrátili svou tvář tím pravým směrem, abychom si uvědomili skutečné hodnoty, abychom si uvědomili, co nám toto dítě přináší.

Betlém je ideál, je to vlastně určitým způsobem obraz nebe, kde jsou v souladu všichni kolem Boha, ale my jsme na zemi. My k tomu Betlému, k tomu ideálu jdeme, ale máme tuto noc se nechat tímto ideálem dotknout, máme ho v sobě oživit, máme se nechat tím naplnit a nadchnout, a říci: „Ano, to je to pravé. To je to, co chci. Tohle chci uvádět do svého života.“

Všechny ty texty, jak jsme je slyšeli, mluví způsobem takovým velmi útěšným. V prvním čtení Izaiáš říká: „Řekněte siónské dceři: ‚Pán přichází.‘“ Je to označení velmi laskavé, chápající. V té konkrétní situaci to byla velká útěcha, protože Izraelité byli v babylónském zajetí.

Proč je tam řečeno: „Řekněte siónské dceři ...“? Ve třetí třídě, když se probírá v náboženství vysvobození Izraelitů z Egypta, tak se tam poprvé v osnovách objevuje to, že Egypťané říkali Izraelitům Hebrejové, a těm děckám se to velmi líbí. Proč? Protože to znamená „bezdomovci“. Bylo to vlastně takové pohrdlivé označení, kdy Egypťané říkají: „Vždyť je to národ, který nemá ani zemi. Nemají, kam by šli.“ My častěji říkáme Židé. To je taky zkomolenina od Juda, od jednoho právě z Jákobových synů. Oni sami se nazývají Izraelité. Izrael znamená „Bůh bojuje“, „Bůh je bojovník“. Ale tady v tom proroctví se neříká „Bůh za vás bude bojovat“, ale říká se tam „Bůh vás zachrání“. Už je tam naznačeno, že to nebude silou, protože když se bojuje, tak vždycky někdo někomu ublíží, a Bůh rozhodně nechce nikomu ublížit. On právě přišel, aby ukázal jiný způsob záchranu, jiný způsob řešení situací a problémů – jak neublížit. A proto přichází dítě.

Ve druhém čtení z listu Titovi byla věta: „Projevila se Boží dobrota,“ právě tím, že přišlo dítě. Ve Starém zákoně se o Boží dobrotě, velkorysosti, odpuštění a takhle, moc nemluví. Proč? Protože my lidé máme takovou vlastnost, že když se o někom řekne, že je to dobrák, tak je to skoro jako hlupák: „K němu si můžu dovolit všechno, on mi to odpustí, on nad tím mávne rukou.“ Ale Bůh je dobrý, Bůh je velkorysý a Bůh se smilovává, On odpouští. A my toto máme objevit v tuto noc, máme si to uvědomit a proto se Bůh stává dítětem.

Co to znamená stát se dítětem? To znamená stát se závislým. Dítě je závislé – především na své matce, ale na obou rodičích. Potřebuje vlastně neustálou péči. Dítě od svých rodičů dostává podobu, řeč, ale také přijímá své předky. Může to být darem, ale může to být i zátěží pro to dítě.

Vyvrcholením dnešní bohoslužby slova bude modlitba Vyznání víry, jak my říkáme Věřím v Boha, a tam budeme říkat slova „skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem“. To dnes slavíme, toto prožíváme - stal se člověkem, přišel na tenhle svět. Z úcty právě k narozenému Ježíši teď v noci a zítra ráno poklekne při těchto slovech. Můžeme říct, že Bůh od toho okamžiku, kdy se Ježíš narodil, už není jenom tvůrce světa, vesmíru, ale je taky jeho součástí. Už není nad ním, ale je v něm. Není ten, kdo by se na nás díval odněkud, jak my si myslíme často, z vrchu, ale je ten, který je mezi námi. On pracuje, trpí, raduje se mezi námi, On je mezi námi, žije mezi námi.

Vánoce jsou svátky, kdy my si připomínáme tohle slovíčko „být“, „být s někým“, „být pro někoho“. Mnoho lidí bere Vánoce jako svátky, kdy je toho potřeba hodně nashromáždit, hodně toho mít kolem sebe, ale to nejdůležitější je být, být spolu. Máme se radovat tak, jako se radovali Josef s Marií z narození Ježíše. Máme takhle být spolu jeden s druhým a je jedno kolik je nám roků a jak dlouho už jsme na této zemi. Máme se radovat z toho, že jsme spolu a máme se taky radovat z toho, že je s námi Bůh.

„Být dítětem, prožívat dětství.“ My lidé to chápeme jako takovou přechodnou etapu, přípravu na to, až budu dospělý. Malé děti často říkají: „Jé, až já budu dospělý! Jé, já si to zařídím, já se budu mít, já nebudu muset poslouchat.“ A my dospělí si říkáme: „Jé, jaký to bylo hezký, když jsem byl dítětem! Neměl jsem žádný starosti.“ Ježíš to takhle nebere jako jenom nějakou etapu, která odezní v jeho životě. Pro něho je dětství postojem.

Dítě nemá majetek, nemá moc a nemá slávu. Dítě je skutečně svobodné. Dítě se spoléhá na své rodiče, od nich očekává všechno. Když má strach, tak se utíká schovat. Chytne se za nohu a říká si: „Však oni to rodiče vyřeší.“

Ježíš, když se ho ptají, jaké je jeho jméno, co o sobě říká, tak sám sobě dává titul Syn člověka. Neříká: „Já jsem Zachránce, já jsem Mesiáš, já jsem Pán,“ ale říká: „Já jsem syn člověka.“ A když se ho apoštolové ptají: „Jak se máme modlit?“, tak jim řekne modlitbu „Otče náš“.

Vánoce jsou svátky všech těchto vztahů. Vánoce nám připomínají, že je důležité být – jeden s druhým, být s Bohem. Vánoce nám připomínají, že ten, kdo by se chtěl izolovat, kdo by si myslel, že si stačí sám, že ten se moc a moc plete.

Bratři a sestry, když budeme stát u jesliček, najdeme si tam svoje místo, svou postavičku, a řekněme si: „Tady bych chtěl stát. Pane, prosím tě, dej mi svůj pokoj, svou radost. A nejenom teď, třeba těch osm dnů, kdy budeme v církvi slavit vánoční oktávu, ale po celý další rok. Pane, pomoz mi, ať si pořád uvědomuji, že jsem na cestě do Betléma. I když mám spoustu otázek a třeba málo odpovědí, mám jednu jistotu – že ty jdeš se mnou.“

Podporovat život v celé jeho kráse

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.12.2007 - úterý, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Boží hod vánoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 52,7-10](#); 2. čtení [Žid 1,1-6](#); evangelium [Jan 1,1-18](#);

Ono je důležité, aby člověk měl pro svůj život nějaký směr. Vlastně o tom jsme se bavili už dnes v noci a teď bych na to chtěl navázat.

Zpráva o narození Ježíše Krista, jak jsme ji teď slyšeli z úst nebo z pera svatého Jana, je na první pohled úplně jiná než ta zpráva, kterou jsme slyšeli v noci od svatého Lukáše. Ale jsou to obě zprávy o narození Pána Ježíše, a jak se říká, záleží na úhlu pohledu.

Svatý Lukáš postupuje směrem, který je pro nás přijatelnější. Začíná tím, že popisuje historické události, co se stalo, co bylo vidět, co dělají lidé, jak na to reagují, a dostává se k tomu, co Bůh zamýšlel.

Svatý Jan to bere přesně z opačného konce. Začíná tím, co Bůh zamýšlel, co měl v úmyslu – zachránit nás lidi - a končí tím, jak se to projevilo: „A slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“

Můžeme říct, že toto je pohled od Boha k dějinám. Jsou to dva sloupy, dvě zprávy o narození Božího Syna. Obě se doplňují a obě nás obohacují. Obohacují naše myšlenky a dávají nám látku k přemýšlení.

Bylo to napsáno řecky. Ve staré řečtině logos, česky se překládá jako slovo, je možné taky přeložit jako smysl. Tedy smysl se stal tělem a přebýval mezi námi, smysl našeho života. Právě proto, abychom nebloudili, abychom se netočili v kruhu, ale abychom měli směr.

Mnoho lidí si stýská a říká: „Už se to nedá tady na tom světě vydržet. Pane Bože, dělej s tím něco!“ Chtěli by změnu, ale chtěli by tu změnu vlastně za cenu zázraku: „Ano, Pane Bože, ty! Ty to musíš udělat, ty to zaříd. Já ne, já se budu dívat.“ A přichází Boží Syn, aby řekl: „Ano, člověče. Bůh chce změnit svět, ale s tvou spoluprací, s tvou pomocí. I ty máš udělat ten kousek práce, který je na tobě, ten svůj dílek.“

Svatý Jan říká, že mnozí Božího Syna nepřijali: „Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali. Těm, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi.“

Přijmout – přijmout živou bytost do svého života je náročné. Když se mluví o naší západní kultuře, tak různé průzkumy říkají, že naše západní kultura nebo mnozí z ní se obávají nového života, dětí. Proč? Protože dítě, každé dítě má nároky, je nepředvídatelné, a mnozí říkají: „Budu se muset uskromnit, ono mě omezí. Už nebudu mít tolik času, nebudu mít tolik peněz, bude to ochuzení mého života.“ A tak se mnoho lidí domnívá, že když pustí Boha do svého života, že je to nějakým způsobem ohrozí, ochudí. A tak jak to končí? Mnoho lidí tady u nás řekne: „Tak raději nějaké zvířátko, křečka nebo pejska, protože ten je na šňůře.“ Ale dítě na šňůře přece být nemůže. A tak Vánoce nám připomínají, že jsou svátky života - života, kterému je potřeba dát svobodu, volnost.

„Těm, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi.“ O Ježíšovi říkáme, že je Pravdou. Proč máme tyto svátky tak rádi? Protože slavíme Pravdu – Pravdu, která je krásná, Pravdu, která je dokonalá. My lidé máme s pravdou jednu takovou špatnou zkušenost. Velmi často, když se dobereme pravdy, tak zjistíme, že je ta pravda nepohodlná anebo dokonce, že je špinavá – jak se říká: „To byla špina.“ Jesličky, Vánoce nám připomínají pravdu, která je krásná, skutečně bez vady. My se u ní máme zastavit, máme ji do sebe nějakým způsobem nasát a nést dál.

„Těm, kteří ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi.“ Co to znamená? Našel jsem dneska v noci, musím říct o půl třetí ráno, jeden příběh. V té knize, ve které byl napsaný, se píše, že se to snad dokonce stalo. Tento příběh vypráví o jednom jihoitalském městečku, které se jmenuje Banzano, a jak se v tom městečku ztratil Ježíšek.

Jak všichni dobře víme, Italové rádi slaví, a tak začali už před Vánocemi všechno chystat. Na náměstí postavili strom, osvětlili ho, doma uklidili, začali nakupovat ty nejlepší dobroty a v kostele začali taky chystat – no přece jesličky. Měli krásné, voskové figury, téměř v životní velikosti. Tak je kostelník se svými pomocníky začal opatrně vybalovat z beden, aby se nic nerozbilo, aby to nedošlo k nějaké úhoně. Vybalili Marii, Josefa, našli pastýře, ovečky, selku, ale Ježíška nemohli najít. Kostelník otočil kostel vzhůru nohama, všechno naruby – jesličky a Ježíšek nebyli.

Jak z toho byl celý špatný, tak vyběhl z kostela a začal křičet: „Ukradli Ježíška! Ukradli nám Ježíška!“ Celá ta vánoční atmosféra byla naráz ta tam. Lidé se začali dohadovat, kdo že to asi vzal. Začali se obviňovat. Jeden říká: „To byl můj soused.“ Druhý říká: „Ne, to byl můj nájemník.“ Ten nájemník říká: „Kdepak, to byl můj domácí.“ A jiný říká: „To byla naše tchyně,“ a tchyně zas říká: „Kdepak, to byl zeť nebo snacha.“

Byla z toho tak velká ostuda, že se to rozneslo i po celém okolí a lidé z okolí se chodili do Banzana dívat, co se tam děje. A tak přišel taky jeden klučina, který byl pasáčkem. Nevěděl, co tam bude dělat, ale říkal si: „Tak půjdu se tam podívat.“ A jak tak chodil a chtěl si to všechno prohlédnout a díval se taky do kostela, kde že ten Ježíšek měl být, tak na něho padlo podezření: „Ten kluk tu očumuje. Ten kluk tady slídí. A vůbec, my jsme ho tady viděli už předtím. To byl určitě on. Chyťte zloděje!“, a začali ho honit.

Kluk na nic nečekal, říkal si: „Tady je zbytečné cokoliv vysvětlovat,“ a utíkal. Utíkal za město. Byli vytrvalí a dost dlouho ho pronásledovali, ale protože on to tam znal lépe než oni, tak se jim ztratil.

Po téhle špatné zkušenosti chtěl být sám, a tak šel, šel pryč. Nevěděl kam, jen tak šel. Šel až do večera. Večer si sednul pod jednu mez k takové kamenné zídce a tam usnul. Když se ráno probudil a podíval se na tu zídku, uviděl v ní prasklinu – několik milimetrů, ale také místy několik centimetrů - a ta prasklina pokračovala i v zemi. Bylo to zemětřesení, spíš jeho následky (v Itálii to není nic neobvyklého, já sám jsem tam zemětřesení zažil dvakrát). A tak se vydal za touhle prasklinou, sledoval ji. Sledoval ji několik hodin, až došel do takové maličké horské osady, kde už to byla prasklina dost velká a následky zemětřesení byly tragické. Většina domů z té osady se hroutila, lidé zachraňovali, co se zachránit dalo, ošetřovali

nemocné, pohřbívali mrtvé. A pasáček se dal do práce, začal jim pomáhat. A jak tak postupoval tou osadou, tak na jejím konci narazil na dřevěný domeček, který byl trošku vedle, vedle té praskliny, a tak zůstal stát. A když vstoupil do toho domečku, nestačil se divit. V něm byla maminka a dítě – novorozené, sotva několik hodin na světě. Když to uviděl, měl z toho obrovskou radost, protože si řekl: „To dítě, to je nový život. To je nová naděje pro tuhle zničenou osadu.“ A jak byl celý unavený, tak zase usnul.

Když se druhý den probudil, znovu se radoval z toho narozeného dítěte a vzpomněl si na Banzano, kde hledají Ježíška, a tak si řekl: „Já bych jim mohl dovést někoho jiného, někoho živého místo voskové figuríny. A tak přesvědčil maminku, přesvědčil tatínka toho dítěte (maminka se shodou okolností jmenovala Maria) a oni se s ním a s tím dítětem vydali do Banzana.

Přišli tam, když začínala na Štědrý večer půlnoční mše. Pasáček si vzal od maminky dítě a šel s ním středem kostela. Když ho poznali, uviděli ho, zase začla ta šeptanda: „To je on! Určitě se v něm hnulo svědomí, tak to nese zpátky. My jsme to říkali.“

Prošel až do betléma, rozbalil peřinky a položil tam dítě. A teď uviděli, že je to někdo jiný, že to není vosková figurína. „Co to je za podvod? Co to tady na nás šije?“ Málem skončila bohoslužba a málem začali na sebe křičet, ale pasáček začal vyprávět, jak to bylo – jak ho vyhnali, jak šel, jak se setkal s následky katastrofy a jak uviděl tenhle nový život a jak si řekl, že se s nimi chce o to rozdělit.

A obyvatelé Banzana pochopili a poznali, že slavit Vánoce, že to je něco mnohem víc, než uctívat voskové figuríny, že v centru těch Vánoc vždycky musí být živý člověk, protože Ježíš přišel, aby nám řekl: „Já jsem s vámi. Já chci být s vámi a chci podporovat život ve všech jeho projevech, ve všech aspektech, v celé jeho kráse.“

A tak, bratři a sestry, slavme Vánoce taky tak – že budeme vidět člověka, že budeme podporovat život všude tam, kde se s ním setkáme, ve všech odvětvích, ve všech aspektech, v celé jeho kráse.

Vánoce jsou svátky naslouchání

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.12.2007 - středa, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Štěpána, prvomučedníka

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 6,8-10; 7,54-60](#); evangelium [Mt 10,17-22](#);

Bratři a sestry, jak se dostal ten svátek svatého Štěpána do Vánoc? Jak jsem říkal na začátku, křesťané mají takový zvyk, že po každém Hodu Božím se scházejí ještě ten další den ke společnému slavení liturgie. Velikonoce, Hod Boží svatodušní, to je vždycky v neděli, takže je velikonoční pondělí, svatodušní pondělí. U nás se svatodušní pondělí moc neslaví, ale jinak v celém světě ano.

S tím Božím hodem vánočním je taková potíž, že to je vlastně pokaždé jiný den, a tak se to těžko pamatuje nebo těžko se označuje ten následující den. Naši předkové neprožívali nějak ta čísla, neměli to podle datumu, spíše podle jména, a protože na ten den připadal svátek svatého Štěpána, tak ten svátek svatého Štěpána vlastně se dostával čím dál tím víc do popředí.

A jak to tedy uchopit, jak to vzít? Někdo říká: „S Vánoce to nesouvisí, nemá to nic společného,“ někdo zase říká: „Ale ano, souvisí to, patří to k sobě.“ Patří to k sobě v tom slova smyslu, že Štěpán je Ježíšův učedník. Je to přesně tak, jak jsme to slyšeli v komentáři, který byl před prvním čtením.

Uvědomme si, že tu hlavní zprávu o narození Ježíše Krista, jak ji čteme ve mši svaté v noci z 24. na 25. prosince, napsal právě taky svatý Lukáš. A když bychom dočetli Lukášovo evangelium až do konce a srovnali to s tím, jak uměl svatý Štěpán, tak vidíme skutečně, že Štěpán napodobuje Ježíše, svého Mistra i ve slovech, v posledních slovech, která říká, když odchází z této země. Ale nejde jenom o to napodobení v tom posledním okamžiku, v tom posledním dějství, ale jde o to, že Štěpán Ježíše napodobuje cílevědomě v celém svém životě, ve všem svém snažení, ve všem, co dělá.

Co tedy dělal svatý Štěpán? Čím byl? Církev říká, že to byl jáhnem. Kdo to byli tihle jáhnové? Vracíme se vlastně na samotný začátek církve do Jeruzaléma, do prvního období. Tady ta jeruzalémská obec měla takové zvláštní specifikum – nescházela se jenom k bohoslužbám, ale scházela se taky k jídlu. Měli takový zvyk, že aspoň jednou se sešli všichni ke společnému jídlu. Bylo to možné do té doby, dokud jich nebyly tisíce, dokud to vlastně byla záležitost desítek, maximálně řekněme stovek, dvou, tří stovek.

A pak už se objevil první problém. Už se objevili někteří lidé, kteří říkali: „Na naše vdovy se zapomíná.“ Ono to nemuselo být nic záměrného, zkrátka a dobře, někdo něco opomenul. A tak vzniká v církvi první instituce – jáhnům – protože apoštolové říkají: „Nebylo by správné, abychom upustili od toho, k čemu nás ustanovil Ježíš – kázání. A tak vybrali sedm lidí, mezi nimi Štěpána. A tito lidé dostali takový ryze „světský“ materiální úkol – postarat se, aby se na nikoho nezapomnělo – nakoupit, uvařit, rozdělit. Práce takové hospodyňky v církevní obci, ale nejen hospodyňky „v kuchyni“, ale také takové účetní, jakési i kancelářské práce, aby se na nikoho nezapomnělo, aby se nikdo z těch seznamů neztratil, aby si tam nikdo nepřipadal: „Jé, oni se mnou nepočítají. Oni mě berou jenom tak okrajově.“

Byla to tedy práce ryze konkrétní, každodenně se opakující, a někdo by mohl říct: „Vždyť to s náboženstvím nemá co společného.“ Ale má. Uvědomme si, že i Ježíš vícekrát nasýtil lidi, kteří byli s ním. I Ježíš měl apoštoly k tomu, aby se postarali o ty, kteří je následovali. Ježíš je ten, který má starost o člověka v obou směrech – duchovním, ale i tělesném.

A tak svatý Štěpán tuto svoji práci hospodyně, úředníka, ekonomu vykonával, jak nejlépe uměl. Bral to jako příležitost setkat se s lidmi a zvěstovat jim evangelium, zvěstovat jim Ježíše. V tom je právě další silná myšlenka dnešního svátku.

My to někdy bereme: „Aha, moje zaměstnání. Vždyť to nemá s vírou co dělat, vždyť to vůbec nejde k sobě.“ Chodit na trh, vařit, rozdělovat - taky se může říct: „To nemá s evangeliem vůbec nic společného.“ Štěpán nám ukázal, že je možné to spojit, že je možné to skloubit.

„Byl plný milosti, síly a Ducha svatého. Skrze něho se dělo množství zázraků, množství divů.“ Lidé starověku byli zvláště citliví na tyto „mimořádné“ věci, a když někde něco takového viděli, tak zpravidla se nad tím zamýšleli, ale tady došlo k něčemu jinému, oni mu to záviděli, oni neuvažovali o tom, co to má znamenat.

Vánoce nás vedou k tomu, abychom přemýšleli o těch různých znameních, o slovech, která byla řečena, a abychom hledali jejich hlubší smysl. Uslyšíme to v neděli, že Maria uchovávala všechna ta slova v srdci a uvažovala o tom, co to znamená.

Dnes se nám dává před oči právě příklad lidí, kteří neuvažovali nebo nechtěli přemýšlet o tom, co to znamená. Byli to všechno Židé. Tenhle konflikt mezi židovskou obcí a prvními křesťany, je to záležitost konfliktu jednoho národa, všechno to jsou Židé – židokřesťané a fekli bychom židé v tom slova smyslu starozákonním.

Do té doby první křesťané chodili do jeruzalémského chrámu. Ten chrám byl velmi veliký, všichni se tam pohodlně vešli a všichni se tam modlili. Ale teď nastaly svátky a do Jeruzaléma přicházejí Židé, kteří přes rok žili v cizině – v Římě, Alexandrii, Kilikii a jiných krajích. Ti Židé, kteří se vraceli z Říma, jsou označeni jako „ze synagogy propuštěnců“. Zřejmě (nevíme to jistě) jsou to potomci lidí, které odvedl z Palestiny římský generál Pompeius, když ji v roce 63 před Kristem dobyl. On je odvedl jako otroky, ale jejich potomci se teď vracejí jako lidé svobodní a často to „někam dotáhli“. Je to asi tak, jako když sem teď přijede někdo z Ameriky a „odešel s korunou v kapse“ a vrátil jako „někdo“, kdo to někam dotáhl, vybudoval třeba nějakou firmu, dosáhl vzdělání, uznání a podobně. Ale tito lidé zaseli rozkol: „Jak to, že vy necháváte (oni jim říkali sekta) tyto odpadlíky od víry otců modlit se v chrámě? Jak to že je tam pouštíte? S nima je potřeba zatočit. Je potřeba jednou pro vždy to nějak vyřídít.“

Štěpán se snaží vést dialog, ale oni ho neposlouchají. My jsme slyšeli o tom, že se rozzuřili a skřípali zuby. To vyprávění, celá řeč Štěpána, jeho obhajoba před veleradou, je to hodně dlouhé a v dnešní liturgii jsme četli jenom podstatnou část, takže některé části jsou vynechané, tak tam se taky říká, že si zacpávali uši.

Jistě, jsou to lidé Středního východu a všichni tito lidé mluví „nejenom ústy, ale i svými gesty“. Víme, že velekněz před Ježíšem si roztrhl šaty. Všichni tito lidé svými gesty, svým postojem, výrazem obličeje dávají najevo, jestli souhlasí s tím, kdo mluví nebo nesouhlasí, jestli to přijímají nebo nepřijímají. Takže není potřeba zase to nějak dramatizovat. Je potřeba si uvědomit, že oni mu chtěli ukázat celým postojem: „Nepřijímáme tě!“ Ale třeba tím, že si zacpali ty uši, neslyšeli to podstatné.

I mezi námi to tak je, že když někdo přijde a řekne: „Chtěl bych ti něco říct,“ tak už se naježíme a řekneme si: „Jé, co ty mně máš co povídat!“

Štěpán je nechce „naštvat“, on je nechce nazlobit. On se s nimi chce rozdělit o svoji zkušenost, o to, co on ví a o čem si říká, že by to bylo poučné a dobré i pro ně. Ale oni to nechtějí slyšet apriori, dopředu, a v tom je ten problém.

Vánoce jsou svátky naslouchání, kdy my máme naslouchat, co nám říká to betlémské dítě, ale máme taky naslouchat jeden druhému. O půlnoci i včera jsem tady mluvil o tom, že Vánoce jsou svátky bytí – být spolu. Oni nedokázali být ze Štěpánem a slyšet, o co on se s nimi chce podělit, co on jim chce nabídnout, a skončilo to, jak to skončilo, a ta roztržka byla čím dál tím větší. Začal takový začarovaný kruh výčitek: „Vy jste nám udělali to a vy zase to.“ Začali si oplácet tyto dvě skupiny – křesťané a příslušníci izraelského národa – a vlastně až papež Jan Pavel II. dostal sílu k tomu, aby se omluvil. Až Jan Pavel II. byl ten, který řekl: „Je potřeba nějakým způsobem s tímhle přestat.“

Bratři a sestry, snažme se nejenom o Vánocích, ale i jinak, naslouchat, protože když budeme naslouchat jeden druhému, najdeme společnou řeč. Když nebudeme naslouchat, nikdy to nedopadne dobře. Ne, že by to vždycky dopadlo tak, jako se Štěpánem, ale vždycky dojde k nějaké roztržce a je to škoda. Vždyť Ježíš Kristus přišel právě proto, abychom mohli být spolu.

A ještě, než úplně skončím, tak připomenu tu myšlenku Štěpánovy práce – ekonoma, úředníka, hospodyně, kuchaře, toho, který rozděluje jídlo. Uvědomme si, že v každé práci, v každém zaměstnání je místo pro Ježíše, pro evangelium. Snažme se svoje každodenní práce, to, co se opakuje a co se nám zdá třeba tak obyčejné, spojovat s evangeliem. Prosme svatého Štěpána, aby se za nás přimlouval, abychom to dokázali dělat tak dobře, jako to dělal on.

Bůh pomáhá prostřednictvím nás

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

30.12.2007 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Rodiny

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sir 3,3-7.14-17a](#); 2. čtení [Kol 3,12-21](#); evangelium [Mt 2,13-15.19-23](#);

Bratři a sestry, každé svátky, o kterých se ví dopředu, mají jedno nebezpečí, a sice, že někdo si je poněkud přivlastní, využije je ve svůj nějaký prospěch. Na co narážím? Na snahu před Vánoce nebo během Vánoc toho co nejvíc prodat. A my musíme dát při oslavách pozor, aby se nám neztratilo z těch svátků, z těch oslav to hlavní, ta základní myšlenka, základní pravda, která někdy bývá hodně silná.

Dnes jsme slyšeli v evangeliu větu, která mnohé překvapí: Boží Syn musel utíkat. A ještě je to navíc stanoveno na svátek Svaté rodiny. Jak to, že musel Boží Syn utíkat? Všichni to známe, každý rodič chce pro své dítě to nejlepší a snaží se, aby to dítě bylo uchráněno různých trampot, různých peripetií, a tak se rodič stará.

Bůh se nepostaral, že jeho syn musel utíkat? Že byl skutečně určitou dobu jakýmsi bezdomovcem, a my bychom dnes řekli emigrantem kvůli svému přesvědčení, utečencem? Ale staral se, Bůh se staral, jenže se staral jinak, než my bychom to čekali. Tenhle moment o tomto útěku je pro nás moc a moc poučný. Když se totiž v našem životě stane něco nepříjemného, my se ptáme a říkáme: „Bože, proč ses nepostaral? Bože, proč to nezmizelo?“ Dnešní evangelium je odpověď na toto. Dokonce ani před Božím Synem to nezmizelo, nestal se zázrak, Herodes se náhle nezměnil, náhle nepadl na kolena a nelitoval. Taky nepřišel z nebe blesk, který by Herodesa srazil a zastavil, aby už dál nemohl pokračovat v tom svém mučení a v tom díle jak žil. Běželo to tak nějak přirozeně dál, ale to neznamená, že by to Bůh neměl ve svých rukou.

Dnešní evangelium nám chce připomenout, že Bůh dokáže řídit svět i bez pomoci zázraků. My máme takový obraz, že Bůh, když chce něčeho dosáhnout, udělá zázrak, vybočí z toho běžného běhu přírody, běhu společnosti a stane se něco mimořádného, něco, co všichni vidí, něco, co všichni obdivují. A dnešní evangelium nám říká: Ne, Bůh mnohem častěji jedná úplně jinak. On používá lidi a chce, aby tito lidé s ním spolupracovali. Používá jejich obětavosti, jejich dobroty, jejich ochoty pomoci.

A tak Josef bere Marii, bere to dítě a odchází do Egypta a je tam zhruba 6 let, a pak se zase vrací. Tady je ještě jedna velmi pozoruhodná myšlenka. Je to označeno jako útěk do Egypta. Utíkali, protože odcházeli tajně, nikdo to nesměl vidět, odcházeli, řekli bychom, překotně. Ale není útěk jako útěk. Oni neutíkají, protože by něco provedli, oni neutíkají proto, že mají někde nějaké dluhy, oni neutíkají před povinnostmi. Oni odcházejí proto, že jim chce někdo ublížit.

Bratři a sestry, v naší době mnoho lidí utíká od problémů, od odpovědnosti, od vztahů. Toto evangelium nám má připomenout takový bezhlavý útěk od odpovědnosti, od vztahů, od druhého člověka, takový útěk se nikdy nevyplácí, takový útěk v sobě skrývá mnohá úskalí. Člověk, který řeší takto nějakou situaci, nic nevyřeší. On uteče. Když uteče od problému, problém tu zůstane, není vyřešený. Já jsem utekl, já jsem to oddálil, já jsem si myslel, že jsem se toho zbavil, ale pak zjistím, že ono to jde se mnou. Takže nemohu utíkat, protože když člověk utíká, otázka je, kdy se zastaví, kdy a kde se zastaví.

Oni odešli, myslím Josefa, Marii, Ježíše, odešli za hranice do Egypta. Ale nešli nikam daleko, zůstali u těch hranic a čekali na možnost vrátit se. Oni věděli, že toto je jenom jakási epizoda v jejich životě a že je potřeba se vrátit. Mohli si říct: „Tak, tady v tom Egyptě, tam byla početná židovská komunita, tak se tu usadíme a zůstaneme tady navždycky. Tady je to všechno klidnější, ta země je úrodnější, má to všechna plus, všechny výhody, zůstaneme.“ Ale oni věděli, že to není jejich cesta, není jejich místo, že jejich místo je v Palestině, a proto hned, jak to bylo možné, se vrátili.

Bratři a sestry, dnešní svátek Svaté rodiny nám chce připomenout, že Ježíš byl zachráněn před zlými lidmi ne za cenu zázraku, ale za cenu nasazení, obětavosti dobrých lidí – Josefa a Marie. Dnešní svátek nám chce připomenout, že Bůh nás volá k tomu, abychom budovali svoje mezilidské vztahy. Nejtěsnější vztahy jsou v rodině. Dnešní svátek nám chce připomenout a říct: Na jedné straně, člověče, Bůh ti žehná, to znamená, pomáhá, dává ti své dary. Manželství je svátost, Boží dar, Bůh ti pomáhá. Na druhou stranu Bůh od tebe čeká, že od toho nebudeš utíkat. Bůh ti dává svou důvěru a čeká, že ty ji nezklameš.

Slyšeli jsme ve všech těch čteních různé pohledy na rovinu, jak žít naše vztahy, především ty rodinné. To bylo v komentáři, v prvním čtení z knihy Sirachovcovy už se nemluvílo o malých dětech a velkých rodičích, ale, řekněme, o stárnoucích rodičích a o dětech v plném rozletu – aby tyto děti v plném rozletu a rozmachu života nezapomínaly, co dostaly od svých rodičů a aby oplátili jejich vztah.

Dnešní druhé čtení z listu Kolosanům je skutečně důležité číst celé. Všimněme si, ono to začínalo tím, že nám bylo připomenuto, že jsme od Boha vyvolení a milovaní. Potom se to teprve zúžilo na návod, jak žít v rodině. A zase je to potřeba to žít celé, protože jestliže se z toho vezme jenom kousek, tak se z toho něco vytrhne. Něčí právo a něčí povinnost. Je potřeba to přečíst celé pozorně, aby člověk pochopil, že se tam pomyslně uzavře kruh těch práv a povinností. Práva a povinnosti mají v rodině všichni, potom je to fungující rodina, a v dnešním evangeliu jsme slyšeli o tom, jak fungovala nazaretská rodina, řekli bychom, ve velmi vypjaté situaci.

Bratři a sestry, my, díky Bohu, nemusíme nikam utíkat, ale často jsou i v našem životě situace všelijak vypjaté. Vzpomeňme si na to především, když se objeví nějaká nesnáze, nějaká těžkost a my si řekneme: „Pane Bože, proč to neodstraníš, proč neuděláš zázrak?“ Vzpomeňme na Ježíše, i Ježíš byl zachráněn za cenu nasazení a obětavosti, velkorysosti a dobroty, jedním slovem lásky Josefa a Marie. To stejné se čeká i od nás.